

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollen för den 11 och 12 december.

2 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelse:

Interpellation 2006/07:154

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:154 Rätten till rättvis prövning för terrorist-
misstänkta

av Alice Åström (v)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 19 januari 2007.

Skälet till dröjsmålet är andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 12 december 2006

Justitiedepartementet

Beatrice Ask

3 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter

Civilutskottets betänkande 2006/07:CU1

Socialförsäkringsutskottets betänkanden 2006/07:SfU1 och SfU3

4 § Näringsliv

Föredrogs
näringsutskottets betänkande 2006/07:NU1
Utgiftsområde 24 Näringsliv (prop. 2006/07:1 delvis).

Anf. 1 MARIE WEIBULL KORNIAS (m):

Herr talman! I dag ska kammaren behandla näringsutskottets betänkande för utgiftsområde 24 Näringsliv.

Inledningsvis vill jag framföra att utskottet föreslår att riksdagen säger ja till regeringens förslag i budgetpropositionen om 4,1 miljarder kronor i anslag till näringslivsområdet.

Vidare föreslår utskottet en justering när det gäller ett anslag på 40 miljoner kronor i bidrag till typgodkända kassaregister. Utskottet anser att det ska tas bort.

Ett centralt syfte med närings- och handelspolitiken är att stärka Sveriges internationella konkurrenskraft. Samtidigt behövs en helhetssyn på området. Första steget måste rimligtvis vara att förbättra näringsklimatet här hemma, så att företagen kan växa sig starka och på så sätt möta det internationella konkurrenstrycket. Då är det viktigt att satsa på rådgivning, regelförenkling, skattereduktioner och avgiftslättnader samt att främja företagandet bland kvinnor. Regeringen satsar nu 100 miljoner för 2007 på det.

Steg två är att bidra till att företag kan dra nytta av globaliseringens möjligheter. Trots att svensk export utvecklas starkt, även som andel av bnp, har Sverige de senaste åren tappat marknadsandelar på strategiskt viktiga marknader.

Exportfrämjandets roll är att särskilt bidra till att öka företagens förmåga till internationalisering. I det arbetet ska små och medelstora företag prioriteras. När det gäller anslaget till Vinnova, Verket för innovationssystem, föreslår utskottet att riksdagen ska godkänna vad utskottet anför om verksamheten.

Detta innebär att programmet Forska och väx, tvärtemot vad som sägs i budgetpropositionen, inte bör utgå. Programmet, som enligt utskottets mening är en värdefull verksamhet för små och medelstora företag, bör tills vidare finansieras inom ramen för det nämnda anslaget, vilket bör klargöras i regleringsbrevet till Vinnova.

Regeringen bör vidare återkomma till riksdagen beträffande den fortsatta finansieringen. Motioner med förslag om andra anslagsbelopp än vad regeringen har föreslagit avstyrks av utskottet.

I och med detta överlämnar jag ärendet till dagens debattörer.

Anf. 2 THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Låt mig inleda med att yrka bifall till reservation 1 och reservation 2 i näringsutskottets betänkande nr 1.

Svensk ekonomi går mycket starkt. Det är tydligt för alla som ser sig omkring att vi är inne i en mycket stark utveckling för ekonomin. Bnp-ökningen det tredje kvartalet i år låg på 4,4 %. Det är en mycket stark ökning i ett europeiskt perspektiv.

Det senaste året startades det 44 585 nya företag. Det är den högsta siffra för nyföretagande som har uppmätts i Sverige sedan man började mäta detta. Vi ser också en glädjande och stark sysselsättningsökning det senaste året. Prognoserna varierar. Om man tar någon av dem, till exempel SEB:s prognos, ser vi en ökad sysselsättning detta år och nästa år med 170 000 personer. Det är en mycket glädjande utveckling.

Särskilt glädjande är att det är tjänstesektorn som tar täten i utvecklingen. Både när det gäller ökningen av nystartade företag och den ökade sysselsättningen är det tjänstesektorn som dominerar.

Det är viktigt att vi noterar att denna starka utveckling när det gäller företagsamhet, bnp och sysselsättning kommer utan kraftiga försämringar för de utsatta i samhället. Den kommer utan att man bekämpar de arbetslösa, de sjuka och de förtidspensionerade. Kärnan i regeringens politik är ju att framtida sysselsättningsökningar skulle komma på detta vis. Jag menar att verkligheten kraftigt motbevisar detta.

Vi måste bygga vidare. Sverige ska konkurrera med kunskap, ny teknik och trygga jobb – inte med låga löner och otrygghet. Vi ser exemplen runtomkring oss. Världen kämpar nu med klimatförändringarna, och det är ny teknik, entreprenörskap och nya idéer som krävs. När världen – inte minst västvärlden – möter en åldrande befolkning, är det idéer om omsorg, teknik och omhändertagande som kommer att vara viktiga i framtiden. Sverige har mycket goda förutsättningar här, både när det gäller att bekämpa miljöhoten och därmed få ett nytt entreprenörskap och när det gäller att se till att befolkningen mår väl.

Trygga människor vågar. Det är vår grundfilosofi. Brister i tryggheten minskar kreativiteten och företagargandan.

Svenska företag ska ha förutsättningar att vara världsledande. Vi vill satsa på forskning. 1 % av bnp bör avsättas till forskning, liksom 1 % av bni avsätts för bistånd till fattiga länder. Vi bör ta ledningen i omställningen.

Energiomställningen blir en viktig del av en framtida modern näringspolitik. Vi följer upp Oljekommissionens rapport och vill ha ett brett investeringsprogram för energieffektivisering för förnybara energiproduktionsmetoder. Det innebär också nytt företagande och nya, gröna jobb.

Tillgången på riskkapital bör förbättras, inte minst i de tidiga skedena när nya idéer och ny teknik behöver såddfinansiering. Därför bör vi fortsätta på den väg som den förra regeringen följde tillsammans med Vänsterpartiet och Miljöpartiet och satsa på Innovationsbron. Ytterligare 1 miljard bör kunna tillföras till såddfinansiering.

Det behöver bli enklare för de små företagen att få ett första småföretagarlån. Det gäller inte minst inom tjänstesektorn. Ofta handlar det om mindre summor, men de är nog så viktiga för att man ska kunna fortsätta ha en kraftig utveckling av nyföretagandet.

Vi bör satsa på forskning och utveckling i småföretagen. Det är konkurrenskraften det handlar om. När små företag får möjlighet att via Vinnova få stöd för att satsa på forskning och utveckling för att utveckla sin vara, sin produkt eller sin tjänst bygger vi också nya jobb, framtidstro och växande företag. Det är nog så belysande att regeringen strök hela det programmet i sin första budgetproposition.

Vi lever i globaliseringens tid. Runtomkring oss växer marknaderna. Runt Östersjön finns 100 miljoner konsumenter med en snabbt växande levnadsstandard. Det finns stora behov av investeringar i energiteknik, miljörening och i konsumtionsprodukter.

Här har svenska småföretag en jättechans: Kina, Indien, södra Afrika och Latinamerika. Svenska småföretag har stora möjligheter att få nya marknader. Vi vill satsa på att stötta de små företagens väg ut på exportmarknaderna och se till att stärka hjälpen och stödet med regionala exportrådgivare ut till företagarnätverken i Sverige och med stark representation ute i landet. Det är nog så betydande att regeringen kraftigt skär på exportfrämjandet i denna budget.

Det behövs fortsatta insatser. I stället ser vi nu en regering som har en politik som skadar Sveriges konkurrenskraft. Vad har regeringen haft för budskap under hösten? Näringsministern har som ett av sina första initiativ gått ut och sagt: Vi bör ge bonusar till statliga vd:ar i våra företag. Det budskapet har mottagits väldigt väl i vissa kretsar i samhället. Det har spritt sig i en debatt i näringslivet som säger: Ja, det är ju rätt. Nu måste vi ta för oss.

Till och med Svenskt Näringslivs ordförande går ut i en debattartikel, med starkt motstånd från rader av näringslivsföreträdare, och säger: Ja, nu är det dags för de ledande företrädarna att få rejält påökt. I en bisats framhålls att löntagarna ska hålla igen. Näringsministern tar på sig ett mycket stor ansvar genom att det första hon gör är att sprida "bonus" som budskap till Sveriges näringsliv.

Man talar om massutförsäljningar av statliga företag, senast häromdagen, utan ett långsiktigt ansvarstagande när ägandet spelar en viktig roll i globaliseringens tid. Vad var intrycket av regeringens agerande under hösten? Jo, besök på riskkapitalbolag med budskapet: Nu säljer vi statens egendom. Vad är det för syn på ägande och utveckling av näringslivet i Sverige?

Man talade om nedläggning av Forska och väx. Det var en parodi under hösten. Regeringen skrev mycket tydligt i budgetpropositionen rakt ut att det läggs ned. Man gjorde bedömningen att det inte behövdes. Det blev en massiv opinionsstorm under hösten från småföretagare som visat att detta är oerhört viktigt för vår konkurrenskraft. Det gjorde att det medvetna beslutet förvandlades till ett misstag. Nu sägs i betänkandet att Forska och väx ska vara kvar, men inte en krona tillförs. Det är annan forskning hos andra småföretag som ska betala för det som regeringen har ställt till med i budgetpropositionen.

Man halverar budgeten för exportfrämjande i en tid när exporten är så oerhört viktig för oss. Det är en tid när vi ser att svensk export bromsar in de närmaste åren. Senaste prognosen från Exportrådet visar att exporten kommer att bromsa in. Då halveras anslaget till exportfrämjande.

De regionala exportrådgivarna är en succé och behöver byggas ut. Exportsäljarutbildningar där unga akademiker får chansen att få en spetsutbildning och sedan en provanställning på ett litet företag får läggas ned. Satsningen på fordonsindustrins tusen underleverantörer så att de kommer ut på växande marknader får läggas ned. Det brister i finansieringen av miljöteknikexporten när man halverar anslagen. Invest in Sweden Agency, som jobbar med att få in utländska investeringar till Sverige, får säga upp personal och stänga kontor i globaliseringens tid.

Mest uppseendeväckande är arbetsgivaravgifterna. I valrörelsen gavs ett klart budskap från de borgerliga partierna: Vi ska sänka kostnaderna för att anställa. Det har resulterat i att från den 1 januari höjs arbetsgivaravgifterna rejält för småföretagen. Vi har bett riksdagens utredningstjänst titta på detta. Regeringen säger: Sammantaget blir det bättre för småföretagen. Nej, så är inte fallet. Sammantaget blir det sämre för småföretagen.

Det blir höjda arbetsgivaravgifter i två steg med 37 000 kr per år. Det kompenseras lite av att ägarna får ta ut lite mer lågbeskattad utdelning. Men det räcker inte. Det blir 20 000–25 000 kr i nettoförlust för småföretagen per år. Det leder till sämre verksamhet och sämre vinst. Det kräver att man säljer oerhört mycket mer för att kompensera för den skattehöjningen. Det är ett svek mot landets småföretagare.

Jag vill till regeringen och till majoriteten i kammaren säga: Att gå till val och ge ett intryck och sedan göra någonting helt annat när man sitter vid makten resulterar i den opinionsstorm vi nu ser bland landets småföretagare mot regeringens politik.

I detta anförande instämde Carina Adolfsson Elgestam, Alf Eriksson, Berit Högman, Eva-Lena Jansson, Karin Åström och Krister Örnfrjäder (alla s).

Anf. 3 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Det är glädjande att se att vi har näringsministern med oss här i dag när vi ska diskutera inte bara detta utgiftsområde utan också regionalpolitik.

Vänsterpartiets syn på näringspolitikens inriktning framgår av den budgetmotion som vi har presenterat i kammaren. Där presenteras en politik för jobb, rättvisa, jämställdhet och energiomställning. Ett omfattande jobbpaket presenteras för full sysselsättning liksom ett flertal reformer för ökad välfärd, rättvisa och miljöomställning. Det är ett budgetförslag som skulle ge de små företagen bättre förutsättningar att anställa och att utvecklas.

Det finns brister i regeringens näringspolitik. Den har inga förslag till riksdagsbeslut avseende mål eller inriktning av näringspolitiken utan endast en uppräknning av de övergripande teman som återfinns i statsbudgeten. Den tidigare regeringen hade med stöd av Vänsterpartiet och Miljöpartiet en klar näringspolitisk inriktning för en hållbar utveckling och tillväxt och en ökad sysselsättning genom åtgärder för nyföretagande, forskning och exportsatsningar.

Herr talman! Om regeringen har ambitionen att stödja tillväxten av nya företag som producerar internationellt konkurrenskraftiga varor och tjänster är det förvånande att utbildningsresurserna inte stärks. Genom att öka antalet studieplatser och samtidigt höja de skamligt låga studiemedlen skulle flera uppmuntras till eftergymnasiala studier. Det är nödvändigt om vi vill förstärka Sveriges internationella konkurrensförmåga.

Regeringen motverkar dessutom med sin politik tankarna i Lissabonstrategin och det livslånga lärande som är en röd tråd för att behålla konkurrenskraften i Europa och Sverige. Det är angeläget att säkra möjligheterna till forskning och utveckling i små och medelstora företag. För Vänsterpartiet är Vinnovas forskningsprogram Forska och väx ett bra

exempel på hur vi politiker genom politiska beslut kan stödja forskning och utveckling i små och medelstora företag.

I budgetpropositionen har regeringen föreslagit en nedskärning av detta anslag, vilket är anmärkningsvärt. Näringsutskottet har efter diskussioner däremot en annan syn på Forska och väx, vilket också framgår av betänkandet. Tyvärr har detta skett utan medelstillsättning, vilket jag anser vara allvarligt. Frågan jag ställer till näringsministern är givetvis: Hur ska det kunna finansieras? På vilket sätt ska Vinnova omfördela medel så att budgeten håller ihop?

Stöd för nyföretagande och bra utvecklingsmöjligheter för små och medelstora företag är en självklar del i en bredare satsning för full sysselsättning. Vänsterpartiet vill satsa på småföretagare genom att avskaffa hela sjuklöneansvaret för företag med färre anställda än tio. Det anses av företagarna själva vara en av de viktigaste reformerna.

Regeringens förslag att slopa nedsättning av arbetsgivaravgiften för enmansföretag som anställer en person är för Vänsterpartiet förvånande. Vi föreslår en permanentning av reformen för att underlätta för enmansföretagare att anställa.

Vi vill också satsa offentliga medel på att stödja företags exportmöjligheter, vilket är en investering i framtida exportinkomster och på sikt ger ökad sysselsättning.

Regeringens politik går tyvärr i motsatt riktning. I ett läge när Sverige tappar exportandelar gentemot våra grannländer väljer regeringen att dra ned på anslagen till exportsatsningar. Jag ställer frågan: Hur tänker regeringen? Eller är det så att Exportrådets verksamhet inte lett till önskat resultat och vi därför inte behöver ha den anslagsnivå som tidigare varit? Vi vill ytterligare satsa 80 miljoner på den verksamheten.

Herr talman! Vänsterpartiet har medverkat till en storsatsning på miljö- och energiforskningen och inrättande av det nya miljöteknikrådet, Swentec, som ska stärka svenska företags affärsmöjligheter och konkurrenskraft inom miljöteknik på den internationella marknaden. Om man tittar i budgetpropositionen är det tämligen skralt på regeringens sida.

Regeringen står tämligen handfallen när det gäller offensiva förslag på hur miljöteknik och energiomställning kan utveckla nya företag och skapa nya jobb. Det är förvånande mot bakgrund av det överhängande miljöhot som vi står inför. Risken är stor att vi nu förlorar en historisk möjlighet att driva på en nödvändig omställning och samtidigt vinna marknadsandelar i en garanterad framtidsbransch.

Herr talman! I och med att Vänsterpartiets budgetmotion har fallit och majoriteten har valt en annan ekonomisk politik väljer vi att inte delta i beslut om fördelningen inom utgiftsområdet.

Däremot vill jag vid detta tillfälle passa på att yrka bifall till reservation 1 om en förbättrad kapitalstruktur i statliga företag samt reservation 2 om krav på typgodkända kassaregister. Det här är en uppföljning av tidigare beslut av den tidigare regeringen och dess samarbetspartier.

När det gäller statliga företag motsätter vi i Vänsterpartiet oss tanken på att ge regeringen ett bra mandat att minska det statliga ägandet. Enligt vår syn bör det vara riksdagen och ingen annan som beslutar om utförsäljning eller inte.

Herr talman! När jag ändå har näringsministern här önskar jag få en utveckling av tankarna om det statliga ägandet. Hur ser regeringen på det

statliga ägandet? Tänker regeringen över huvud taget ställa något krav vid utförsäljningen av de uppräknade företagen? Har regeringen över huvud taget tänkt på nettoeffekten av utförsäljningen? Enligt Dagens Industri skulle vi gå miste om ca 5 miljarder per år om man drar bort räntevinster vid utförsäljning. Min fundering är givetvis: Hur tänker regeringen klara den matematiken? Vad kan vi då förvänta oss att se för neddragningar?

Prot. 2006/07:42

18 december

Näringsliv

Anf. 4 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Även Miljöpartiet har lagt fram ett alternativt budgetförslag med ökade ramar för näringspolitiken. Vi redovisar det i vårt särskilda yttrande i betänkandet. I det budgetförslaget ligger tonvikten på en aktiv miljöpolitik, en genomgripande satsning på flera jobb i Sverige och ett åtgärds paket för att underlätta för Sveriges småföretag.

Det innebär att de förslag som vi lyfte fram i valrörelsen och som vi gick till val på också nu finns med i vårt budgetförslag. Vi gör det därför att vi tycker att det är ärligt och renhårigt att det som utlovas i valrörelsen också kommer fram i form av konkret politik.

Det är intressant att notera att även alliansens fyra partier i valrörelsen gick ut med löften om att skapa jobb och att underlätta för småföretag. Men den budget som vi nu debatterar och som vi har sett från alliansens sida visar att det här i stor utsträckning bara var tomma ord från alliansen i valrörelsen.

De satsningar på småföretagen som utlovades har blivit nedskärningar. De skattesänkningar som utlovades har förvandlats till skattehöjningar. Arbetsgivaravgiften höjs för många företag, och det stöd som många småföretag behöver dras ned. Sveriges småföretag bör känna sig i grunden svikna av alliansen.

Jag vill börja med ett område som jag vet är mycket viktigt för företagen. Det är arbetet med att förenkla regelsystemen och administrationen. Det är avgörande för att vi ska få flera människor i Sverige som är villiga och intresserade av att starta nya företag.

Vi vet att svenska företag årligen lämnar in 94 miljoner blanketter. Det är en oerhörd arbetsbörda. Kostnaderna för att administrera skatteregler, arbetsmarknadsregler och miljöregler bland annat ligger för ett företag med 100 anställda på ungefär 30 000 kr per anställd. Totalt beräknas företagens kostnad i Sverige för administration och regler ligga på ungefär 50 miljarder kronor per år.

Miljöpartiet och alliansens partier har tidigare kämpat tillsammans för att få enklare regler och minskad administration för svenska företag. Exempelvis genomförde våra fem partier en gemensam reservation gällande regelförenkling i ett betänkande från näringsutskottet för tre år sedan. Där slog vi fast en gemensam syn på många avgörande frågor om regelförenkling.

Miljöpartiet har också drivit den politiken gentemot den tidigare regeringen. Vi har drivit på för enklare regler och minskad börda för svenska företag. På grund av detta välkomnar vi också den nya regeringens ambitioner att minska regelbördan för svenska företag. Allianspartierna kan räkna med Miljöpartiets stöd när det gäller att få igenom förslag i riksdagen för minskad regelbörda för företagen. Men alliansen kan också räkna med att vi kommer att följa upp och aktivt kritisera regeringen om arbetet

går för långsamt. Vi vet av egen erfarenhet att det är lätt att prata om regelförenkling, men mycket svårare att genomföra det i praktiken. Miljöpartiet kommer att ligga på för att se till att de ord som har uttalats från alliansen också kommer att resultera i konkret politik.

Under valrörelsen talade den borgerliga alliansen mycket om hur man skulle förbättra för småföretagen. I alliansens valmanifest och i den regeringsförklaring som lästes upp här i kammaren den 6 oktober hävdas det att svenska småföretagare är nyckeln till att klara välfärden framöver. Småföretagen är alltså nyckeln till bibehållen välfärd. Man kunde ha trott att sådana stolta deklarationer skulle följas upp av en politik som gynnar svenska småföretag.

Vi tycker därför att det är obegripligt att alliansens första budget försvårar och fördyrar för landets småföretagare, i stället för att underlätta och förenkla. I den nya regeringens första budget kan vi nämligen se vad de borgerliga partierna har gjort för att uppfylla de löften som man lade fram i valrörelsen.

Sorgligt nog för landets alla företagare, och speciellt för småföretagarna, blev det inte ens en tummetott av alla de utlovade reformerna. Alliansen börjar sin mandatperiod i regeringen med att ta bort den nuvarande nedsättningen av arbetsgivaravgifterna, som framför allt gynnar små företag som är hårt konkurrensutsatta. Som motförslag tar man i stället helt bort avgifterna för ett fåtal andra branscher, som inte alls är konkurrensutsatta i samma utsträckning.

De här åtgärderna ger högre kostnader för många mindre företag i Sverige. De gör det svårare för svenskar att starta nya företag. Jag vill fråga: På vilket sätt gynnar detta viljan att starta småföretag i Sverige, Maud Olofsson?

Alliansen slopar också den nedsättning av arbetsgivaravgiften som genomfördes i och med systemet för medfinansiering av sjukpenningen. Det har tydligt visats i olika utredningar att medfinansiering sänker kostnaden, speciellt för de allra minsta företagen. Att i stället, som alliansen nu gör, höja arbetsgivaravgiften leder till högre lönekostnader. För ett stort antal småföretag i Sverige skapar det problem och ökade kostnader i stället för att förenkla.

Är det denna politik för högre kostnader som ska uppfylla de stolta proklamationerna från alliansen om flera småföretag i Sverige?

Under den förra mandatperioden fick Miljöpartiet igenom forskningsprogrammet Forska och väx. Det ger stöd till forskning i kunskapsintensiva småföretag. Programmet har varit mycket lyckat. De pengar som har satsats har övertecknats flera gånger om i form av ansökningar. Tunga näringslivsföreträdare har hyllat programmet och sagt att det gör väldigt stor nytta för företagen.

Till vår häpnad finner vi nu i budgetförslaget att regeringen ska ta bort satsningen på Forska och väx. I vaga löften har det kommit fram uppgifter om att man ska satsa genom att ta pengar från annan forskning, till exempel klimatforskning, som Vinnova står för. Det enda som är säkert är att stödet inte kommer att hamna på samma nivå som tidigare utan säkerligen kommer att sänkas. Det är en intressant fråga. Hur ska det här ge flera företag med spetskompetens?

Under förra mandatperioden genomförde vi i Miljöpartiet också med hjälp av våra samarbetspartier en viktig reform för att hjälpa de minsta företagen att utvecklas. Vi tog bort arbetsgivaravgiften helt och hållet för den första person som anställs av en ensamföretagare. Även den lyckade åtgärden tar nu alliansen helt och hållet bort. Det här gör att färre företag vågar utveckla sin verksamhet genom att anställa nya medarbetare. På vilket sätt gynnar den politiken företagande och entreprenörskap i Sverige?

Den enda slutsats man kan dra av det liggande budgetförslaget är att småföretagen i Sverige i stället för stöd och hjälp fått skattehöjningar. Sammantaget genomför alliansen försämringar för småföretagen på 7 miljarder kronor per år. Det är resurser som i stället våra hårt arbetande småföretagare skulle behöva för att utveckla sina företag.

Vi kan konstatera att alliansens storstilade löften i valrörelsen blir brutalt svikna i och med den nya regeringens första budget. Jag kan garantera att med sådana svek kommer man inte att sitta länge i regeringsställning. Sådana svek kommer att kommas ihåg i nästa valrörelse.

Anf. 5 KARIN PILSÄTER (fp):

Herr talman! Fru statsråd! Värderade kolleger! Åhörare! Flera människor måste jobba. Flera människor måste driva växande företag med god inkänningsförmåga. Det är en av de absolut viktigaste hörnstenarna i alliansens politik. Varför det? Jo, vi har stora brister i dag. Vi har ett stort utanförskap och mycket stora och viktiga utmaningar framför oss. Globaliseringen ställer stenhårda krav på en ständigt ökad konkurrenskraft och ett ständigt lättfotat näringsliv. Demografin ställer mycket stora krav på att de som är i arbetsför ålder faktiskt också arbetar och är med och betalar skatt.

Samtidigt ser vi alltså i dag, hösten 2006, ett Sverige med ett mycket stort utanförskap på arbetsmarknaden. Trots att många nya jobb tillkommer är det inte alls i den omfattning som behövs för att hämta igen det stora tapp som vi har haft, den stora avpensioneringen av människor i arbetsför ålder med arbetskapacitet. Vi ser ett Sverige där det fortfarande finns stora brister i jämställdheten och i kvinnors möjligheter till makt, inflytande och pengar. Vi ser stora brister i skolan, som inte ger barn och ungdomar de framtidsmöjligheter som de borde ha, som är viktiga för jämlikheten och för Sveriges konkurrenskraft. Vi ser brister i yrkesutbildningen. Kan vi rätta till politiken på många av de här områdena är det samtidigt lösningen på hur vi ska stå starkare i globaliseringens tidevarv med en allt äldre befolkning.

En av de absolut viktigaste punkterna för Allians för Sverige handlar om att förbättra entreprenörsklimatet. Det sker nämligen bara om flera människor bestämmer sig för att starta företag och för att starta och driva företag som också växer. Vi ser en stor nyregistrering av antalet företag, men vi ser inte alls i tillnärmelsevis samma omfattning att flera människor är verksamma i företag, försörjer sig som företagare och försörjer andra människor genom jobb som skapas i de här företagen. Man måste kunna analysera statistiken för att förstå den och sedan kunna dra rätt slutsatser. Det är bara människor själva som kan fatta beslutet att driva ett företag och låta det företaget växa, ta risker, jobba hårt och ta stort ansvar.

Därför har Allians för Sverige ett mycket brett program som omfattar en lång rad olika politikområden. Det här, utgiftsområde 24, som vi debatterar i dag gäller många av de statliga anslagen och vissa villkor för företagandet, men det är alls inte hela politiken för ett förbättrat entreprenörsklimat.

Sådana saker som att ta bort det förlängda sjuklöneansvaret, snabba reformer i fåmansbolagsskattereglerna, alltså den skatt som de betalar som driver företagen, och införande av nystartsjobb är exempel på sådana förändringar som ligger utanför det här politikområdet, utgiftsområdet, men som är oerhört centrala.

Vi föreslår i betänkandet en stor satsning på kvinnors företagande. Det gör vi för att vi fortfarande behöver skaffa oss bättre kunskaper om vad det är som gör att kvinnor inte, i samma utsträckning som de själva säger sig vilja, driver företag. Vi måste skaffa oss mer kunskap om var hindren ligger. Och framför allt gäller det att dra slutsatser av det som vi redan vet och förbättra villkor och förutsättningar. Det handlar om att se över socialförsäkringarna och villkoren där, som generellt betyder mer för kvinnor än för män, och öppna den offentliga sektorn, som betyder mer för kvinnor än för män eftersom flera kvinnor är verksamma som anställda i den offentliga sektorns högkvalitativa och högt utbildade sektorer som vård och omsorg. Det finns en stor potential för tjänsteexport. Det handlar också om rådgivning, kapitaltillförsel och så vidare.

När man hör företrädare för det största oppositionspartiet inser man att de inte har kommit långt ifrån 70-talets syn på företaget som någon sorts autonom organism där inga människor finns utan där man genom att skruva på olika muttrar och kranar kan få företaget att växa som om det inte handlade om människor som måste fatta beslut. Det är ett väldigt gammaldags synsätt, och det är väl en av förklaringarna till att man inte lyckats förbättra entreprenörsklimatet utan tvärtom i många fall har gjort det sämre med åren.

Nu redovisar man en granskning som utredningstjänsten har gjort, och, ja, som man frågar får man svar. Det är fortfarande så att man skiljer företagaren från företaget i de minsta företagen. Det visar att man fortfarande alltför lite har förstått och fortfarande alltför lite har tagit till sig modern forskning och moderna kunskaper.

Herr talman! Vill man göra nytt och göra sådant som kostar skattebortfall eller medför nya utgifter kan man inte alltid behålla allt gammalt också. Då gäller det att välja. Politik är inte bara att vilja, utan det handlar också om att prioritera vad som är mer viktigt. Då är det vår övertygelse att sänkta arbetsgivaravgifter i form av nystartsjobb för unga människor och nästa steg inom tjänstesektorn, där skattekilarna har en mycket större betydelse, ger mer effekt på jobb och växande företag än den här rabatten i botten. Den kan visserligen betyda mycket för de allra minsta företagen just när de gör sin kalkyl och skickar in arbetsgivaravgiftsbetalningen, men när man sammantaget ser till effekterna för företagen, de små företagen, innebär alliansens politik ett plus och framför allt att man får förbättrade drivkrafter till expansion och växande.

Ett annat väldigt viktigt område är regelförenklingen. Det är roligt att höra Per Bolund prata om att det inte bara handlar om besvärjelser utan om att man faktiskt är beredd att fatta konkreta beslut. Vi ser fram emot ett fortsatt samarbete med Miljöpartiet på den här punkten. Regeringen

har ju satt upp ett fast åtagande att regelbördan ska minska med 25 %. Över hälften av småföretagarna säger att regelbördan är ett viktigt hinder för att växa. Över hälften av småföretagarna säger att regelbördan har ökat under de föregående fyra åren när Thomas Östros var ansvarig för den här verksamheten och hade det som ett uttalat viktigt prioriterat mål att minska regelbördan. Snacka går ju, men det räcker inte. Man måste också kunna nå konkreta resultat.

Ett konkret förslag är att utskottet mycket bestämt sätter ned fötterna och säger att det inte ska införas några kassaregister för torghandlare. Det innebär inte någon förenkling jämfört med i dag, men det innebär att vi tar bort ett nytt krångel och en ny kostnad som skulle införas. Därför behöver vi inte heller lägga några pengar på införandet av det här. Vi noterar att Miljöpartiet ställer sig bakom det här förslaget.

De statliga bolagen är en stor och viktig fråga. Men jag ska inte lägga mer tid på det än att säga att det är vår grundhållning att det inte är någon kärnuppgift för staten att driva företag. Kärnuppgiften för staten är att skapa bra villkor för företagande, sätta upp regelverk och se till att regelverken efterföljs. Det system som man har haft med att flytta pengar från vinstdrivande företag som ofta bedriver verksamhet på konkurrensutsatta marknader och stoppa in dem i andra företag utan att de passerar statskassan är ett flagrant rundande av budgetlagen. Nu har vi inte hunnit sätta upp ett nytt system på den mycket korta tid som stått till buds, men det är absolut sista gången det här kan godkännas. Jag tycker att det är beklämmande att se att oppositionen håller fast vid att man vill fortsätta att fuska med budgeten till och med i opposition.

Herr talman! Det finns många olika frågor som man skulle vilja ta upp, men jag vill bara notera att Vänsterpartiet och Miljöpartiet har lagt fram alternativa budgetförslag där man på ett antal punkter har förslag till utökningar. Man har noggrant specificerat vad man vill använda dem till. Det är ett sätt att visa vilka ambitioner man har, och det är också ett sätt att visa att man är beredd att ta konsekvenserna genom att skära ned på andra ställen och avstå från andra saker.

Socialdemokraterna däremot, som för det första inte har lyckats komma överens med v och mp om någonting, har inte lyckats prestera någon alternativ budget. När vi hör Thomas Östros prata vitt och brett om allt som man borde satsa på – det är exportsatsningar hit och Forska och väx dit – är det någonting som inte har någon som helst bäring på det förslag man faktiskt har lagt fram. I själva verket har man, som sagt, inte lagt fram något budgetförslag. Den ram man har föreslagit är 171 miljoner större, och så är det 40 som man vill använda till införande av kassaregister. Bara de 165 som man påstår sig vilja satsa på exportfrämjande verksamheter åter ju upp hela det här påslaget, och ändå pratas det vitt och brett om Forska och väx. Det är nya branschprogram och det ena med tredje, det är 70 plus 10 miljoner till Almi och man har lovat 200 miljoner till Forska och väx, bara för att ta några exempel.

Det här visar bara på att man har en helt oseriös hållning till budgetarbete och att man trots sin storlek och trots sin regeringserfarenhet inte ens kan få ihop en summerbar lista över de satsningar man vill göra. Den kritik som framförs av Thomas Östros tar jag mycket lätt på även på denna punkt.

Herr talman! Jag yrkar bifall till förslaget i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 6 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Låt mig vara väldigt tydlig när det gäller ramarna.

År 2007 ligger vi 211 miljoner kronor högre än majoriteten, 2008 ligger vi 427 miljoner kronor högre än majoriteten och 2009 ligger vi 365 miljoner kronor högre än majoriteten. Samtliga våra satsningar får gott och väl plats inom våra ramar.

Fuskar med budgeten, säger Karin Pilsäter, ordförande i riksdagens näringsutskott, när det gäller statliga bolag. Samtidigt tillstyrker majoriteten att den här regeringen tydligen ska fuska med budgeten ett år till. Om man använder den typen av kraftuttryck bör man väl åtminstone fatta beslut i kammaren om att sätta stopp för fusket. Det fanns naturligtvis inget fusk där.

Låt mig ta upp frågan om arbetsgivaravgifterna och den moderna forskning och moderna syn som Karin Pilsäter säger sig stå för. Vilken modern forskning säger att kraftigt höjda arbetsgivaravgifter för små företag leder till förbättringar för de företagen?

Åk till Gnosjöföretagarna, underleverantör till plastindustrin, med ett par anställda och tala om att det är modernt att se till att de netto går med förlust från den 1 januari nästa år och ytterligare den 1 januari året därpå. Även om man räknar in era andra åtgärder går ju företaget med förlust, och detta efter att ni har drivit en valrörelse med budskapet att ni ska sänka kostnaderna för småföretag för att anställa.

Det är det som gör att vi får reaktioner exempelvis från LRF. Varken sänkt fastighetsskatt, förmögenhetsskatt eller reformering av 3:12-reglerna har särskilt mycket att göra med majoriteten av småföretagarnas verklighet, skriver man i Dagens Industri.

Camilla Littorin, förbundssekreterare i Företagarförbundet säger: Att regeringen tar bort den generella sänkningen för småföretagare är obegripligt.

Förklara för mig varför det är så viktigt att kraftigt höja arbetsgivaravgifterna för småföretag. Varför detta svek mot det ni sade i valrörelsen?

Anf. 7 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Gott och väl ryms, sade Thomas Östros. Det skulle vara intressant att veta vilken typ av *Hej matematik* man måste ta till för att få 211 miljoner kronor att räcka till allt. Det är 70 plus 10 miljoner, 200 miljoner i löfte till Forska och väx, 165 miljoner till exportfrämjande, resurser att utveckla befintliga branschprogram och starta nya branschprogram där jag förmodar att det inte bara skulle vara prat utan även tillförda miljoner, och man har inte ens kommit med något förslag om vilken storleksordning det skulle handla om. Om man ser till de gamla pengarna handlar det väl om åtskilliga tiotal miljoner.

Det ger inte summan 211, Thomas Östros. Du kan inte ens med hjälp av de bästa matematiska akrobatrick få ihop det. Det säger väldigt mycket.

Ni klarar inte av att välja vad ni vill ha in. Utan att spara på andra områden vill ni låtsas som om ni tillför en massa pengar, men det gör ni inte. Tala om vad de 211 miljoner kronorna ska räcka till. Lägg ned de höga bröstittonerna när det gäller de punkter som pengarna faktiskt inte räcker till.

När det gäller budgetfusk har vi många gånger haft diskussionen här i kammaren med olika representanter. Jag har tidigare fört den vid många tillfällen inom ramen för finansutskottet. Bedömningen är att detta ligger helt utanför budgetlagens anda och tanken på hur den skulle tillämpas. Det har finansutskottets kansli och en lång rad utomstående bedömare och statliga utredningar visat på. Att riksdagens majoritet ändå på något sätt finner att det kan stämma gör att det har varit möjligt. På de tio dagar som stod regeringen till buds att göra om budgeten fanns det inte möjlighet. Då tycker jag att det kan vara acceptabelt att man, innan man har fått fram det, kan fortsätta med det som har pågått i så många år men som är fel.

Anf. 8 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Jag ställer en väldigt viktig fråga som landets småföretagare ställer via sina organisationer och när de själva ser vad som är på väg att hända. De är upprörda. På två minuter svarar Karin Pilsäter inte på frågan: Varför är det så viktigt att höja arbetsgivaravgiften för småföretag? Det är det som sker från den 1 januari. Vi får inte någon reaktion på detta. Det är skamligt med tanke på valbudskapet.

En annan fråga där majoriteten och regeringen har vägrat att ta ansvar för sina beslut är den kraftiga nedskärningen på export- och investeringsfrämjandet. Ni drar ned drygt 90 miljoner nästa år. De 90 miljonerna kompenserar vi för. Ni drar ned ytterligare 80 miljoner året därpå. De 80 miljonerna kompenserar vi för. Vi vill fortsätta den fyraåriga satsningen på 164 miljoner kronor per år. Den tar ni bort. Därmed halveras anslagen i det närmaste.

Ingen har försvarat detta. Ingen har förklarat varför man gör på det sättet. Vi har till utskottet kallat in Exportrådets vd, som beskriver dramatiska konsekvenser för småföretagen. Det handlar om den satsning som man gör riktad mot tusentalet underleverantörer i fordonsindustrin som för sin överlevnad är beroende av att kunna sälja utanför de svenska företagen och nå de internationella marknaderna. Exportsäljarutbildningen har varit en succé. Småföretag har haft chansen att få en välutbildad specialdesignad exportsäljare och kunnat provanställa. 80 % av de unga människorna har fått en anställning. Det finns rader av andra satsningar. Ingen från regeringen försvarar detta.

En statssekreterare på Utrikesdepartementet sade till och med i en intervju: Det var nog ett misstag.

Ännu ett misstag, för så förklarades ju också Forska och väx.

Förklara för mig, Karin Pilsäter, varför det är så viktigt att kraftigt höja arbetsgivaravgifterna för småföretagen. Varför så dramatiskt skära ned på exportfrämjandet i en tid då vi behöver mer av internationell satsning för småföretag?

Anf. 9 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Jag noterar att Thomas Östros är talande tyst när det gäller att man själv inte har några motförslag och inte själv har prioriterat det här området så att man har haft resurser att lägga i enlighet med vad man själv påstår att man gör. Jag noterar det.

Enligt vad han säger nu, som inte framgår av några papper, är det alltså 90 miljoner till exportfrämjande, 70 plus 10 siffersatt på Almi och 40 till kassaregister. Om jag räknar rätt gör det 1 miljon till Forska och väx. Är det 1 miljon vi pratar så mycket om?

Jag tror att ni får gå hem och lära er att räkna och göra en budget. Vänsterpartiet och Miljöpartiet kan säkert hålla en kurs med er.

Jag noterar att Thomas Östros inte är så intresserad av att tala om det som är frågorna i dagens ärende, utan mer om arbetsgivaravgifter.

Jag gav en ganska utförlig förklaring. Politik handlar faktiskt också om att välja. Ni säger att det inte är viktigt att sänka arbetsgivaravgifter i tjänstesektorn, för unga människor, för nystartsjobb och så vidare.

Sammantaget blir det direkt förbättringar för nästan alla småföretagare. Det blir framför allt bättre villkor för dem som vill växa och ta ansvar för andra människor. Det tycker jag är en prioriterad uppgift för regeringen.

Det är visserligen bra om människor startar företag för att man ser en chans till en personlig födkrok, men vi behöver mer än levebrödsföretag. Vi behöver framför allt mer än konsultföretag som tjänstemän startar för att ta in en extrainkomst vid sidan av. Det är mycket sådant som syns i statistiken.

Vi behöver företag som växer, företag med god intjäningsförmåga. Då behöver vi mycket bättre villkor och mycket bättre drivkraft för entreprenörer som tar ansvar, satsar och tar stora risker. Det är då det kan bli lyckosamma resultat. Det måste man fokusera på mycket tydligare. Det kan aldrig staten göra åt människor. Det är bara människorna själva som kan fatta de besluten. Då handlar politiken inte bara om att vilja utan också om att välja.

Anf. 10 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Jag tar gärna emot den utsträckta handen när det gäller regelförenkling. Vi har ju många gemensamma åsikter i den frågan. Jag vill poängtera vad jag sade. Det är lätt att prata om regelförenkling, men det är betydligt svårare att göra det. Det vet vi i Miljöpartiet av egen erfarenhet. Vi har drivit på regeringen tidigare, och vi kommer att fortsätta att driva på även den här regeringen hårt för att de fagra orden om regelförenkling ska bli verklighet. Vi har ännu inte sett om regeringen verkligen är kapabel att klara av det.

Jag vill fråga om den höjda arbetsgivaravgiften för småföretagen som nu genomförs. Karin Pilsäter säger i sitt anförande att det är en post på marginalen och att det inte påverkar särskilt mycket. Men om man räknar ihop alla försämringar som görs för småföretagen handlar det om 7 miljarder kronor per år som alliansen tar från svenska småföretag.

Med tanke på det som sades i valrörelsen måste detta ses som ett oerhört svek mot småföretagen. Man genomför inte de satsningar och föranklingar som man pratade om, och man underlättar inte för företagen. Det är snarare så att man genomför en rad försämringar. Det gäller framför allt småföretagen. De stora företagen klarar sig alldeles utmärkt.

Miljöpartiets inställning är solklar. Det är småföretagen, alltså de förhoppningsvis blivande storföretagen, som behöver vårt stöd och vår politik i ryggen för att kunna utvecklas framöver.

Det vi gärna vill ha svar på är varför man i valrörelsen inte fick höra något från alliansen om neddragningarna på 7 miljarder till småföretagen. Varför var ni inte ärliga och pratade även före valet om den politik som ni nu genomför? I så fall tror jag inte att småföretagarna hade varit ute i medierna och fört ett sådant liv som de nu gör och varit så besvikna. Det hade kanske varit sjystare att faktiskt genomföra den politik som ni pratade om i valrörelsen, alternativt att de neddragningar som nu görs också hade nämnts under valrörelsen.

Anf. 11 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Vad gäller skattefrågorna i vid bemärkelse, som det här handlar om, kan man inte se en utgift eller en skatt separat, utan man måste se det hela samlat. Det betyder att vi underlättar för växandet bland annat i form av sådana skattesänkningar som gör att man kan växa med egna pengar. Det ska bli lättare för dem som avvecklar ett företag som drivits lyckosamt att återinvestera pengarna och jobba som affärsängel tillsammans med nya företagare, alltså vara med och satsa pengar men också överföra kunskap. Det är ett viktigt exempel på en reform som inte bara handlar om belopp utan om en systemförändring.

Det som Sverige verkligen saknar är privata pengar i tidiga skeden. Många av förändringarna handlar därför om att det ska bli lättare att växa med egna, privata, pengar och lättare att ta risker genom att man, om man lyckas, också får behålla lite mer.

När det gäller neddragningen av den rabatt som finns i botten har, som sagt, många utvärderingar visat att det har ganska liten effekt på nyföretagandet och på nyanställningarna, och därför har det inte varit lika prioriterat som andra saker. Om det hade kommit som en ren överraskning skulle jag hålla med Per Bolund, men det redovisades mycket tydligt redan i den så kallade Bankerydsöverenskommelsen som ägde rum mer än ett år före valet.

Att det var mycket tydligt redovisat bevisas ju också av alla de debattinlägg, insändare, rapporter och så vidare som den nuvarande oppositionen presenterat och där detta mycket noggrant lyfts fram. Jag tror alltså inte att man kan säga att det mörkades. Tvärtom framgick det mycket tydligt, och det framgick också mycket tydligt genom Socialdemokraternas argumentation.

Trots detta valde landets småföretagare att lita mer på att alliansen verkligen kunde gå från ord till handling och genomföra andra förbättringar, exempelvis på regelområdet och på skatteområdet samt vad gäller näringspolitikens struktur.

Anf. 12 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Jag blir lite orolig när jag hör Karin Pilsäter säga att en sänkning av arbetsgivaravgiften egentligen inte är så viktig. Även om det, som Karin Pilsäter säger, kommit fram i olika utredningar att så är fallet är det inte det man hör från småföretagarna. Tvärtom är småföretagarna oerhört upprörda och lyfter fram frågan som något väldigt centralt. Det är en viktig fråga för dem. Att i det här läget säga att arbetsgivaravgifterna inte har någon större påverkan på företagen tror jag närmast är en chock för Svenskt Näringsliv, som ju drivit frågan om sänkta arbetsgivaravgifter hur länge som helst.

Jag måste säga att jag blir överraskad över inställningen. Jag blir också besviken eftersom Miljöpartiet drivit på för att få sänkta arbetsgivaravgifter. Nu ser vi att det arbete som vi lagt ned i stor utsträckning spolieras. Vi tror inte att det är bra för svenskt företagande och framför allt inte för växande småföretag.

Karin Pilsäter hänvisar mycket till de inkomstskattesänkningar som alliansen genomför. Från Miljöpartiets sida tror vi att det kan göra det mer attraktivt att söka arbete. Däremot tror vi inte att det genom inkomstskattesänkningar automatiskt skapas flera arbeten. Snarare skapas det flera arbeten genom att man minskar de regelverk och system som motverkar anställningar. Just arbetsgivaravgifterna är ett tydligt sådant område.

Sänkta arbetsgivaravgifter innebär att företagaren får sänkta kostnader för att anställa nya personer i sitt företag. Vi är övertygade om att det är den vägen man ska gå för att skapa flera företag, och framför allt tror vi att företag därigenom vågar anställa människor. Därför var frågan om sänkta arbetsgivaravgifter en tung del i den gröna skatteväxlingen. De skatteintäkter vi fick från höjda miljöskatter satsade vi i stor utsträckning på att sänka arbetsgivaravgifter.

Jag skulle vilja höra Karin Pilsäters syn på varför arbetsgivaravgifterna helt plötsligt inte är så viktiga. Jag tror att det är en överraskning för Svenskt Näringsliv.

Anf. 13 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Om Per Bolund med Svenskt Näringsliv menar organisationen har de inte haft sänkningen av arbetsgivaravgifterna som en prioriterad fråga. Däremot har de drivit många andra frågor.

Arbetsgivaravgifterna är viktiga, men när det gäller ett växande av företagen och att få fram flera nya anställningar tror jag att det är en trubbig metod. Det är inte företagen med en eller två anställda som är mest i växartagen, utan vi vet att det handlar om de företag som har 10, 50 eller 100 anställda. Det är där man är mest i växartagen, och då har denna sänkning ingen effekt.

I stället tror vi att det har större effekt på antalet nya jobb om man lägger en tydligare rabatt på arbetsgivaravgiften inom de personalintensiva tjänstesektorerna. Vi har inte kunnat lägga fram något förslag ännu eftersom det först måste godkännas av kommissionen. Det är dock en prioriterad uppgift för alliansen att snabbt lägga fram förslaget eftersom man så att säga får bättre valuta för skattesänkningen och en större påverkan på just flera nyanställningar.

Det handlar lite grann om att välja. Om jag hade kunnat välja hade jag naturligtvis behållit båda. Arbetsgivaravgifterna är viktiga, och jag tror att det varit en underskattad diskussion, men om vi har ett begränsat skattesänkingsutrymme måste vi fundera på var vi tror att det kan få störst nytta, ge störst effekt.

Jag kan hålla med om att det gäller att hålla krångelnivån nere. Nyttan av en ny regel måste vara avsevärt mycket större än det besvär som regeln innebär. På den starkt konkurrensutsatta marknaden med personalintensiva tjänstesektorer tror vi att en sänkning av arbetsgivaravgifterna snabbt kan ge betydligt flera jobb än på andra områden. Därför ska vi se till att vi så snart som möjligt får fram ett sådant förslag.

Anf. 14 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag tänker inte ta upp arbetsgivaravgifterna. Dem har både Per Bolund och Thomas Östros nämnt, och jag delar deras uppfattning.

Förbättrat entreprenörskap var en viktig del av utskottsordförandens huvudanförande. Förbättrat entreprenörskap är ett sätt att möta globaliseringen. Där delar jag Karin Pilsäters uppfattning. Samtidigt blir jag förvånad över den politik hon presenterar. Att möta globaliseringen genom att försämra för forskning och utveckling i små och medelstora företag känns mycket märkligt. Att dessutom dra ned på exportstödet till de företag som behöver söka sig nya marknader för att på det sättet bli mer internationellt gångbara känns också märkligt.

Jag är lite fundersam över hur Karin Pilsäter tänker. På vilket sätt bemöter vi den internationella konkurrensen om vi drar ned på stödet? I ett läge när vi tappar marknadsandelar gentemot våra grannländer minskar exportsatsningarna.

Dessutom funderar jag på nystartsjobben och lättnaderna inom tjänstesektorn. På vilket sätt stärks svenska företag internationellt genom sådana satsningar? När det gäller tjänstesektorn är det ju i vissa delar fråga om ett bidragssystem. Jag vill gärna veta vilka företag det gäller.

Jag har alltså tre konkreta frågor. Exportstödet dras ned. Hur stärker vi då vår internationella konkurrenskraft? Hur ska vi klara satsningen på Forska och väx? På vilket sätt stärker tjänstesektorn och nystartsjobben den internationella konkurrensen?

Anf. 15 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Att stärka inhemska, ofta småskaliga, tjänstesektorer nära människor är naturligtvis ett sätt att få flera människor i jobb så att vardagen kan fungera bättre och bli lättare. Man ska kunna köpa tjänster och kunna använda sig mer av kultur, fritid och så vidare. Det är centralt för att Sverige ska fungera bättre. Många flera människor måste få jobb, kunna försörja sig själva på sitt eget arbete och bli skattebetalare i stället för, som i dag, befinna sig utanför i långtidssjukskrivning, förtidspension, arbetslöshet, leva på socialbidrag och så vidare.

Det stärker naturligtvis Sveriges konkurrenskraft generellt om många flera människor arbetar. Det stärker också Sveriges konkurrenskraft generellt om den lokala hemmamarknaden och det lokala samhället fungerar bra och de företag som finns på exportmarknaden, som agerar i den miljön, har en väl fungerande närmiljö.

Det finns alltså många olika samband. Jag tycker inte att man ska ställa dem mot varandra. Det är det som blir konstigt i det här sammanhanget. Det som Kent Persson kallar bidrag, subventionerna till en lokal tjänstesektor, är dåligt medan det är bra med bidrag till exportfrämjandet. Man måste se vad man får för pengarna.

I det här fallet tror jag att man i många år har haft en låg fast ram för exportsatsningarna och sedan olika typer av tillfälliga satsningar. Det var det regeringen ärvde. Anslaget som föreslås nu är påtagligt högre än vad som låg i ramen från början. Att man inte har lagt på lika mycket som förra året i tillfälliga satsningar betyder inte att det är någon radikal nedskärning. Det betyder att de tillfälliga projekten inte är lika stora. Jag tror att det viktiga när det gäller exportfrämjandet är att ni får en lite bredare översyn av hur de olika aktörerna ska samverka och hur man kan få aktörerna själva att komma ut bättre. Det är ändå det som är det avgörande, inte vilka bidrag och statliga satsningar man gör.

Anf. 16 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Tre enkla frågor – inte ett svar. Jag har ju märkt i den här kammaren att frågor brukar mötas med motfrågor. Det är någonting nytt, herr talman, som inte jag som är kommunalman är van vid direkt.

Den inhemska marknaden och tjänstesektorn, vad är det för företag det handlar om? Är det bilbranschen eller verkstäder måste jag säga att jag inte förstår på vilket sätt det stärker svensk industri internationellt om det blir lättare för en bilverkstad med lägre arbetsgivaravgifter.

Jag förstår inte heller på vilket sätt en sänkning av exportstödet skapar bättre möjligheter för svenska företag på den internationella marknaden, om det inte är på det sättet att Karin Pilsäter och regeringen tycker att Exportrådet har för stor ram och att de kan göra det här bättre med mindre pengar. I så fall bör det framgå klart och tydligt i debatten. Då får vi titta närmare på om Exportrådet är ineffektivt på något sätt.

Det här är på sätt och vis ganska typiskt, att i en debatt inte få svar på frågor. Här är en sista chans. Hur ska Vinnova finansiera Forska och väx? Vi har ju kommit överens i utskottet åtminstone om att det här är viktigt och att det bör fortleva. Ni ger ett uppdrag till regeringen att återkomma. Men hur ska det finansieras, och vad är det regeringen ser framför sig där Vinnova i dag bedriver verksamhet som de inte ska göra i morgon? Det bör faktiskt kammaren få känna till.

Anf. 17 KARIN PILSÄTER (fp) replik:

Herr talman! Om några år kommer du, precis som jag, tyvärr att vara alltför van vid att de svar man ger inte godkänns som svar och därför sägs inte vara några svar, att frågor bemöts med motfrågor och så vidare. Jag tycker att du redan har fått upp en ganska bra talang för det här. Jag hade två minuter på mig, och jag försökte använda en minut vardera för att svara på två av frågorna. Eftersom jag tydligen lade ned för många sekunder på det fick jag inte svara på den tredje.

Frågan om exportsatsningarna svarade jag mycket noggrant på. Frågan om tjänstesektorn svarade jag noggrant på. Om man tror att Sveriges konkurrenskraft tjänar på att en väldig massa människor som kan arbeta i stället är sjukskrivna, förtidspensionerade, arbetslösa och socialbidrags-

tagare är man fel ute. Där tror jag att vi har en väldigt stor uppgift. Det är alltid bra att människor arbetar. Det stärker konkurrenskraften.

Det är inte så att det är de som är sjukskrivna som ska jobba i tjänstesektorn rakt av. Men många människor som i dag står utanför arbetsmarknaden skulle kunna få jobb på de ställena. Andra människor som står utanför kan komma in på andra ställen. Det är jätteviktigt för vår allmänna konkurrenskraft.

Forska och väx tror jag är bra. Jag är inte säker på att det är den exakt rätta modellen. Det vi säger är att Vinnova ska få i uppdrag att inom sin ram omprioritera så att programmet kan löpa och att regeringen kommer att återkomma i tilläggsbudgeten. Exakt hur man då kommer att väga detta mot andra saker som också ska förändras i tilläggsbudgeten går faktiskt inte att säga i dag.

Ni måste respektera att tilläggsbudgeten inte är uppe till diskussion ännu, utan nu är det årets budget. Då kan jag konstatera att Vänsterpartiet har föreslagit 100 miljoner till Forska och väx och gjort en satsning på exportfrämjande åtgärder. Det gör att den här diskussionen ändå blir seriös, till skillnad från den diskussion som förs med ett annat oppositionsparti som inte har presterat förslag.

Anf. 18 MARIA PLASS (m):

Herr talman! Fru statsråd och ledamöter! Jag tänker inrikta mitt anförande på kvinnligt företagande.

Kvinnor startar inte företag i samma utsträckning som män. Kvinnor har inte anställda i samma utsträckning som män. Kvinnor är oftare än män företagare på deltid. Varför är det så?

En av anledningarna är att vi kvinnor inte har uppfostrats till att bli entreprenörer. Vi har inte heller det nätverk som krävs eller det aktiekapital som behövs för att starta ett aktiebolag. Vi har kanske en komplicerad familjesituation hemma som gör det omöjligt att satsa på företaget på ett sådant sätt som är nödvändigt för att det ska blomstra.

Vi kvinnor har varit en underutnyttjad resurs som företagare i den svenska ekonomin. Tolv år av oavbrutet socialdemokratiskt styre har lett till en minskning avseende andelen kvinnor som driver företag med anställda. Den trenden ska nu brytas.

Visst är det kvinnans egen drivkraft som är grunden till företagandet. Men för att ge kvinnor stimulans att starta, driva och utveckla företag satsar nu regeringen, som vi tidigare har hört av Karin Pilsäter, 100 miljoner på att stärka och främja kvinnligt företagande. Nu satsas medel som bland annat ska gå till rådgivning, kvinnolån, ökad kunskap och forskning om kvinnligt företagande, men också till framtagande av ett program för att öka företagandet bland kvinnor.

Men även regeringens andra förslag till åtgärder, som till exempel regelförenklningar, slopande av medfinansiering av sjukpenning efter andra sjukveckan, skattereduktion av hushållsnära tjänster, gynnar det kvinnliga företagandet.

Varför anser jag att det är så viktigt att lyfta fram frågan om kvinnligt företagande? Jag har själv varit företagare i ca 15 år. Jag var alltså i starten med mitt företag under den förra borgerliga regeringens tid, en tid då man genomförde ett program för att stimulera kvinnors företagande. Jag fick den hjälp, det stöd och den kunskap som blev avgörande för mig för

att utveckla mitt företag. Jag hade också haft svårt att klara mig utan goda rådgivare, och jag hade definitivt haft mycket tråkigare om jag inte hade haft de nätverk runt mig, till exempel de kvinnliga nätverken, som har gett mig mycket stöd och mycket roligt att tänka på.

Men det är inte bara starten som är viktig utan också att företaget utvecklas och att ägaren vågar anställa. Jag vet att den satsning som regeringen nu planerar att göra kommer att göra nytta. Jag är själv verksam inom byggsektorn och välkomnar flera kvinnor där. Jag skulle också gärna se kvinnor kopplade till de företag som växer fram från högskolor och universitet och företag som utvecklar innovationer.

Men jag tror att den stora tillväxtpotentialen finns hos de kvinnor som i dag är verksamma inom vården, skolan och omsorgen. Som tidigare kommun- och regionpolitiker har jag mött många offentliganställda kvinnor som skulle vilja omsätta sina tankar och idéer i en egen verksamhet eller i form av kooperativ. De har en drivkraft och den ska vi ta vara på och hjälpa till att stödja. De kan som kvinnliga företagare bli de förebilder som så väl behövs och som kan stärka andra kvinnor att våga bli och utvecklas som företagare och arbetsgivare.

Därmed yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på motionerna.

Anf. 19 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Jag delar mycket av Maria Plass engagemang för kvinnligt företagande. Vi har sett en trend som har varit ganska stark att kvinnligt företagande ökat de senaste åren. Det är klart att vi måste arbeta hårt med att se till att det fortsätter att öka. Inte minst tror jag att vi inom tjänstesektorn kommer att se en väldigt positiv utveckling av entreprenörskap, där väldigt många kvinnor kommer att visa att det här är en mycket viktig del av vår framtida ekonomi.

Jag vill fråga Maria Plass en sak, därför att från årsskiftet höjs arbetsgivaravgifterna. Ursprungligen var de till för att finansiera en riktad sänkning mot vissa delar av tjänstesektorn. Nu skjuter ju regeringen det på framtiden, men man behåller finansieringen, så det första jag skulle vilja veta är: Hur kan det stimulera kvinnligt företagande? Väldigt många av de företag som drabbas är det just kvinnor som driver.

Det andra är just den riktade sänkningen av arbetsgivaravgifterna. Den är ju sådan att den får väldigt konstiga effekter.

Ett litet hotell får höjd arbetsgivaravgift medan en restaurang får sänkt arbetsgivaravgift. Så ser det ut i förslaget. Varför gör man den här avgränsningen? Vad händer med hotellet som har en restaurang?

Taxi får höjd arbetsgivaravgift medan ett städföretag får sänkt arbetsgivaravgift. Vad ligger det för rim och reson i detta?

Handeln, där vi har väldigt många småföretag, får höjd arbetsgivaravgift medan någon annan typ av tjänsteverksamhet kan få sänkt.

Jag tror att Maria Plass märker att vi kommer att kunna få en struktur inom tjänstesektorn som blir djupt orättvis, obegriplig och väldigt krånglig. Man kan tänka sig en bensinmack som säljer bensin och får höjd arbetsgivaravgift men som också säljer korv och får sänkt arbetsgivaravgift i den delen.

Maria Plass! Varför denna krångliga sänkning, som kommer någon gång i framtiden, och varför en höjning av arbetsgivaravgifterna redan från årsskiftet?

Prot. 2006/07:42
18 december

Näringsliv

Anf. 20 MARIA PLASS (m) replik:

Herr talman! Det var återigen en fråga om arbetsgivaravgiften, Thomas Östros. Jag tycker att det är ganska tydligt när vi försöker svara, som Karin Pilsäter gjorde, att det inte är svaren man är ute efter, utan man vill bara lyfta fram frågan igen och igen.

Jag skulle egentligen vilja säga så här. Jag sade inledningsvis att jag ville prata om kvinnliga företagare, och Thomas Östros säger att han stöder dem. Men jag kan inte i er reservation eller över huvud taget se ett ord om att man vill stödja kvinnliga företagare. Man har inte på något ställe sagt att man vill satsa på det här. Jag vill ge en eloge till Miljöpartiet och Vänsterpartiet, som går ut och säger att de stöder detta och också säger varför och tar med det i sin budget. Men det finns ingenting från Socialdemokraterna.

Då skulle jag vilja ställa den frågan: Varför vill ni inte stödja det här förslaget för kvinnliga företagare?

Anf. 21 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Nu var min huvudfråga inte den höjda arbetsgivaravgiften utan den sänkta arbetsgivaravgiften, som ni skjuter på framtiden, varför den riktas på ett så märkligt sätt. Det kommer att drabba många kvinnliga företagare, i en tjänstesektor som tror sig ha fått ett löfte om sänkt arbetsgivaravgift men som i själva verket inte tillhör den exklusiva krets som någon gång i framtiden kan få den riktade sänkningen. Varför denna märkliga gränsdragning? Är det ett sätt att stimulera sysselsättningen i tjänstesektorn?

Jag är mycket engagerad i att stimulera företagande för män och kvinnor, och eftersom vi har en för låg representation av kvinnor i företagandet blir det naturligtvis en oerhört viktig uppgift. Att stärka kreditmöjligheterna är en del, där vi har ett förslag. Att fortsätta arbetet med att stimulera tjänstesektorn är en annan viktig del.

På samma sätt som vi bjöd in industribranscherna, där regering, fackliga organisationer och industriledare arbetade tillsammans för att ta fram strategiprogram och satsningar, vill vi bjuda in tjänstesektorn, inte minst besöksnäringen, som är en framtida mycket viktig del av svensk ekonomisk utveckling och sysselsättning. Vi vill göra på precis samma sätt; att sitta ned tillsammans, ta fram de strategiska satsningarna, göra det tillsammans. Staten ställer upp med resurser, och industrin, små och stora företag, ställer upp med resurser, och på så vis ökar vi sysselsättningen.

Kreditgivningen, satsningen på tjänstesektorn, goda villkor för företagandet och ett genusperspektiv i arbetet när man fördelar resurser och satsningar är oerhört viktigt.

Min fråga till Maria Plass gäller just detta att satsa på tjänstesektorn på detta märkliga vis, att taxi och hotell får höjd arbetsgivaravgift och restaurang och städföretag får sänkt arbetsgivaravgift. Var ligger rim och reson i detta?

Anf. 22 MARIA PLASS (m) replik:

Herr talman! Både Thomas Östros och jag är tydligen inne på att det behövs stimulans inom näringslivet, stimulans för att kvinnliga företagare ska kunna utvecklas. Vi vidtar en åtgärd, som jag har beskrivit här, för att vi ska få kvinnor att starta företag, utveckla dem och anställa flera. Eller hur? Det är ju en åtgärd som vi sätter i gång med omedelbart.

Ni har haft makten i tolv år. Det kvinnliga företagandet har minskat. De åtgärder ni har vidtagit har ni inte kommit någonstans med. Men nu plötsligt, när det finns förslag om att göra någonting, är det bara kritik som kommer från Socialdemokraterna. Jag tycker att ni ska titta bakåt och se vad det var ni inte gjorde som stimulerade.

Anf. 23 MIKAEL OSCARSSON (kd):

Herr talman! Låt mig först få yrka bifall till alla förslag i betänkandet NU1.

Det här en härlig känsla att stå här i dag, inte minst med det fina vädret naturligtvis men också av flera skäl här i debatten. Först är det så roligt att få hälsa Maud Olofsson välkommen hit till kammaren som näringsminister. Det är jätteroligt att se dig här. Det är också roligt att för första gången få vara med och yrka bifall till förslagen i ett betänkande.

I sex år har jag stått här i riksdagens talarstol i olika näringsutskottsdebatter och talat mig varm för ett bättre företagarklimat, för avbyråkratiseringar och så vidare men alltsomoftast, tyvärr, inför döva öron hos den socialdemokratiska regeringen.

Vid den här tiden förra året stod jag här i kammaren och talade i motsvarande debatt som den vi har i dag. Ännu en gång tog jag upp behovet av minskat regelkrångel. Jag tog upp frågan om behovet av slopad medfinansiering i sjukförsäkringen och att den skadliga förmögenhetsskatten måste avskaffas.

När jag tittar i papperen från förra året ser jag att jag då kunde konstatera att när man gick igenom den gamla s-regeringens skrivelser om regelförenklingsarbetet från 1999 och framåt framkom det att Sveriges företagare i stället för färre fick 1 750 fler regler att förhålla sig till än 1999. Då skulle, som ni minns, regelförenklingsarbetet sätta i gång. Man hade då haft tio år av hög svansföring i frågan. Först var det Björn Rosengren som skulle sätta i gång detta, sedan Mona Sahlin och senast Thomas Östros.

Herr talman! I debatten förra året ställde jag också frågan: Varför flyttas så mycket kapital ut från Sverige? Jag konstaterade att en viktig anledning är förmögenhetsskatten. Kristdemokraterna har länge drivit kravet att förmögenhetsskatten måste avskaffas. Inte ens en bråkdel av de 500 miljarder svenskägda kronor som Riksskatteverket tror finns utomlands på oredovisade konton kommer att komma tillbaka så länge förmögenhetsskatten är kvar på den höga nivå som den är i dag. Dessa pengar, som enligt andra bedömare kan vara uppemot tre gånger så höga belopp, behövs ju så väl som riskkapital i vårt eget land. Inom OECD är det bara 6 länder av 30 som fortfarande har kvar förmögenhetsskatten. Av dessa 6 har nästan alla lägre skattesatser än Sverige.

Herr talman! Till min stora glädje kan jag konstatera att den nya regeringen bestående av kristdemokrater, moderater, folkpartister och centerpartister nu genomför en politik som ska göra Sverige till ett av världens

bästa länder att starta och driva företag i och som kommer att ge nya jobb. Ett antal åtgärder kommer att genomföras successivt för att förbättra företagens villkor, inte minst vad gäller landets små och medelstora företag.

Regeringens mål är att kostnaden för regelbördan ska minskas med en fjärdedel under den innevarande mandatperioden. Det är ett tufft mål, eftersom det är en tät och minst sagt vildvuxen snårskog av regler som vuxit upp under alla år med s-styre som nu ska gallras. I dag, som Bolund sade förut, skickar till exempel svenska företag in 94 miljoner blanketter varje år. Men ambitionen för alliansens regering är glasklar: Det kommer att bli enklare att driva företag i vårt land.

Dessutom genomförs ett antal reformer inom skatteområdet, bland annat halverandet av förmögenhetsskatten vid årsskiftet. Ett besked är också att den ska vara helt avskaffad innan mandatperioden är slut. Det är verkligen viktigt. Det är också någonting som vi ser att man har gjort i Finland nyligen. Regeringen avskaffar också medfinansieringen av sjukförsäkringen.

Det är, som jag inledde det här talet med, så roligt att ha en näringsminister som nickar instämmande till vad man säger och som är i full färd med att genomföra det som jag och övriga alliansledamöter i riksdagen under många år har talat oss varma för. Nu ser vi att det blir förverkligat.

Anf. 24 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Jag förstår att Mikael Oscarsson tycker att det är roligt att näringsministern nickar instämmande. Nickar Mikael Oscarsson instämmande till Maud Olofsson när hon förespråkar bonus till statliga vd:ar i statliga företag?

Jag ställer frågan med anledning av att Kristdemokraterna hörde till dem som under förra mandatperioden allra tydligast drev frågan om att bonusar till vd:ar skulle bort. Moderaterna drev också den frågan, via Per Bill, näringspolitisk talesman.

Nu ser vi ett systemskifte här. Regeringen går ut med ett budskap om att det är okej med bonusar till statliga vd:ar i statliga företag. Då vill jag fråga Mikael Oscarsson om han nickar instämmande till detta. Kommer du att kräva av näringsministern att hon röstar nej till bonusar på vårens bolagsstämmor i statliga företag?

Anf. 25 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik:

Herr talman! Det är roligt att se Thomas Östros helt plötsligt så engagerad i företagarfrågor. Det är första gången som man har fått uppleva att Thomas visar en sådan spänstighet i debatten och vilja att föra fram företagarfrågor. Det välkomnas verkligen.

Vad gäller frågan om bonusar får ju Östros alldeles strax ställa frågan direkt till Maud. Men vad jag vet är det här någonting som ingår i en översyn av de regler som ska gälla för statliga företag. Jag är helt förvisad om att regeringen kommer att sköta detta på ett utmärkt sätt.

Sedan skulle det vara intressant att ställa en fråga, när jag nu ändå har tillfälle att debattera med dig, Thomas. Hur ser du på ambitionen att sänka kostnaden för reglerna för företagande med 25 %? Kan vi räkna

med ett stöd för det? Vi hörde förut att Miljöpartiet tänker sig att ställa upp på den ambition som regeringen har.

Till sist skulle jag också vilja fråga om det här med förmögenhetsskatten. Det var någonting som den socialdemokratiska finansministern i Finland var med och drev och avskaffade. Hur ser Thomas Östros egentligen på förmögenhetsskatten? Instämmer du i att den är en stor anledning till att vi har så ohyggligt mycket miljarder utomlands som inte alls kommer svenska företag till del, som riskkapital?

Anf. 26 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Vi var väldigt tydliga i valrörelsen med att förmögenhetsskatten ska värderas i en samlad översyn av skattesystemet. Vi kunde tänka oss att avskaffa den om det gick att finansiera på ett sådant sätt att det blev rimligt fördelningspolitiskt. Vi är bestämda motståndare till att ta 6 miljarder brutto från småföretagen i form av höjda arbetsgivaravgifter för att finansiera en halvering och sedan ett avskaffande av förmögenhetsskatten. Det blir en alldeles orimlig bördefördelning. De här små företagen betalar i allmänhet ingen förmögenhetsskatt, men det är de som får finansiera borttagandet av förmögenhetsskatten. Det tycker jag är alldeles fel.

När det sedan gäller frågan om bonusar hade Kristdemokraterna trots allt en väldigt hög profil i den frågan under förra mandatperioden. Och när nu regeringen går ut med ett budskap om att man kan öppna upp för bonusar i statliga företag igen är det rimligt att Kristdemokraternas främste talesman på det här området faktiskt visar vad Kristdemokraterna tycker. Kommer Kristdemokraterna och Mikael Oscarsson att begära av regeringen att man sätter stopp för bonusar, håller fast vid de regelverk som gäller sedan 2003, att man inte tillåter bonusar för statliga vd:ar?

Regelförenklingsarbetet är någonting som jag har varit mycket engagerad i. Och den modell som den nya regeringen nu arbetar efter är ju den modell som jag hade förmånen att få sjösätta. Det handlar om att systematiskt beräkna hur mycket regelbördan kostar, att sätta tydliga mål och kunna följa det regelbundet för varje år. Den enda skillnaden är att vi valde att gå sektor för sektor. Inom skogs- och jordbruk var det 25 % i målsättning. Inom skatteområdet var det 20 % i målsättning. Detta gjorde vi för att vi tyckte att det var den mest rationella arbetsmetoden. Men det är vår sjösatta modell som regeringen nu arbetar efter.

Men när man strular till arbetsgivaravgiftssystemet så som ni gör krånglar man ju till det ordentligt. Det är olika arbetsgivaravgifter beroende på om man har varit arbetslös, om man hör till en viss del av tjänstesektorn och så vidare.

Men frågan om bonusarna, Oscarsson, måste vi få svar på.

Anf. 27 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik:

Herr talman! Ja, nu hör man Thomas säga att det egentligen är hans system som vi har övertagit. Det är han som har sjösatt det här. Det är ganska besynnerligt att få höra. Thomas Östros företräder ett parti som har haft regeringsmakten i tolv år och som har haft alla möjligheter att göra någonting åt det här regelförenklingsarbetet. Ni har ju sannerligen inte saknat presskonferenser där det här har uttalats, att detta skulle ha högsta prioritet och att man nu skulle sätta i gång. Det var nyföretagar-

grupper, och det var alla möjliga saker som skulle göras, men ingenting hände.

När nu den nya regeringen kommer att ta krafttag i den här frågan hoppas jag att det blir ett stöd också från Socialdemokraterna och från Thomas personligen så att det här kan förverkligas. Det är ju så viktigt för att vi ska kunna få nya och växande företag i vårt land.

Vad sedan gäller bonusarna är jag helt förvissad om att alliansregeringen, i den översyn som man gör av villkoren för statliga företag, kommer att sköta detta alldeles utmärkt. Det är också så att Thomas Östros får tillfälle att ställa frågan direkt till näringsministern om en liten stund.

Anf. 28 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Det man blir glad för när man hör Mikael Oscarsson tala är det engagemang som han visar för småföretagen och för företagen i Sverige över huvud taget. Det delar vi i allra högsta grad från Miljöpartiets sida, särskilt när det gäller att underlätta och skapa möjligheter för småföretagen att verka. Det handlar också om att det ska bildas nya småföretag och att det ska gå att anställa människor inom småföretagen.

Sedan var det lite snålt med preciseringar om vilka åtgärder som regeringen ska genomföra för att underlätta för företagen. Och man blir ju lite konfunderad när man försöker möta de här argumenten, det tal som fördes fram här, med det som faktiskt står i budgetförslaget. Där kan man ju inte alls se det här engagemanget för småföretagen mer än möjligtvis i ord.

Men jag studsade verkligen till när Mikael Oscarsson gick hårt åt den reform som handlar om medfinansieringen av sjukförsäkringen. Han var väldigt negativ till den. Det man ska komma ihåg är ju att samtidigt som företagen fick bidra till medfinansieringen av sjukförsäkringen möttes de av sänkta arbetsgivaravgifter. Och de utvärderingar som har gjorts av det här har mycket tydligt visat att framför allt småföretagen är stora vinnare på det systemet. Sänkningen av arbetsgivaravgiften överskred kraftigt de kostnader som företagen fick för sjukförsäkringen.

Därför vill jag nu fråga Mikael Oscarsson varför han är så väldigt kritisk till det här förslaget, speciellt med tanke på småföretagarnas situation. Men jag undrar också varför man, om man nu vill ta bort det här av ideologiska skäl, inte möter upp det med andra satsningar på småföretagen så att de åtminstone hamnar på plus minus noll. I stället blir småföretagarna de stora förlorarna med den nya regeringens politik. Och jag kunde inte uppfatta att det kom fram i anförandet från Mikael Oscarsson.

Anf. 29 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik:

Herr talman! Ja, Per Bolund, när det gäller medfinansieringen av sjukförsäkringen har den nämnts av många företagare som ett stort hinder, som ett skäl till att man inte anställer. Och det sägs att det är ett stort risktagande.

Det visade sig också att det var väldigt negativt för många som skulle anställas. Om man hade någonting negativt i bagaget, till exempel att man varit sjukskriven, var det ett hinder när man skulle anställas.

För oss var det en väldigt viktig sak ideologiskt att ta bort och på det viset skapa ett enhetligt system för alla företagare.

Om man ser på budgeten blir det ett klart netto vad gäller skattesänkningar och satsningar på företagare, ett netto på 2,3 miljarder för nästa år och 4,6 miljarder för 2008.

Anf. 30 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Mikael Oscarsson duckar för det faktum som är väldigt tydligt i den omfördelning som har gjorts att småföretagare som grupp är de stora vinnarna. De som har en eller ett par anställda är de som verkligen har tjänat på medfinansiering av sjukförsäkringen i och med att de sänkta arbetsgivaravgifterna kraftigt har övervägt kostnaderna för sjukskrivningen. Om man nu, som Mikael Oscarsson säger, ideologiskt är emot det här och vill ta bort det kunde man åtminstone förvänta sig att man då skulle möta upp det genom andra sänkningar av arbetsgivaravgiften till exempel eller på annat sätt ta bort den ökade kostnaden för småföretagen. Men det gör man ju inte. I stället motsvarar de totala nedskärningarna och alla de förslag som alliansen genomför i budgeten 7 miljarder kronor per år för småföretagen. Det tycker vi verkligen är svårt att koppla samman med de vackra och högtflygande orden om hur viktigt företagandet och framför allt småföretagen är när det gäller att skapa välfärd i framtiden för Sverige.

Det vore intressant att höra hur neddragningarna på 7 miljarder för svenska företag skulle bidra till att uppfylla löftena och de vackra utmålade orden om ett blomstrande företagsklimat i Sverige. Vi har svårt att se att 7 miljarder i höjda kostnader för företagen skulle bidra till ett förbättrat näringslivsklimat i Sverige.

Anf. 31 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik:

Herr talman! Först och främst kommer landets småföretagare att se en förenkling. Det kommer att bli en 25-procentig nedsättning av kostnaderna som företagen har för alla regler. Det är något väldigt viktigt och avgörande, någonting som sannerligen är efterfrågat bland landets småföretagare.

Vi gör en rad satsningar. Det gäller hushållsnära tjänster. Det är en bransch som jag tror kommer att få uppleva en väldigt stark tillväxt med de satsningar som regeringen gör.

Regeringen går fram med förbättringar i 3:12-reglerna. Det handlar om nedsättning av arbetsgivaravgifter för äldre och för ungdomar. Det är bara några exempel på de kraftfulla satsningar som regeringen gör i budgeten. Det ska bli roligt att se och följa Miljöpartiets ageranden här. Det är roligt att höra det stöd vi kan räkna med när det gäller regelförenklingsarbetet. Jag hoppas att vi kan göra gemensam sak när det gäller flera av de viktiga utmaningar vi har framöver för att få växande och nya företag att komma. Det är det som vårt land så väl behöver.

Anf. 32 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c):

Herr talman! Det är trevligt att få vara här och prata näringspolitik och jobbpolitik. Det känns bra att det är så många som nu är intresserade av den frågan. Jag tror att det hade blivit en väldigt spänstig debatt i årets valrörelse om den nuvarande oppositionen hade varit lika aktiv då när det gäller att diskutera konkreta åtgärder för företagande och jobb.

Ekonomi i Sverige är stark. Den är det mycket tack vare att vi har många stora företag som i dag går väldigt bra på världsmarknaden. Tyvärr leder det ofta till att de stora företagen säger upp folk. Man rationaliserar, man effektiviserar, och det innebär att många blir arbetslösa. En del företag flyttar till och med utomlands, och många drabbas av den arbetslösheten.

Effekten av det är att runt en miljon människor inte går till jobbet en vanlig dag. En del av dem kan inte gå till jobbet för att de har en sjukdom eller något annat som gör att de inte kan jobba. Men väldigt många av dessa människor skulle kunna jobba om de fick en chans. Det är precis det som har varit utgångspunkten för Allians för Sveriges valrörelse men också alliansregeringens budgetarbete. Alla de människorna av kött och blod som varje dag är förtvivlade över att inte få behövas på den svenska arbetsmarknaden, inte räknas med, inte ha arbetskamrater och inte ha en lön att kunna leva på är de som är utgångspunkten för hela vår politik. Då är det viktigt när man lägger förslag att de är träffsäkra. De måste rikta sig mot de problem som vi faktiskt ser i svenskt samhällsliv i dag.

Om man ska lösa de problemen måste man kunna tänka på flera saker samtidigt. Den första och viktigaste åtgärden är naturligtvis att vi ska skapa ett företagsklimat i världsklass. Vi måste få några människor av kött och blod att vilja ta risken att vara företagare, satsa sina egna pengar och sin egen tid för att kunna skapa jobb åt andra. Det är den grunden och den drivkraften hos den enskilde företagaren som vi måste komma åt.

Vi måste få flera företag att våga växa. Alldeles för många företag i dag stannar ju vid att vara enmansföretag, soloföretag. Man vill inte ta risken med att anställa människor, risken att rekrytera fel, risken att inte kunna betala lön, risken att inte klara regelverket vid anställningar och annat. Det gör att väldigt många svenska företag, även om man säger att nyföretagandet ökar, faktiskt inte växer. Vi måste också få flera människor att våga ta ut sina företag på en internationell marknad och konkurrera med nya varor och produkter så att vi kan få jobben att utvecklas i vårt eget land.

Tyvärr finns det klimatet inte i Sverige. Det finns inte i Sverige för att vi har haft en socialdemokratisk regering i tolv år som dag ut och dag in har talat om hur illa det är med svenska företag, hur hårt de drabbas av svenska löntagarna, hur illa de sköter sig, hur hemskt det är att det är lönsamt, hur hemskt det är med företagandet, hur stora problem de ställer till i vårt land. Det är ju den miljön som företagen har levt i under tolv års tid.

Den nya regeringen tycker att det ska vara enklare, roligare och lättare att vara företagare i Sverige. Det är vår enkla utgångspunkt. Det ska vara enklare. Det ska vara roligare. Det ska vara lättare och lönsammare så att vi vet att företagen vill utvecklas i vårt land.

Vi vill att flera kvinnor ska välja att starta och driva företag. Sanningen är ju den att nyföretagandet bland kvinnor har minskat. I ett land där vi säger oss vara mer jämställda än många andra länder har nyföretagandet minskat bland landets kvinnor. Jag tycker att det är skamligt att vi har den situationen.

Vi kan också se att det är en förhållandevis liten tjänstesektor som växer fram i Sverige. Framför allt gäller det den privata tjänstesektorn där det finns alldeles för få företag trots att det finns väldigt många som skulle önska att man hade den typen av tjänster.

Vi i regeringen har sagt att vi vill satsa på ett företagsklimat i världsklass. Vi kommer att använda de här fyra åren till att åstadkomma det, och vi tar steg för steg. De insatser som vi har gjort i den här budgeten ska man bara se som ett första steg. Det är ett första steg för att åstadkomma ett företagsklimat som gör att flera vågar ta egna initiativ.

Om vi går in på de olika åtgärderna kan vi se när det gäller arbetsgivaravgifterna, som har varit uppe till debatt, att det är en grannlaga uppgift att utforma en arbetsgivaravgiftssänkning som gynnar småföretagen men också ser till att de som i dag står utanför arbetsmarknaden får komma in. Vi sänker arbetsgivaravgiften just för de grupper som i dag står utanför. Det är ungdomarna. Det är invandrarna. Det är de långtids-sjuka och de långtidsarbetslösa.

Jag tycker att det är så intressant att lyssna till den här debatten. Vad är det som gör att Socialdemokraterna och oppositionen inte har några åtgärder för att få tillbaka människor i arbete? Vad är det som gör att det är så fel att sänka arbetsgivaravgifterna för de långtidssjuka, för de långtidsarbetslösa, för alla ungdomar som står utanför och för de invandrare som inte kommer in på arbetsmarknaden? Vad är det som är så fel med det? Jag trodde att ni skulle välkomna det och säga äntligen, men tvärtom. Det är ingen åtgärd som lockar till några applåder.

Vi är dock fast beslutna att alla de som står utanför ska tillbaka till arbetsmarknaden. De ska få en andra chans. Jag tror att svenska företagare står och väntar på att få ta sig an denna uppgift. Att hjälpas åt för att flera ska få behövas på arbetsmarknaden tror jag är väldigt viktigt. Jag vet företagare som står och stampar inför att nu få anställa exempelvis unga människor.

Vi inför ett jobbvdrag för näringsinkomster för soloföretagare, precis som den skattereduktionen som finns i jobbvdraget för anställda.

Vi reformerar 3:12-reglerna, någonting som företagarna har längtat efter i många år.

Vi halverar förmögenhetsskatten så att riskkapitalet stannar i vårt eget land. Vi har för få riskkapitalister i vårt land. Vi har för få människor som satsar egna pengar i företag, inte för många. Det är ingen slump att de här investeringarna i företagen utifrån kommer som Socialdemokraterna så hårt kritiserar. De kommer därför att det finns för få privata riskkapitalister i vårt land. Därför måste vi se till att de förmögenheter som folk tjänar faktiskt investeras i jobb och företagande i Sverige.

Vi avskaffar medfinansieringen i sjukförsäkringen.

Vi halverar den generella arbetsgivaravgiftssänkningen. Någon sade att den togs bort, men vi halverar den till 2 ½ %. Varför gör vi det? Jo, därför att den generella sänkningen inte har haft den tydliga effekt på sysselsättningen som vi vill åstadkomma. Det är förklaringen. Därför riktar vi arbetsgivaravgifterna på ett sätt som gör att vi också får ned utanförskapet.

Vi inför en skattereduktion på hushållsnära tjänster för att bygga upp tjänstesektorn på det privata området, en åtgärd som socialdemokrater och centerpartister i den finska regeringen har genomfört i Finland – här i

Sverige kritiserar Socialdemokraterna den, men i Finland går den bra att genomföra – och som har lett till många jobb och en bättre situation för många människor som behöver dessa tjänster.

Vi sänker socialavgifterna i vissa tjänstesektorer. Där kommer turistsektorn att vara en viktig del. Restaurangområdet, som i dag har stora svarta inkomster i sin tjänsteutövning, kommer att få större möjligheter att få lönsamhet.

Vi sänker momsen på skidliftarna.

Vi ser också till att ge ökade resurser till forskning och utveckling. Det är inte så att vi minskar anslagen till forskning. Vi ger 1,4 miljarder till Vinnova och ett ökat anslag under de kommande åren. Men vi ger också ytterligare 900 miljoner till forskning. En del av detta kommer naturligtvis att gå till den tillämpade forskningen, där vi samarbetar med näringslivet för att få fram nya produkter och nya idéer så att vi kan konkurrera.

Vi lyfter upp rymdverksamheten med 50 miljoner kronor. Det kan vara intressant att se i en tid när vi är så uppfyllda av Christer Fuglesangs äventyr i rymden. Men det kan också vara intressant att veta att denna satsning innebär att vi nu tack och lov kan fortsätta ett av de satellitprogram vi har tillsammans med Esa, någonting som svenska företag kommer att ha stor nytta av och som ger jobb i Sverige.

Vi satsar på de gröna jobben och på en ny energipolitik som innebär att vi utvecklar de alternativa energikällorna, ny miljöteknik och nya bränslen. Det som nu sker är att jag och många andra ministrar med det ena landet efter det andra diskuterar hur Sverige och andra länder ska kunna samarbeta för att utveckla den gröna sektorn. Här vill jag inte minst nämna landets jordbrukare, som kommer att bli viktiga producenter av nya bränslen och ny energi. De står också på tå för att få göra detta.

Vi vill förenkla den offentliga upphandlingen för småföretagare och öppna för att också småföretagare ska kunna vara med i offentlig upphandling. Nämnden för offentlig upphandling lyfts in i Konkurrensverket.

Vi satsar 100 miljoner på kvinnors företagande, vilket innebär att vi antligen kan få en rejäl satsning så att vi får flera kvinnliga företagare. Detta kommer att leda till nya affärsidéer men också till att flera kvinnor kommer att kunna hamna på toppositioner i näringslivet.

Jag är överraskad över att Socialdemokraterna inte vill biträda ett sådant förslag – överraskad därför att jag trodde att det var intressant. Möjligen är jag inte så överraskad eftersom jag vet att detta har varit en nedprioriterad fråga under de år som Socialdemokraterna har suttit vid regeringsmakten. Vi har goda erfarenheter från satsningar på kvinnors företagande. Den förra borgerliga regeringen gjorde sådana satsningar; jag var faktiskt ansvarig på Arbetsmarknadsdepartementet under den perioden. Det gav goda resultat, och det är också därför vi nu satsar 100 miljoner på affärsrådgivning, finansiering, forskning, kooperativt företagande och så vidare.

Vi har också ett stort program för regelförenklingar. Vi ska minska de administrativa kostnaderna med 25 % till 2010. Jag är glad att höra att Miljöpartiet vill vara med. Jag är också glad att höra att ni kommer att hålla tummen i ögat på regeringen i frågan, för jag tror att det behövs en

Prot. 2006/07:42

18 december

Näringsliv

samlad vilja från många för att kunna åstadkomma detta. Jag medger att inte är någon enkel uppgift, det är det verkligen inte, men om alla hjälps åt och lägger fram konkreta förslag på regelförenklingar ska vi pröva dem i mycket positiv anda. Där vill jag bara uppmana oppositionen att komma in med den typen av förslag.

Vi tar bort kraven på kassaregister som en första åtgärd. En annan åtgärd är att ta bort rätten till heltid. På det här sättet kommer vi att gå vidare med att försöka förenkla regelbördan, vilket också kommer att minska kostnaderna för landets företag.

Till sist vill jag säga att Allians för Sverige har som viktigaste uppgift att skapa jobb och flera företag i Sverige. Det är vår absolut viktigaste uppgift. Vi kommer utöver det program som vi har lagt fram i denna budget att lägga fram ytterligare åtgärder som innebär att småföretagen och företagen får det bättre. Det handlar om återställd förmånsrätt, riskkapitalavdrag och uppskjuten vinstbeskattning. Vi går vidare med förmögenhetsskatten och fortsatta arbetsgivaravgiftssänkningar. Var så säkra: Det vi lovade i valrörelsen i år kommer vi att fullfölja. Steg för steg ska vi göra det enklare, roligare och lönsammare att vara företagare i Sverige, och flera ska kunna få känna möjligheten och glädjen i att få gå till ett arbete en vanlig dag.

(Applåder)

Anf. 33 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Det är inte konstigt, Maud Olofsson, att landets småföretagare tror att arbetsgivaravgiften sänks vid årsskiftet. När man hör Maud Olofssons anförande får man ju det intrycket. Men när LRF:s ledning i form av Lars-Göran Pettersson går till storms mot kraftigt höjda arbetsgivaravgifter och skriver att sänkt fastighetsskatt, sänkt förmögenhetsskatt eller reformering av 3:12-reglerna inte har särskilt mycket att göra med den faktiska verkligheten för majoriteten av småföretagarna – vad svarar Maud Olofsson honom då?

Vi har bett RUT, riksdagens utredningstjänst, att titta på hur det här slår. När vi har fört fram argumentet att det är orimligt att höja arbetsgivaravgiften när ni gick till val på att sänka den har ju svaret varit att det ändå innebär en nettoförbättring för företagarna. När man tittar på ett litet företag i plastindustrin, ett litet företag i ventilationsbranschen eller något annat litet företag med ett par tre anställda visar det sig dock att det innebär en nettofördyring av verksamheten. När arbetsgivaravgiften höjs i två steg med upp till 37 000 kr per år hjälper förstås inte den lilla dusör ni ger via 3:12-reglerna, utan det innebär i praktiken en försämring för företagen.

Sedan räknar ni in stödsatser för långtidsarbetslösa, med nystartsjobben. Men där har ju vi i vårt motionsförslag mycket starkare stödsatser. Vi har mycket starkare subventioner för långtidsarbetslösa ungdomar, för långtidsarbetslösa generellt sett och för nyanlända invandrare. Det räcker inte era nystartsjobb till! Ni har färre platser för dessa nystartsjobb än vad vi har i våra förstärkta nystartsjobb, så det kan du inte räkna in.

Netto innebär detta ökade kostnader för företagen, och det är ett väldigt stort svek mot landets företagare. När jag nu lyssnar på Maud Olofsson fortsätter hon att ge intryck av att det blir en nettoförbättring när hon i själva verket höjer skatterna för småföretagen.

Prot. 2006/07:42
18 december

Näringsliv

Anf. 34 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag tror att svenska småföretagare och svenska företagare känner sig rätt lugna och trygga med den nya regeringen därför att de, tror jag, inser att vi alla som sitter i den här regeringen har förbundit oss att göra så att vi får ett företagsklimat i världsklass.

När vi sänker arbetsgivaravgiften gör vi det utifrån två utgångspunkter.

Den ena delen handlar om att vi vill minska utanförskapet. Jag förstår inte varför Socialdemokraterna bara pratar bidrag, bidrag, bidrag och inte satsar på att människor ska kunna få komma tillbaka till arbete. Vad är det som är så fel med att vi satsar på långtidssjuka, långtidsarbetslösa, unga och invandrare – på alla dem som står utanför? Vad är det som är så fel med det?

Jag tror att svenska företag är beredda att öppna sina dörrar för alla dem som länge varit borta från arbetsmarknaden. Det är därför som vi också sänker eller tar bort arbetsgivaravgiften under en tid motsvarande den tid man varit utanför. Vi vet att det behövs en övergångsperiod. Jag är jätteöverraskad över att Socialdemokraterna vänder de långtidsarbetslösa, de långtidssjuka, ungdomarna och invandrarna ryggen.

Det andra vi gör är att vi satsar på tjänsteföretagen. Vi gör det därför att vi vet att det är en arbetskraftsintensiv bransch som har förmåga att växa i Sverige. Det är inte de stora företagen utan det är tjänstesektorn som vi ser kan komma att växa. Vi riktar arbetsgivaravgiftssänkningen just mot de sektorerna.

När det sedan gäller LRF och den delen är det klart att svenska bönder kommer att få goda villkor. De ska producera energi. De ska producera bränsle. De ska producera sund och säker mat. I fråga om hela klimats Diskussionen tror jag att svenska bönder kommer att vara de stora vinnarna därför att de kommer att producera precis de saker som världen och vi svenskar efterfrågar. Det är klart att de ser att hela regelförenklingsarbetet, arbetsgivaravgiftssänkningen och satsningen på den gröna sektorn kommer att vara till gagn för dem.

Anf. 35 THOMAS ÖSTROS (s) replik:

Herr talman! Det räcker inte med hallelujastämning. De som tittar på och som räknar på detta har avslöjat regeringens politik. Camilla Littorin, förbundssekreterare på Företagarförbundet, säger: Att regeringen tar bort den generella sänkningen för småföretag är obegripligt. Det innebär i praktiken en 18-procentig höjning.

Men även i inlägget här får näringsministern det att låta som att man sänker arbetsgivaravgiften. LRF eller för den delen Företagarna och Gunvor Engström säger att budgeten innehåller väldigt mycket på utbudssidan. Men för företagarna är det mer tunnsått.

När vi ber riksdagens utredningstjänst att titta på detta ordentligt visar man, tvärt emot vad regeringen påstår, att småföretagen förlorar uppemot 30 000 kr årligen också med hänsyn tagen till de positiva förslagen från regeringen – sådana finns ju.

Till och med när man tar hänsyn till att ägarna kan ta ut lite mer vinst blir det en förlust på 20 000–25 000 kr. Även om man dessutom skulle ta in jobbavdraget, vilket någon förtvivlat försöker göra, återstår fortfarande en mycket stor förlust. Det hjälper inte med hallelujastämning när man i praktiken drämmer till småföretagen.

Arbetsgivaravgiftssänkningen för tjänstesektorn skjuter ni på framtiden. Finansieringen tar ni direkt. Det slår hårt mot tjänsteföretagen. Det slår hårt mot kvinnligt företagande. Det slår hårt inom besöksnäringen. När ni någon gång kommer tillbaka med förslag om en sänkning för vissa tjänstesektorer innebär liggande förslag att avgiften höjs för hotell, för taxi, för Gnosjöföretag och för en rad svenska företag som har möjlighet att anställa och växa. Men ni väljer ut några få branscher som får en sänkning.

Till och med när det äntligen kommer till sänkningen återstår alltså bara en höjning för landets allra flesta småföretag. Det är ett stort svek! Att på det här sättet fortsätta med den marknadsföring som ni vann valet på är ännu värre. Det finns inget farligare än att marknadsföra en produkt som man sedan inte kan sälja.

Anf. 36 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Det är väldigt fint att höra de goda råden från Thomas Östros. Jag är dock inte säker på att det är i all välmening som du uttrycker en så stor oro för alliansregeringen.

Jag tror att svenska företagare känner sig trygga med den här regeringen. Vi kommer att steg för steg se till att det blir ett företagsklimat i världsklass. Det är klart att tjänstesektorn kommer att vara en viktig sak för svensk ekonomi. Som jag sagt: Vi har stora svenska företag som rationaliserar och som säger upp folk, och vi har småföretagare som inte vågar växa – särskilt inom tjänstesektorn.

Ja, jag tror att åtgärder för att bygga ut den hushållsnära delen kommer att vara otroligt avgörande. Men också öppnandet av den offentliga sektorn så att också kvinnor kan starta och driva företag inom de verksamhetsområden där man i dag befinner sig kommer att göra otroligt mycket för att flera kvinnor ska våga satsa på företagande.

Med en större konkurrensutsättning av den offentliga sektorn får vi också en bättre ekonomi och en bättre drivkraft. Hela det paket som vi lagt fram innehåller åtskilliga miljarder som riktas bara till företagen, och det kommer mer. Jag är helt lugn; svenska företagare litar på den här regeringens satsning i detta avseende.

Sedan är jag överraskad över att Socialdemokraterna inte tycker att man ska satsa på dem som står utanför – på dem som är långtidssjuka och arbetslösa och på ungdomar och invandrare. Jag tycker att det är så tråkigt att ni helt har glömt bort dessa i hela valrörelsen men också efteråt. Ni har ju åkt på stryk därför att ni inte pratade om jobben och utanförskapet. Någon gång borde man öppna ögonen och ta parti för dem som vill komma tillbaka. Det är det som den här regeringen gör. Det är därför vi har riktade åtgärder just för dessa målgrupper. Det underlättar

för svenska företag när det gäller att kunna anställa. Det är så vi kopplar ihop det här.

Sedan får fler jobb. Vi får mer intäkter till Sverige. Vi kan fördela mer pengar till välfärden och satsa på ytterligare skattesänkningar. Det är så man sköter svensk ekonomi.

Prot. 2006/07:42
18 december

Näringsliv

Anf. 37 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag har noga lyssnat på näringsministern. Jag har lyssnat och lyssnat men hör ingenting. Visst är det viktigt att svenska företag är internationellt konkurrenskraftiga. Men då är det väldigt förvånande, tycker jag, att du inte också från regeringens sida medverkar till att underlätta för företag att komma ut på den internationella marknaden framför allt när det gäller små och medelstora företag.

Vi har inte fått något svar på frågan om på vilket sätt neddragningen av exportstödet till stora företag leder till att svenska företag ökar sin konkurrenskraft.

Höjda arbetsgivaravgifter blir effekten av regeringens politik. Jag tänker inte säga mycket mer än att det blir på det sättet. Varför då inte ta bort hela sjuklöneansvaret för små företag med upp till tio anställda, vilket Vänsterpartiet föreslagit i några år? Enligt företagen själva är det en av de viktigare reformerna.

Turistsektorn nämns. Men turistsektorn består av en mängd olika företag. Vilka menar ni? Vilken definition har du för den sektorn? Och vilka företag är det som inbegrips i de här lättnaderna?

Flera måste få jobb. Ja, jag delar den uppfattningen. Det är givetvis ett misslyckande att vi har så hög arbetslöshet. Men hur ska vi göra dem anställningsbara som i dag står utanför när resurserna till Ams samtidigt dras ned – åtgärder som skulle underlätta för dem som står utanför att komma tillbaka till arbetsmarknaden? För mig blir detta ologiskt.

Anf. 38 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! För att börja med exportsatsningarna är det naturligtvis så att det om du får en bättre lönsamhet på verksamheten i Sverige naturligtvis finns större möjligheter att jobba med exportsatsningar.

Jag tror att vi behöver göra satsningar från det offentliga, och vi satsar också resurser. Men jag tror att vi också behöver effektivisera en del av de här verksamheterna. Det säger företagen själva. Jag tror också, precis som Karin Pilsäter tidigare var inne på, att det är bra att det finns en tydlig basfinansiering så att man vet vad man jobbar med och inte hela tiden bara jobbar med projektverksamhet. Det säger också de som jobbar i den här sektorn.

Sedan gäller det turistsidan. Ja, vi sänker momsens när det gäller skidliftar. Det är en mycket bra satsning – tänk om de också hade lite snö, men den saken kan inte regeringen sköta – och en bra åtgärd för de turistnäringar som finns inte minst i fjällområdena.

Också restaurangnäringen får ett uppsving när det gäller tjänstesektorn. Vi vet att restaurangverksamheten är en viktig del av turistverksamheten.

När det gäller åtgärderna har vi resonerat så här. Vi har tittat på Ams åtgärder under alla de här åren. Tyvärr har de inte lett till jobb. Det är ju en massa människor som är föremål för åtgärd efter åtgärd efter åtgärd.

De blir mer och mer förnedrade för varje gång de går till arbetsförmedlingen. Det är den ena meningslösa åtgärden efter den andra. Det är detta som ni tillsammans med Socialdemokraterna har haft under alla år.

Vi tänkte att man kanske kan tänka en ny tanke och kanske göra någonting annat eftersom åtgärderna uppenbarligen inte har lyckats. Därför satsar vi på nystartsjobben och tar bort arbetsgivaravgiften lika länge som man varit arbetslös och utanför. Det här är ett sätt att pröva ett nytt grepp just för att ge de människor som står utanför en chans att komma tillbaka till arbetsmarknaden.

Jag tror att det är bra om vi inte bara tänker i traditionella Amsåtgärder, som inte har gett resultat, utan försöker att hitta lite nya åtgärder. Jag har svårt att se varför Vänsterpartiet inte skulle kunna uppmuntra en sådan sak.

Anf. 39 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag är den förste att hålla med om att Ams och Ams politik inte har varit lyckad. Det finns anledning att på många sätt kritisera den.

Men jag förstår inte hur en arbetslös 55-årig skogsarbetare blir anställningsbar om det inte finns åtgärder som gör att den personen blir anställningsbar i tjänstesektorn. Det är faktiskt inte bara att plocka in någon som är sjukskriven, långtidssjukskriven eller långtidsarbetslös och säga: Med hjälp av sänkta arbetsgivaravgifter får du jobb här. Så fungerar det inte i den riktiga världen. Jag vet det, för jag kommer från den del av landet där det finns ett skriande behov av yrkeskunnig arbetskraft, men där det inte går att få fram det på grund av brist på åtgärder. Där bör man ha ett annat regelsystem inom Ams som gör det möjligt att utbilda utifrån den efterfråga som finns. Regeringen skulle kunna medverka till att se till att vi får en förändring av regelsystemet på det sättet.

Men jag får inget svar på frågan, mer än att jag kan läsa in att det finns en kritik mot Exportrådet. Drar vi ned på exportstödet kommer vi ändå att öka vår konkurrenskraft internationellt eftersom Exportrådet är ineffektivt. Det är det jag läser in i Maud Olofssons svar på min fråga.

Det är snarare så att stödet ska finnas till för små och medelstora företag, inom framför allt miljöteknikområdet, för att de ska komma ut på den internationella marknaden och vara konkurrenskraftiga. Det är utifrån det behovet som vi borde se det.

Jag har hört mycket om möjligheterna för lantbrukarna, och jag delar den uppfattningen. Men i betänkandet och i regeringens proposition finns det inte en konkret åtgärd för hur man ska gå till väga. Vänsterpartiet har förslag på det.

Anf. 40 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Det är bra om Vänsterpartiet vill öka exportinsatserna. Har ni goda idéer om hur, välkomnar vi det.

På miljöområdet har vi både Swentec och miljöbiståndet som en del i försöket att stärka just exporten av miljöteknik. Vi återkommer med åtgärder för att öka de insatserna ännu mer.

När det gäller biståndet vore det bra om vi kunde se ett ökat samarbete mellan biståndsinsatser och svenska företag som har god miljöteknik. Då kan vi både förbättra klimatet och se till att svenskt företagande

är aktivt i biståndsarbetet. Swentec gör ett jobb när det gäller miljöteknikexporten, och det ska vi utveckla ytterligare.

När det gäller bristen på arbetskraft är det som det är i dag efter tolv års socialdemokratiskt styre. Utbildade svetsare är det som fattas mest i dag. Regeringen säger att vi ska en gymnasieskola som har lärlingsutbildning, yrkesutbildning och högskoleförberedande utbildning. Men vi behöver se till att det är lite flera än Ams som finns med i utbildningarna. Det finns andra, inte minst företagen, som kan bidra till yrkeskunnandet. Regeringen vill lägga ut flera av utbildningarna hos företagen och ha olika program så att företagen faktiskt får arbetskraft.

När det gäller Ams och åtgärderna har vi dragit ned på de åtgärder som inte har varit effektiva. Det är därför som över en miljon människor står utanför i dag. Jag förstår inte varför svenska skattebetalare ska betala till ineffektiva åtgärder i Amssystemet när vi kan försöka tänka lite nytt och vara lite kreativa för att nå bättre resultat. Svenska skattebetalare ska inte vara nöjda med hur skattepengarna har använts när så många står utanför. Det är precis därför som vi styr om från Ams till konkreta åtgärder, för att förse svenska företag med rätt utbildad arbetskraft.

Anf. 41 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Maud Olofsson talar sig varm för svenska företag och för företagande. Det uppskattar jag verkligen. Det är en uppfattning som Miljöpartiet delar i allra högsta grad.

Maud Olofsson säger att det ska vara enklare, roligare och lönsammare att driva företag i Sverige. Det låter väldigt bra, tycker jag. Vi får väl hoppas att företagarna också uppfattar det så. Men de förslag som regeringen lägger fram tycker jag inte alls pekar åt det hållet.

Det som Maud Olofsson lyfter fram mycket här i debatten är att man sänker arbetsgivaravgiften speciellt för människor som har svårt att komma in på arbetsmarknaden. Det kan mycket väl vara bra för de grupperna, något som får en positiv effekt just för dem. Men frågan är om det är den åtgärd som verkligen gynnar svenskt företagande och svenska småföretag. Till det är jag mer tveksam. Finansieringen av de här reformerna lägger man ju tillbaka på företagen. Det innebär höjda kostnader för svenska företag.

Då är mina frågor väldigt enkla: Hur blir det enklare för svenska företag när regeringen sänker den nuvarande nedsättningen av arbetsgivaravgiften, som framför allt gynnar små företag som är hårt konkurrensutsatta? På vilket sätt blir det roligare att driva företag när regeringen drar ned eller möjligtvis helt tar bort Forska och väx-programmet, som ger bidrag till forskning just inom spetsteknik för småföretag? Och på vilket sätt tycker Maud Olofsson att det blir lönsammare för företagen när man återställer ensamföretagares arbetsgivaravgift för den första person som anställs i företaget?

Det är svårt att se att de åtgärder som regeringen genomför gör det enklare, roligare och lönsammare att driva företag i Sverige.

Anf. 42 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Vi har lite olika åsikter om de här åtgärderna.

När det gäller att det ska vara enklare kan jag konstatera att vi är överens om att vi måste göra något åt regelbördan så att det blir enklare

att vara företagare. Jag träffade en ung kvinna i Luleå som sade att hon var så rädd att hamna i fängelse när hon nu hade startat sitt företag därför att hon trodde att hon inte kunde alla regler. Om man har den verklig-hetsbilden förstår vi att vi måste göra något på regelområdet för att göra det enklare att vara företagare i Sverige. Hela det regelverk som vi har kostar 2 % av bnp, och då är det klart att det blir både enklare och lön-sammare om vi minskar regelbördan för svenska företag.

När det gäller att det ska vara roligare och lättare för företag har vi redan gett besked om Forska och väx. Vinnova ska fortsätta det pro-grammet, och man har redan börjat betala ut pengar till det programmet. Vi tillför dessutom resurser till Vinnova de kommande åren. Vi tillför 900 miljoner till ytterligare forskning. Det är inte lönt att vi fortsätter med detta Forska och väx. Det var ett misstag i budgeten, vi har erkänt det, och jag tycker inte att det är så farligt om en regering erkänner att man gjort några små fel och sedan justerar det.

När det gäller arbetsgivaravgiftssänkningen försöker vi, precis som jag har sagt, att få den så träffsäker som möjligt. Min fråga tillbaka är: Vad gör ni för att alla de som står utanför arbetsmarknaden ska komma in, alla de som inte behövs på svensk arbetsmarknad i dag av någon out-grundlig anledning? Vi tycker att de behövs. Många av dem som har varit långtidsarbetslösa kan behöva få tid på sig för att komma tillbaka igen. De kan behöva lite utbildning, de kan behöva lite coachning och de kan behöva lite matchning för att komma tillbaka. Min fråga tillbaka till er som nu står här och säger att vi ska öka möjligheterna måste då bli: Vilka är era konkreta åtgärder när det här är fel? Det är bara så vi kan få en vettig debatt.

Vi tror på det här. Vi tror på tjänsteföretagen och vi tror på nystarts-jobben, därför att vi vill att fler ska kunna jobba.

Anf. 43 PER BOLUND (mp) replik:

Herr talman! Det är precis som Maud Olofsson säger, att regeringens satsningar går ut på att ge riktade bidrag till dem som är utanför arbets-marknaden. Vi är lite tveksamma till att det är rätt metod. Vi tror snarare att det handlar just om det som Maud Olofsson pratar om men inte ge-nomför, nämligen att skapa ett gott företagsklimat generellt i Sverige, så att företagen får möjligheter att ha vinst i sin verksamhet, att anställa människor och att faktiskt få företagen att växa. Där har regeringen inte kommit med några förslag som leder framåt, utan man har snarare för-sämrat och försvårat för företagen.

När det sedan gäller att skapa arbete har Miljöpartiet i valrörelsen gått ut med ett förslag till en grön omställning av Sverige som skulle ge 200 000 nya arbetstillfällen i Sverige. Det handlar om effektivisering av energisystemen och det handlar om en stor satsning på förnybar energi. Här föreslår vi de satsningar, reformer och styrmedel som behövs för att få en sådan omställning.

Maud Olofsson talade i sitt anförande om vikten av grön energi och vikten av omställning. Men vilka förslag kommer man med i sitt budget-förslag egentligen? Det enda som man gör är att man inte tar bort den skatteväxling som genomfördes under förra mandatperioden, åtminstone inte skattehöjningarna. Skattesänkningarna tar man bort till viss del. Det enda konkreta förslag som egentligen finns på energiområdet är att elcer-

tifikaten för småskalig vattenkraft ska återinföras. Det för i sin tur med sig att elcertifikaten inte går till andra förnybara energislag som vind, biokraft och solkraft, som drivs av svenska företag och som kan ge många arbetstillfällen i Sverige. I stället satsar man pengarna på vattenkraften, som ju är en gammal teknik och inte kommer att ge särskilt mycket utveckling i Sverige därför att potentialen är väldigt liten.

Att bara prata om en omställning för grön energi och en grön omställning och sedan inte komma med några konkreta förslag, det klingar falskt i mina öron. Jag hoppas att Maud Olofsson tittar på Miljöpartiets förslag. Jag tror att du får bättre stöd från oss än från de tre partier du sitter tillsammans med i regeringen när det gäller en grön omställning av Sverige.

Anf. 44 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik:

Herr talman! Jag tror att det är väldigt viktigt att se att vi har ett jättestort problem i vårt land – ett stort utanförskap. Det är det som regeringen adresserar.

Den opposition som nu finns, framför allt företräd av Socialdemokraterna, talar ju mycket om att man har rätt till bidrag. Vi tror att man ska ha rätt till jobb. Det är det som är vår inställning. Det är också därför som vi gör de här rejäla satsningarna, för att människor ska få komma tillbaka till arbetsmarknaden.

Företagen är beredda att ta emot alla dessa, men man måste också se att man får en arbetsgivaravgiftssänkning. Det är inget bidrag. Det är en arbetsgivaravgiftssänkning som vi inför. Det är en generell åtgärd.

Företagsklimatet är naturligtvis grunden. Det är därför som vi har alla de konkreta åtgärderna. Vi har 3:12, vi har sjuklöneansvaret, vi har de gröna jobben, vi har förmögenhetsskatten, vi har kvinnors företagande, vi har satsningar på Almi och vi har satsningar på forskning. Alla de här åtgärderna riktar sig mot företagen. Utöver det kommer vi att gå vidare med gymnasieskolan för att få en bättre lärlings- och yrkesutbildning. Vi kommer också att gå vidare med att se till att vi ökar den sociala tryggheten för företagarna. Vi kommer att gå vidare med riskkapitalavdrag, med förmånsrätten och så vidare. Alla de åtgärder som vi lägger in, nu och framöver, kommer att rikta sig mot att vi får ett bättre företagsklimat.

Jag tycker att det är väldigt bra om Miljöpartiet vill vara aktivt i detta arbete. Det är klart: Ju flera vi är som vill göra någonting i vårt land, desto större uppbackning har vi för de politiska förslagen. Jag välkomnar den positiva inställning som Miljöpartiet här visar. Kom med goda idéer, och kom med goda förslag, så ska vi pröva dem! Vi är inte ideologiskt förblindade och tycker att alla goda idéer behöver komma från Allians för Sverige, utan vi tror att alla kan bidra till ett gott företagsklimat. Vi är fast beslutna att när den här mandatperioden är över och vi ska utvärderas, så ska företagarna känna att det är enklare, roligare och lönsammare att vara företagare i Sverige.

Anf. 45 THOMAS ÖSTROS (s):

Herr talman! Orsaken till att jag begärde ordet är att Maud Olofsson gjorde ett angrepp på socialdemokratin i sin replik. Då måste jag naturligtvis respondera.

Bidrag, säger hon om socialdemokratisk näringspolitik. Det finns ingen mer angelägen uppgift än att se till att långtidsarbetslösa ungdomar, långtidsarbetslösa över huvud taget, nyanlända invandrare och grupper som har svårt att komma in på arbetsmarknaden kommer in på arbetsmarknaden. Därför har vi förstärkta nystartsjobb, som är vida effektivare än de nystartsjobb som regeringen har. De är mycket generösare, de kommer som en skattelättnad, och de kommer att bidra till att företagen anställer. Det handlar alltså inte på något sätt om någon bidragspolitik, utan det handlar om stimulans till företagen att anställa.

Avslutningsvis: Det som den här debatten har visat väldigt tydligt, det är att regeringens politik när det gäller stimulans av företagande visar sig bestå av en ordmassa utan like, men med skarpa försämringar för landets småföretag. Detta är någonting som småföretagarnas organisationer nu ser. Då hjälper det inte med att bara tala sig varm för företagandet, när man i praktiken försämrar – höjer skatten, försämrar forskning och utveckling, försämrar för exportfrämjandet – för småföretagen.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

5 § Regional utveckling

Föredrogs
näringsutskottets betänkande 2006/07:NU2
Utgiftsområde 19 Regional utveckling (prop. 2006/07:1 delvis).

Anf. 46 KARIN GRANBOM (fp):

Herr talman! Alla delar av Sverige ser inte likadana ut och har därmed inte samma förutsättningar att utvecklas. För att minska skillnaderna i förutsättningar mellan olika landsdelar bedrivs därför regional utvecklingspolitik, och det är just regional utvecklingspolitik som följande debatt kommer att handla om.

I det betänkande som ligger till grund för debatten behandlas dels ekonomiska anslag till utgiftsområde 19 med regeringens budgetproposition som grund, dels motioner från den allmänna motionstiden.

Betänkandet slår fast inriktning och mål för den regionala utvecklingspolitiken. Även frågor rörande exempelvis EG:s strukturfonder och återförande av vattenkraftsmedel till de regioner där vattenkraften genereras behandlas. Därutöver slår betänkandet fast en ändring i lagen om överlåtelse av en förvaltningsuppgift till en övervakningskommitté.

Utskottet föreslår riksdagen att anta regeringens förslag om ett anslag på totalt 3,2 miljarder kronor till den regionala utvecklingspolitiken och att samtliga motioner avslås.

Socialdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet avstår i utskottet från att delta i anslagsbeslutet. I särskilda yttranden och reservationer beskriver respektive parti från oppositionen de målsättningar och åtgärder som de vill se, och det är förmodligen det som följande debatt kommer att handla om.

Herr talman! Inledningsvis kan jag tyvärr konstatera att Centerpartiets ordförande, tillika ansvarig minister för de regionalpolitiska frågorna, numera inte tycker att de här frågorna är av så pass stor betydelse att man har anledning att vara kvar i kammaren. En gång i tiden, det är i alla fall min upplevelse, betraktade Centerpartiet det här som en av sina paradgrenar. Så är det tydligen inte längre. Men saker och ting förändras, och även, tydligen, partiets politik.

Vi socialdemokrater anser att det är positivt att den regionala utvecklingspolitiken är inriktad på att skapa tillväxt, en hållbar utveckling och en god service för kvinnor och män i alla delar av landet. Den samlade nationella tillväxten utgörs av summan av den tillväxt som skapas lokalt och regionalt. Detta kan verka självklart, men det är samtidigt ett stort ansvar som vi tar på oss som parti, ett ansvar som jag inte är säker på att den borgerliga alliansregeringen under moderat ledning vill ställa upp på. Jag tänker senare i mitt anförande ta upp några olika exempel på varför jag har detta tvivel.

Herr talman! Alla regioner har olika förutsättningar för tillväxt och utveckling. För att påverka förutsättningarna och i många fall utjämna desamma har såväl staten som kommuner och regioner ett ansvar. Vi anser att de bästa kunskaperna om de lokala förutsättningarna finns just lokalt och inte centralt. Det är därför som vi vill fortsätta utveckla den regionala utvecklingspolitiken. Vi tycker därför att det även i framtiden ska finnas en demokratiskt styrd, direktvald regional nivå med egen beskattningsrätt i Sverige.

Herr talman! En bra livsmiljö med ett brett utbud av social service, utbildning och kultur höjer allas livskvalitet och stärker regionernas attraktions- och tillväxtkraft. I vår partimotion, *Alla ska med*, som behandlas i riksdagen, har vi gett vår syn på inriktningen av politiken. Vi har där pekat på hur det rekordstora antalet nya jobb och den snabba minskning av arbetslösheten som sker just nu är ett styrketecken för den socialdemokratiska välfärdsmodell som den nya regeringens politik syftar till att försämra.

Vi ser därför med oro på hur man från den borgerliga alliansregeringen lägger fram förslag som kommer att försämra, för att inte säga förstöra, möjligheterna till att hela Sverige ska leva. Han överdriver, tänker många bland er just nu. Om det vore så väl, är mitt svar på det.

Herr talman! Att ha en väl fungerande regionalpolitik kräver insatser på många områden, områden som inte bara näringsutskottet har ansvar för. Låt mig därför nämna några exempel som enligt min åsikt tydliggör vad som påverkar den regionala utvecklingen.

Jag börjar med infrastrukturen. Det är nödvändigt att vi får en satsning på infrastruktur i form av vägar och järnvägar över hela Sverige. Den socialdemokratiska regeringens historiska satsning måste därför fullföljas.

Bredbandsutbyggnaden är så viktig att den är värd en egen mäsas. För oss är det nödvändigt att alla människor ska kunna ta del av den moderna teknikens möjligheter.

Under de senaste tio åren har vi socialdemokrater genomfört en historisk satsning för att bygga ut högskolan. Det har gett 140 000 flera människor möjlighet att studera på högskolan. Och det har inneburit en högskola som tillväxtmotor i varje län.

Inom näringsutskottets område vill vi fortsätta att stimulera en levande landsbygd, grön teknik och en växande besöksnäring. Vi anser att tusentals jobb kan skapas genom det utökade landsbygdsprogrammet och EU:s strukturfonder.

Herr talman! Avslutningsvis vill jag ta upp frågan om transportbidraget. Transportbidraget ska kompensera för kostnadsnackdelar till följd av långa transportavstånd och stimulera till höjd förädlingsgrad i transportbidragsområdets näringsliv. Stödets utformning har bidragit till att det träffsäkert och utan störningar i konkurrenshänseende kunnat bidra till industriell verksamhet i landets norra delar till gagn för stabila och varaktiga arbetstillfällen.

I den nu gällande och av den socialdemokratiska regeringen föreslagna budgeten för år 2006 finns det 506 miljoner kronor avsatta för transportbidraget. Enligt den borgerliga regeringens förslag för år 2007 ska anslaget upptas till 359 miljoner kronor, vilket är en alldeles för låg nivå. Enligt vår åsikt kommer detta att innebära negativa konsekvenser för näringslivet och de regioner som transportbidraget är avsett för. Vi vill därför, i likhet med vad som föreslås i den socialdemokratiska motionen 2006/07:N362, framhålla behovet av ett bibehållet transportstöd med tillräcklig volym.

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation 1 där motiveringen till inriktningen av den regionala utvecklingspolitiken behandlas. När riksdagens majoritet nu genom rambeslutet väljer en annan inriktning av politiken än den som vi förespråkar deltar vi inte i beslutet om anslagsfördelningen inom utgiftsområde 19 Regional utveckling.

I detta anförande instämde Alf Eriksson, Berit Högman, Karin Åström och Thomas Östros (alla s).

Anf. 48 KENT PERSSON (v):

Herr talman! Eftersom riksdagens majoritet har fattat ett annat rambeslut om inriktningen av den ekonomiska politiken än den som Vänsterpartiet har presenterat deltar vi i Vänsterpartiet inte i beslutet om fördelning av anslaget inom utgiftsområde 19 och presenterar inget formellt motförslag till utskottsmajoritetens förslag.

Herr talman! Den kanske viktigaste uppgiften för oss politiker är att skapa bra förutsättningar för en positiv samhällsutveckling, så att människor känner sig trygga att leva, verka och bo i samhället. Garanten för en sådan utveckling, om vi vill att hela Sverige ska leva och att det ska gälla samtliga medborgare, är de gemensamt ägda och demokratiskt styrda organisationerna som är en så viktig del av den svenska modellen.

I näringsutskottets betänkande står det: "Målet för den regionala utvecklingspolitiken är sedan år 2002 väl fungerande och hållbara lokala arbetsmarknadsregioner med en god servicenivå i alla delar av landet." Med det menas att de är attraktiva för kvinnor, män och företag och att nuvarande och kommande generationer erbjuds sunda ekonomiska, sociala och miljömässiga förhållanden.

Men förutsättningarna för att hela Sverige ska leva handlar inte i första hand om hur fördelningen inom utgiftsområde 19 sker. Det handlar om 13 miljarder. Det kan möjligtvis handla om grädden på moset. För att vi ska uppnå det som beskrivs i betänkandet måste vissa grundläggande förutsättningar finnas för att människor ska kunna bo och företag ska kunna verka i samtliga Sveriges kommuner.

Vi talar om effektiva och tillräckligt starka arbetsmarknadsregioner. Om det ska vara möjligt måste det finnas en fungerande infrastruktur. Det handlar då om vägar, järnvägar och telekommunikationer. Då kan man konstatera att det ser väldigt olika ut i Sverige. Det finns brister framför allt på landsbygden. Det är svårigheter att få fram timret till sågverken och massafabrikerna.

Vänsterpartiet har i sin budgetmotion presenterat förslag på en förstärkning av insatserna inom infrastrukturen för att göra det möjligt för hela Sverige att leva.

Men det är också viktigt att grundläggande samhällsservice finns. Det handlar om polis, utbildning, post, arbetsförmedling och försäkringskassa. Här kan vi se en politik som egentligen går stick i stäv med grundtanken i betänkandet. Bristen på poliser ute på landsbygden är ett stort problem och gör det också svårt för företag att nyetablera sig. Otryggheten ökar bland företagen, och otryggheten ökar också bland människor som bor där.

Men även neddragningar på Försäkringskassan och arbetsförmedlingen gör att det blir en centralisering till större regionala orter av dessa verksamheter. Detta innebär att det blir en sämre samhällsservice totalt sett för de boende i de områden som det handlar om när vi talar om regional utvecklingspolitik.

Vänsterpartiet menar att om den grundläggande samhällsservicen inte fungerar kommer människor och företag att uppleva otrygghet. Och otrygghet leder alltid till osäkerhet om vad man ska satsa på och göra.

Vi kan i dag se en större utflyttning och omflyttning av företag och avfolkning i stora delar av Sverige.

Regeringens politik är i vissa stycken kontraproduktiv. Det är en politik som kan leda i motsatt riktning än vad som förespeglas i betänkandet. Jag vill belysa det med några exempel.

Neddragningen av anslaget till vuxenutbildningen gör att människor inte får det nödvändiga stödet för omskolning när de behöver ny försörjning.

Minskningen av anslagen till Ams och Försäkringskassan har jag nämnt. Det kommer att innebära större svårigheter för företagen att utvecklas och att rekrytera nödvändig arbetskraft.

Jag har också nämnt svårigheten att få poliser till landsbygdskommunerna. Och här saknar regeringen helt och hållet en politik för att komma till rätta med det.

Den politik som Vänsterpartiet förespråkar och som presenteras i vår budgetmotion ger förutsättningar för att hela Sverige ska leva. Vi pekar ut kommunernas och regionernas roll som samhällsbyggare. Genom en satsning på infrastrukturen ger vi möjligheter för att hela Sverige ska leva.

Inom miljö- och energiområdet ser vi stora möjligheter för skogsnäringen och lantbruket att spela en betydande roll i arbetet för en energiomställning av Sverige och en utveckling av landsbygdskommunerna. Inte minst LRF har varit pådrivande i en sådan utveckling.

Herr talman! Givetvis blir det ingen utveckling utan lanthandel. I motion 2006/07:N309, yrkande 3, belyser vi vikten av att lanthandeln ges bättre förutsättningar för att överleva. Landsbygdsbutikerna är viktiga för den befolkning som finns i området. För att ta till vara de resurser som ännu finns kvar inom dagligvaruförsörjningen måste flera aktörer samarbeta. Ett sätt kan vara en ökad samverkan mellan kommersiell service och offentlig service. Ett annat sätt kan vara att stödja de mindre grossistföretagen som finns i några av regionerna. Jag passar på att yrka bifall till reservation 2 med anledning av motion 2006/07:N309, yrkande 3.

Herr talman! Vänsterpartiet har varit pådrivande för att de regioner som drabbats särskilt hårt av försvarsomställningsbeslutet skulle få ersättningsjobb genom omlokalisering av statliga myndigheter. Vänsterpartiet föreslår en förlängning av omställningsprogrammet och att nya medel tillförs med 75 miljoner kronor för 2007 och 25 miljoner kronor för 2008. Vi gör det för att vi är ganska övertygade om att omställningen kommer att ta längre tid och bli dyrare än vad som tidigare har aviserats.

Vänsterpartiet avvisar regeringens förslag om att minska anslaget inom utgiftsområdet med 300 miljoner kronor i syfte att avskaffa det regionala förhöjda grundavdraget. Vänsterpartiet menar att förhöjt grundavdrag ska finnas i ytterligare ett år i avvaktan på ett beslut om ytterligare sänkning av nedsatt skattesats för el från 20,1 öre till 17,1 öre för 2008.

Det är verkligen att gå händelserna i förväg och sälja skinnen innan björnen är skjuten. Vi vet ju faktiskt inte resultatet av diskussionerna med EU.

Flera regioner som har vattenkraft inom sina gränser sviktar i dag under betydande ekonomiska problem. Detta är ofta ett resultat av att företag flyttar från regionen, vilket får till följd att den avfolkas. För att stoppa och på sikt vända utvecklingen behöver dessa regioner särskilda insatser för att kunna utvecklas. Mot den bakgrunden är det på tiden att vattenfallskommunerna får en rimlig ersättning för de ingrepp och den exploatering som utbyggnaden har inneburit.

Jag instämmer i den motion från Vänsterpartiet som handlar om att regeringen bör ta fram förslag om hur en del av de stora värden som vattenkraften genererar ska kunna återföras till de vattenkraftsproducerande regionerna. Det uppdraget borde riksdagen kunna ge till regeringen.

I och med detta yrkar jag bifall till motion N213 och delvis till motionerna N205 och N241.

I detta anförande instämde Lena Olsson (v).

Anf. 49 JAN ANDERSSON (c):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag.

Man kan lätt förledas att tro att regional utveckling och regionalpolitik är något som bara berör mer perifera delar av landet. Inget kan vara

mer fel. Hela Sverige har nytta av att hela Sverige utvecklas på ett bra sätt.

Regional utveckling handlar inte bara om pengar och om satsningar. Det handlar ytterst om att vi människor ska ha möjlighet att leva ett bra liv oavsett var i Sverige vi väljer att bosätta oss. En tydlig parameter som pekar på skillnader, inte bara ekonomiskt utan även i fråga om vilken möjlighet vi har till en bra livskvalitet i olika delar av landet, är hälsa och medellivslängd. Vi ser i dag tydliga skillnader mellan olika regioner i landet, till exempel när det gäller medellivslängden. Ytterst är det ett väldigt tydligt exempel på vad regional utveckling och regionalpolitiken handlar om, nämligen att ge människor bättre förutsättningar att leva ett bra liv.

Jag ska börja med det som vi kanske i dagligt tal inte i första hand tänker på när vi pratar om regional utveckling och regionalpolitik. Det har redan varit uppe i debatten tidigare och handlar om grundförutsättningarna i samhället i form av bra skola och utbildning, bra vård och bra kommunikationer – jag tänker både på vägar och på järnvägar och självklart på de allt viktigare tele- och datakommunikationerna. Det handlar om kultur och det handlar om polisväsende och rättsväsende.

Det är grundläggande faktorer som måste finnas på plats för att de i pengar räknat förhållandevis små insatser som vi gör för regional utveckling inom detta budgetområde verkligen ska ge en bra utväxling. Om de här grundläggande förutsättningarna saknas får vi betydligt sämre utväxling av de pengar vi sätter av i budgetområdet.

Avgörande för att vi ska lyckas är att vi tar till vara de mänskliga resurserna. Vi vill inte bedriva en regionalpolitik som riskerar att skapa ett system där man sitter och väntar på att ministern ska dyka upp och vara på gott humör och pytsa på ytterligare lite pengar.

Vi vill bedriva en regionalpolitik som gör att resurser i form av mänsklig initiativkraft och idéer i regionerna tas fullt ut till vara.

Vad finns då i regeringens politik som handlar om regional utveckling? En av delarna är självklart att vi kommer att ta fram en ny landsbygdsstrategi, som kommer att vara intressant för landsbygdsutvecklingen och ur andra samhällsperspektiv. Det kan handla om miljöfrågor, om oljeberoendet och så vidare. Här har landsbygden en viktig roll att spela.

Även vi har ambitionen att ha ett transportstöd som fungerar på ett bra sätt. Vi kommer inte att införa några retroaktiva försämringar av det.

Vi kommer också att gradera upp företagandets betydelse för den regionala utvecklingen. Detta hänger självklart ihop med det som jag tidigare talade om – grundförutsättningarna i samhället: vård, skola och så vidare. Företagandet är grunden för att vi ska ha råd med detta.

Avslutningsvis vill jag ta upp en liten skillnad i synsätt. Det handlar om regionernas eget ansvar och betydelse för utveckling. Vi i alliansen gör en förändring i så måtto att vi säger att regionerna i framtiden ska ha ett större ansvar för sin egen utveckling. Vi vill inte att staten ska ha det stora ansvaret, utan det måste ut på regional och lokal nivå. Det är den viktiga signalen i det betänkande vi nu debatterar: ytterligare kraft och utrymme för regionerna att själva bidra till sin egen utveckling.

Med detta vill jag än en gång yrka bifall till utskottets förslag.

Prot. 2006/07:42
18 december

Regional utveckling

Anf. 50 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Jag har några synpunkter och frågor som jag hoppas att Jan Andersson kan hjälpa mig att få klarhet i. Jag börjar med synpunkterna.

I Jan Anderssons anförande sade han att Centerpartiet inte vill ställa upp på en politik som väntar på att ministern ska vara på gott humör för att regioner ska få hjälp med olika satsningar. Det tycker jag är klokt. När man ska diskutera regionalpolitik går nämligen ministern härifrån. Om man då ska behöva vänta på att hon ska komma på besök så får man vänta länge. Det mår ingen region bra av.

Vidare sade han som något slags klarläggande att Centerpartiet inte vill ställa upp på några retroaktiva minskningar av transportstödet. Jag vet inte om jag uppfattade detta rätt, för jag blev så förvånad.

Jag har i dag på förmiddagen varit i kontakt med Göran Hägglund. De av er som var med på näringsutskottets möte kommer ihåg att han lämnade ett besked där han sade att man hade väntat sig någon form av resultat till månadsskiftet november/december när det gällde just transportstödet. Nu är det snart jul. Enligt uppgift från honom själv har man fortfarande inte fått något besked från kommissionen om transportstödet. Beror detta på att man från regeringens sida inte är tillräckligt aktiv i de här frågorna? Tidigare var det ju så självklart att detta skulle vara klart för över två veckor sedan. Jan Andersson kanske har något svar på den frågan.

Anf. 51 JAN ANDERSSON (c) replik:

Herr talman! Jag ska börja med frågan om ministrarnas närvaro. Jag tycker att Krister både här och i sitt huvudanförande använder ett debatt-
rick som tyvärr är på en sådan nivå att jag inte är beredd att bemöta det.

När det gäller transportstödet vore det klädsamt med lite större ödmjukhet från Kristers sida. Jag vill ändå göra en historieskrivning.

Den förra regeringen hanterade transportstödet på sådant sätt att den fattade ett regeringsbeslut om att dra in 50 miljoner på transportstödet. Därefter fick man backa på det. Det var i princip så att det började gälla från samma dag som det blev känt, det vill säga att företagen hade ingen möjlighet att utnyttja det.

Därför är det inte förvånande om jag talar om att vi inte kommer att göra retroaktiva försämringar när det gäller transportstödet. Om vi ser på föregående regerings hanterande var det näst intill så.

När det gäller hanteringen av regelverket har vi nu suttit i regering i lite styvt två och en halv månad. Det fanns en historia dessförinnan. När vi gick in på Regeringskansliet fanns där inte mycket gjort i EU-kontakter när det gäller regelverket. Vi kämpar fortfarande med att hinna i fatt det vi ärvde när vi gick in på Rosenbad.

Anf. 52 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Då förutsätter jag att man kommer att kämpa vidare. Än så länge har vi inte sett någonting av det.

Jag vet bara om de besked som har lämnats här i riksdagen tidigare. Det är att man från den tidigare regeringens sida har bearbetat kommissionen i akt och mening att man ska få behålla bidraget både för in- och

utförelse av gods. Jag förutsätter att den nuvarande regeringen fortsätter att driva frågan i den riktningen.

När det gäller om jag håller mig till trick eller inte försöker jag bara redovisa situationen. Jag trodde faktiskt att det fanns en ambition från Centerpartiets sida att vara aktiv inom de regionalpolitiska frågorna. Men jag konstaterar att närvaron i kammaren inte styrker den syn jag hade på Centerpartiet innan.

Jag har läst hur man har hanterat frågan från Centerpartiet under de gångna två åren. När det gäller regionalpolitik har man från Centerpartiets sida hela tiden minskat sina ambitioner. Det sammanfaller ganska väl med när man satte sig i den första diskussionen med alliansen.

Det innebär att Centerpartiet har närmat sig de andra partierna i negativ bemärkelse när det gäller satsningen på regionalpolitik. Men fortfarande återstår det en hel del saker där man inte är överens. Frågan är bara: Kommer man att fortsätta den negativa vandrigen, eller kommer man att få med sig sina samarbetspartier?

Då kan jag bara säga en sak: Spåren förskräcker. Det är ingenting som i dagsläget visar på det. Det visar bara på att man från alliansens sida kommer att minska på sina aktiviteter när det gäller att få en regionalpolitik som är någorlunda lika över hela landet.

Anf. 53 JAN ANDERSSON (c) replik:

Herr talman! Det är självklart att vi kommer att kämpa för att ha ett bra och fungerande transportstöd även i fortsättningen.

När det gäller Centerpartiets inställning till regionalpolitik försöker Krister att teckna en historia som jag inte känner igen. Däremot lägger vi kanske lite olika vikt, som jag också sade i mitt inledningsanförande, vid hur mycket av den regionala utvecklingen som vi bestämmer här i huset och som man gör ute i regionerna.

Det är ingen tvekan att vi lägger större vikt vid vad man kan göra ute i regionerna där kunskaperna finns om vad man verkligen behöver lokalt och regionalt.

Anf. 54 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Jag ska börja med att yrka bifall till reservationerna 2 och 3, så att det blir rätt. Jag tackar för de påpekanden jag fick av tjänstemännen. Så kan det bli ibland.

Herr talman! Jag lyssnade till vad Jan Andersson sade om vilket uppdrag regionerna har. De får ett större ansvar för den regionala utvecklingspolitiken. Hur det ska gå till hörde jag inte ett ord om. Inte heller har han sagt någonting om riksdagens roll.

Förutsättningen för att det ska fungera är trots allt att riksdagen skickar med medel till regionerna för att man ska kunna få till stånd en utvecklingspolitik. Då kommer jag osökt in på det näringsministern tog upp som en viktig del för att utveckla företagen och få en utveckling i Sverige, nämligen att människor och företagare känner trygghet.

Min fråga och fundering är: På vilket sätt kommer Jan Andersson att medverka till att underlätta för poliser att bli närvarande ute på landsbygden? I dag är det ett jätteproblem. Jag har tidigare i mitt anförande sagt att just den delen skapar en otrygghet som gör att människor känner oro. Oro står i direkt motsatsförhållande till utveckling.

En annan del är på vilket sätt Centerpartiet nu tänker verka inom alliansen för att lanthandeln kan ges möjlighet till rimlig utveckling i landsbygdskommunerna.

Anf. 55 JAN ANDERSSON (c) replik:

Herr talman! När det gäller lanthandeln är jag övertygad om att en av de viktigaste bitarna är att vi har en tillväxt även i det övriga samhället. Man kan inte ha en långsiktigt fungerande lanthandelssektor om vi samtidigt tappar på alla andra områden. Vi har sagt att det gäller att med företagande och så vidare få upp köpkraft i regionerna. För mig är det viktigaste att vi har den grundinställningen.

Du frågar hur det ska gå till med den regionala utvecklingen i de olika regionerna. Det vore förmätet av mig att stå här och tala om hur man ska göra ute i regionerna. Det är en skillnad i synsätt. Det är inte säkert att jag vet det bäst. Jag tror snarare att det är så att man har bäst koll på det ute i var och en av regionerna.

När det gäller polisen förvånar det mig vad Kent Persson säger. När jag tittade i de siffror jag har såg jag att Vänstern faktiskt har dragit ned 155 miljoner på polisorganisationen i förhållande till vad regeringen föreslår. Hur hänger det ihop? Kommer det att öka möjligheterna att ha flera poliser på landsbygden?

Anf. 56 KENT PERSSON (v) replik:

Herr talman! Det intressanta är att när jag ställer frågan vad regeringen tänker göra får jag inget svar utan en motfråga. Jag kan tala om att vi har diskuterat och lagt fram förslag om olika åtgärder för att göra polisens närvaro ute på landsbygden möjlig. Man kan till exempel tänka sig att reducera studieskulderna för nyutexaminerade poliser för tjänstgöring där. Det är ett exempel som jag nu skickar över till alliansen som ni kan ta fasta på.

Har man inget svar på frågorna är det alltid bra att säga: Det vore förmätet av mig att tala om vad man ska göra för någonting. Förutsättningen för att man ska få en tillväxt är att det finns grundförutsättningar i form av en fungerande infrastruktur. Där är det i dag brister i stora delar av Sverige.

Vi har i vår budgetmotion avsatt betydande medel för infrastruktur-satsningar. Jag har inte sett motsvarande i alliansens förslag. Hur ska det fungera? Hur ska tillväxten komma till stånd i regionerna om det inte tillskjuts medel så att infrastrukturen fungerar?

Timret ska fram från skogarna på dåliga, sönderkörda vägar till sågverken och massafabrikerna. Det talar ni ingenting om i er budgetmotion.

Anf. 57 JAN ANDERSSON (c) replik:

Herr talman! Nej, jag brukar inte ställa motfrågor när jag debatterar. Jag brukar försöka uppehålla mig vid vår egen politik. Men när det från talarstolen framstår som att den frågande satsar mer än vad regeringen och mitt parti gör tycker jag ändå det är befogat med en motfråga.

Nu fick vi något litet svar. Men det kvarstår ändå att ni har 155 miljoner mindre att anställa poliser för i ert förslag jämfört med alliansens förslag. Jag tycker att det är ganska allvarligt att man under de förutsättningar försöker påskina att det är tvärtom.

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till utskottets förslag till beslut.

Den regionalpolitik som presenteras i detta betänkande är inte till fullo omarbetad utifrån den nya regeringens intentioner och politik. Den korta beredningstiden har, vilket också regeringen påpekar, inte medgett detta. Här kommer en del att behöva revideras inför tilläggsbudgeten till våren. Regional utveckling har ju knappast varit förra regeringens bästa gren, så här finns mycket att göra framöver för att äntligen få hela Sverige att leva.

Sverige har under loppet av många år utvecklats till ett land där en fjärdedel av befolkningen bor i regioner där det är trängsel, trafikkaos, bostadsbrist och orimliga bostadskostnader med stress och jäkt som knappast är hälsosamt. En annan fjärdedel av befolkningen bor i glesbygden, som har hälsosam miljö, men där det för många saknas möjligheter till arbete, är långt till skolor och butiker och finns överskott på bostäder – precis motsatt situation. I dessa områden har det dessutom nästan varit omöjligt att få banklån om man vill satsa på småföretagsamhet.

Från kristdemokratiskt håll har vi i många år menat att svensk regionalpolitik präglats av att man plåstrat och gett vitaminer till vissa företag och projekt i svaga regioner i landet. Man har gett sig på symtomen på de bristfälliga förhållandena, men man har inte förmått att ge sig på orsakerna till dessa regioners problem. Vi menar att orsakerna har varit ett generellt sett dåligt småföretagarklimat och negativa attityder till företagare.

Riksrevisionens granskning förra året av den förra regeringens regionalpolitiska arbete i Sverige levererade som ni minns en förödande kritik. Man sade bland annat följande:

- Målen för regionalpolitiken hade inte fått en tydlig tillväxtinriktning.
- Stödformerna saknade uppföljningsbara mål.
- Det fanns brister i återrapporteringskraven.
- Stödförordningarna var inte anpassade till målen.
- Återrapporteringen till riksdagen var otillräcklig.

Detta var ingen uppmuntrande läsning. Här har det under många år kastats in åtskilliga regionalpolitiska miljarder i stora svarta hål.

Med framtidens allianspolitik, där vi framför allt har som mål att skapa ett mycket bättre småföretagarklimat i hela Sverige kommer det att skapas nytt liv i lands- och glesbygd och mycket av dagens regionalpolitiska åtgärder kommer att tappa i betydelse.

När mer av hemtjänsten och vården av sjuka och äldre kommer att läggas ut på entreprenad till personalkooperativ, privata företag och ideella föreningar kan det skapas många flera arbetstillfällen i gles- och landsbygd. Riskkapitalavdrag och etableringskonton ska göra det lättare att starta företag framför allt i gles- och landsbygd, där det i dag är nästan omöjligt att få banklån. När vi snart får en ny familjepolitik i vårt land kommer flera föräldrar att kunna kombinera egen barnomsorg för egna

och grannars barn med andra deltidsarbeten och på detta vis få en rimlig försörjning. Det är särskilt bra för gles- och landsbygden.

Herr talman! Kristdemokraternas förslag, som vi motionerat om i flera år, att vi skulle ta 100 miljoner kronor från utgiftsområde 19 Regional utveckling, och föra över till utgiftsområde 24 Näringsliv, för marknadsföring av Sverige som turistland, hoppas vi snart ska kunna sättas i sjön. Med dessa pengar skulle vi då fördubbla marknadsföringen ute i världen av turistlandet Sverige. Här kan vi på några års sikt skapa 100 000 nya jobb. Det handlar alltså om en fördubbling av svensk turistnäring, som skulle föra oss från bottenplacering vad gäller turism inom EU till medelnivå. Sverige behöver inte vara sämst i Norden på turism.

Detta skulle betyda oerhört mycket för lands- och glesbygden, som är de regioner i landet som har de turistiska egenskaper som är unika i världen. Tänk bara på några av dem: fiske, jakt, kyla och mörker, bär- och svampsafarier, skidåkning, skogs- och fjällvandring, cykelturism, kanotfärder, bo på lantgård, vildmarksturism, bo i en liten röd stuga vid en sjö i skogen med mera.

Denna fördubbling av marknadsföringen av Sverige är den mest lönsamma investering vi kan göra för att få liv i Sveriges lands- och glesbygd. Den skulle ge staten stora ökade exportintäkter från alla utländska turister som skulle komma till vårt land. Exportvärdet i dag av utländska turister i Sverige närmar sig 60 miljarder kronor varav nästan hälften går ned i statskistan i form av olika skatter. Ingen annan näring är så lönsam för statskassan, men ändå har den förra regeringen nästan inte sett denna näring som någon riktig näring.

För ett år sedan såg jag statistik på att 1,2 miljoner engelsmän åker på skidsemester varje år men bara 0,1 % av dem hittar till Sverige. Det är ett av många underbetyg till förra regeringens sätt att hantera turistpolitiken. Man förstod inte den potential som finns i turistnäringen. Alliansregeringen förstår att världens mest expanderande näring också kan bli bra för Sverige och för vår lands- och glesbygd. Om några år kan svensk turistnäring ha över 200 000 heltidsarbetande i sin verksamhet. Det är en näring som i dessa globaliseringens tider inte kan köpas upp och lämna landet.

Herr talman! Att satsa ytterligare 100 miljoner kronor per år i marknadsföring av Sverige som turistland är en kassaskåpsäker investering. Det räcker att den utländska turismen ökar med 0,4 % för att denna investering ska vara i hamn för staten. För mig som entreprenör och småföretagare är det frustrerande att denna satsning inte gjorts för många år sedan. En fördubbling av marknadsföringen av Sverige borde kunna ge 10 % ökning av antalet utländska turister varje år, vilket skulle ge extrainkomster för staten på 2 ½ miljarder och 10 000 nya jobb i denna näring redan det första året. Efter tio år med denna satsning borde vi ha en turistnäring med över 200 000 arbetstillfällen, som bara i skatter från utländska turister ger statskassan 50 miljarder kronor per år i inkomster, en fördubbling jämfört med dagens siffror.

Detta kommer att betyda att en stor del av Sveriges lands- och glesbygd kommer att utvecklas från problemområden till levande bygder med inflyttning av nya invånare och gott om arbetstillfällen. Med ett sådant resultat kan vi säga att Sveriges regering äntligen fått hela landet att leva.

Anf. 59 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Jag har ingenting emot att man gör en ökad satsning på turismen. Jag tillhör dem som under många år har motionerat i frågan och tycker att en satsning på det området ger snabba pengar tillbaka till statskassan.

Jag håller däremot inte med om den ekonomiska lösningen. Jag tycker inte ens att det är något bra förslag att man tar 100 miljoner från det här kontot och för över till ett annat konto. Den enkla anledningen är att det inte finns tillräckligt med pengar på kontot. Det ligger inte en massa pengar och skvalpar som man inte har någon användning för. Det finns stor användning för de medlen inom det område där det redan är budgeterat för dem. Jag skulle föredra att man struntar i att sänka den statliga skatten med någon hundralapp om året om man kunde få den ytterligare inkomsten. Jag vill att kd tar med sig det här.

Jag skulle vilja ta upp ett par andra saker också. Jag tyckte mig höra att ni från alliansens och kd:s sida anser att det är viktigt att vi har en bra regionalpolitik där man tar många initiativ för att man ska kunna komma åt den situation som du nämnde – att det ser olika ut i landet. Jag vill därför ställa en fråga. Om man nu ska ta olika initiativ och försöka se till att man får till en bra situation – är det då inte nödvändigt att man har olika medel som man ska kunna använda för att få till en positiv utveckling? Jag undrar varför ni då till varje pris måste försöka göra er av med ett av de medlen. Då pratar jag alltså om att sälja ut de statliga företag som man kan använda i den bemärkelsen.

Anf. 60 LARS LINDÉN (kd) replik:

Herr talman! Vi har inte för mycket pengar inom regionalpolitiken, säger Krister Örnfjäder. Men om du tar 100 miljoner till exempel så åstadkommer de en trettiondedel av resultatet i dag, för vi har ungefär 3 miljarder. Man kan jämföra det med att man använder de 100 miljonerna i turismsatsningen. Det skulle ge 100 000 nya jobb. Då framgår det snabbt att en satsning på 100 miljoner på turism skulle vara mycket mer värd än 100 miljoner på att hitta på något nytt inom regionalpolitiken. Det har ofta inte gett något resultat alls.

Efter tolv år med socialdemokratiskt styre ser vi fortfarande problem i de här bygderna. Turismen skulle verkligen med de här små medlen lösa problemen. Dessutom får vi igen flera gånger mer i statskassan med den satsningen. Som jag sade skulle vi ha åtskilliga miljarder i statskassan om vi kunde öka turismen. Det är självklart för mig som entreprenör att det är där jag skulle satsa pengarna. Det skulle betyda mest för gles- och landsbygd, och det är väl ändå det som måste vara vårt gemensamma mål. Det hela måste ge resultat.

Sedan har vi den sista frågan om olika medel för en positiv utveckling. Jag glömde bort vilken poängen var där.

(KRISTER ÖRNFJÄDER (s): Utförsäljning av statliga bolag.)

Ja, det är klart att du menar att statliga företag skulle flyttas ut i glesbygden för att skapa bättre möjligheter att överleva där. Den förra regeringen har väl verkligen varit dålig på att lägga ut statliga myndigheter. 75 % av alla nya myndigheter har ju hamnat i storstäderna. Men det finns

Prot. 2006/07:42

18 december

Regional utveckling

i och för sig en potential att flytta över verksamheter. Jag kommer från en kommun som har tappat en del verksamhet, och det är verkligen illa skött politik.

Anf. 61 KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik:

Herr talman! Jag tror att det måste vara någon språkförbistring när det gäller statliga företag och statliga myndigheter. Jag pratade inte i första hand om att man skulle stationera ut olika företag eller myndigheter. Jag pratade om att använda ett ägande i statliga bolag och företag som ett medel för att kunna fördela resurser ut i landet. Man skulle ge uppdrag till statliga bolag att verka på olika sätt för att se till att det blir en bättre fördelning av de resurser som finns i landet, precis på samma sätt som den förra regeringen använde sig av Vattenfall och Posten för att försöka se till att blev en bättre situation på de orter där vi hade lagt ned en massa militära förband.

Sedan har jag en kort kommentar till detta med att ta pengar från det här stödet och lägga över på turismen. Det finns bara ett problem i slutändan med det förslaget. Det är att pengarna kommer att tas från orter och ändamål som har stora behov. Vi i Sverige kommer inte att ligga kvar på en nivå för alltid i olika delar av vårt land. Det händer hela tiden olika saker. Det sker en utveckling. Tyvärr är inte all utveckling positiv på varje enskild ort. Därför kommer det även i framtiden att krävas ett engagemang från staten, regioner och kommuner för att komma till rätta med negativ utveckling. För att klara det måste man ha olika medel. Ett av dessa medel är alltså pengar. Det är därför vi har regionalpolitiska konton. Tömmer vi dem har vi ingenting att göra olika aktiviteter med. Och vem ska då hjälpa regionerna?

Anf. 62 LARS LINDÉN (kd) replik:

Herr talman! Det är väl lite överdrivet att man tömmer det här kontot om jag använder 100 miljoner till turism. Vi har mer än 3 miljarder kvar.

Det kan i och för sig vara bra att ge statliga bolag order att etablera på orter som tappar andra näringar. I går satt Bertil Kjellberg, jag och några andra och pratade med skogsnäringen i Norrland. De hade lagt ett möte på en söndag. De ville prata om det allvarliga läget när det gäller energipriser. Det är klart att man skulle vilja ge order till Vattenfall att sänka priserna för basnäringen så att den kan vara kvar. Det gjorde inte den förra regeringen, och den här regeringen har också svårt att ge sådana besked även om vi som kommer från den regionen skulle önska det. Det är till och med utlandsägande i de bolagen. Det skulle kanske skapa en fullständigt kaotisk konkurrenssituation. Idén att till viss del styra med de statliga bolagen är väl bra, men det finns nackdelar också. Det här är en fråga som verkligen är viktig för skogsindustrin, annars kommer många flera områden i Västernorrland att bli glesbygd snart. Vi har redan Utansjö som har kastat in handduken, och det är inte bra.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07: MJU1
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård (prop. 2006/07:1 delvis
och redog. 2005/06: RRS23).

*Allmän miljö-
och naturvård*

Anf. 63 OLA SUNDELL (m):

Herr talman! Åhörare och ledamöter i miljö- och jordbruksutskottet!
Välkomna till den här debatten om miljöpolitiken!

Underlaget för debatten är budgeten för allmän miljö- och naturvård. Som ni själva känner är miljöpolitiken väldigt het för närvarande, och det gäller i synnerhet klimatfrågorna. Regeringens utspel om att minska utsläppen av växthusgaser med en tredjedel inom unionen kastar förstås extra bränsle på brasan när det gäller miljöfrågorna en sådan här dag. Ozonhålet, förorening, klimatfrågan och övergödning – det har inte saknats alarmerande rapporter genom åren.

Vanligtvis går det att läsa av effekten av en miljöåtgärd. Ozonproblemet gick förhållandevis lätt att åtgärda. Freonet har ersatts av mindre skadliga ämnen. Föroreningen har gått ned. Luften blir lättare att andas. Ozonhålet krymper.

Men när det gäller klimatet är det svårare. Här handlar det mer om beteenden och samhällssystem som är svårare att förändra – transporter och flyg. Klimatfrågan är global till sin karaktär och medför att åtgärder också måste överenskommas globalt. Vi vet att jordens medeltemperatur har stigit 0,6 grader på 100 år samt att vi sannolikt har en förstärkt växthuseffekt på grund av utsläpp av CO₂, metan, lustgas och ozon.

Vad kan vi göra? För att bli effektiv måste klimatpolitiken vara internationell. Som ett exempel svarar Sverige för 0,2 % av de totala utsläppen av växthusgaser. Det måste också upplevas rättvist. Svensk elenergi är exempelvis väldigt ren, ändå drabbas svenska elkunder av prisnivåer på el som har en direkt koppling till priset på el från koleldade kraftverk. Det måste vara fel.

Vad kan man då göra? Det handlar kanske om andra energislag och att gömma undan CO₂ i jordskorpan. Är det över huvud taget möjligt? Eller det handlar kanske om tekniska framsteg, en teknisk revolution. Vi får väl se.

Framför allt hoppas jag att dagens debatt kan ge några svar eller åtminstone antydningar om var och på vilket sätt Sverige kan anta utmaningen om 30 % mindre utsläpp inom de kommande 20 åren.

Anf. 64 ANDERS YGEMAN (s):

Herr talman! De senaste månaderna har vi drabbats av ständigt nya larmrapporter. Vi har fått höra om den första isbjörnen som riskerar att drunkna på grund av den globala uppvärmningen. Översvämningarna i Sverige kommer tätare och tätare och drabbar oss hårdare och hårdare. Stora landområden hotas av torka och hungersnöd. Allting beror på den mänskligt skapade växthuseffekten, den globala uppvärmningen, vårt klimathot.

Men mitt i allt detta elände finns det också ett hopp. Det är nämligen så att vi i Sverige har lyckats pressa tillbaka ökningen av växthusutsläppen. Tack vare den föregående socialdemokratiska regeringen minskar utsläppen av växthusgaser i Sverige. Förra året var utsläppen av växthusgaser nästan 4 % mindre än vad de var förrförra året. Vi är ett av de få länder i världen som har lyckats bryta sambandet mellan ökad tillväxt och ökade utsläpp av klimatgaser. Samtidigt som tillväxten ökade under den socialdemokratiska regeringen minskade utsläppen av klimatgaser. Vi har ett av de lägsta utsläppen av växthusgaser per person i den industrialiserade världen. Utan de klimatpolitiska insatser som vi vidtog under de närmast föregående mandatperioderna hade utsläppen i Sverige ökat med 20 %.

Vi har drivit en mängd förslag i Sveriges riksdag som har lett fram till den framgångsrika utvecklingen och minskat våra utsläpp av klimatgaser. De har väl det gemensamt att de har mött motstånd från den borgerliga oppositionen, kanske framför allt från Moderaterna – de moderater som nu innehar varannan regeringspost i den nya regeringen.

Vi var först med att införa koldioxidskatt. Moderaterna bromsade. Vi genomförde en grön skatteväxling där skatt på arbete har ersatts av skatt på miljöutsläpp. De borgerliga partierna bromsade och var emot. Vi utvecklade nya marknadsinstrument som gröna certifikat. Vi har satsat på att främja miljöbilar genom skattesänkningar i offentlig upphandling. Vi har genomfört de lokala klimatinvesteringsprogrammen.

Herr talman! Nu har Sverige fått en ny regering. Man har haft några månader på sig. Man säger att klimatfrågan är den absolut viktigaste. Det är en av vår tids största utmaningar, sade Ola Sundell. Man skriver braskande debattinlägg och insändare i våra stora tidningar.

Var är politiken? Vi samlas till budgetdebatt i Sveriges riksdag. Det är här de skarpa förslagen ska läggas. Det är här de skarpa förslagen ska debatteras. Men här är det blankt. Man har inte ett enda skarpt förslag för att komma till rätta med klimatutsläppen. Under den tid vi kan förutse finns det inte ett enda skarpt förslag för att komma till rätta med växthusutsläppen aviserat från regeringen. Den budget som vi tar ställning till i dag är tvärtom full av sådant som drabbar miljön och ökar klimatgaserna. Här finns diskussionen om att lägga Citybanan – vår tids största och viktigaste kollektivtrafikinvestering – i malpåse. Här finns förbud för stockholmarna att använda intäkterna från trängselavgifter till någonting annat än biltrafik. Kollektivtrafik ska vara exkluderat. Här finns en historiskt stor nedskärning på SMHI med 20 miljoner kronor. Det är dubbelt så mycket som hela den offentligt finansierade klimatforskning som SMHI bedriver, eller två tredjedelar av hela det arbete som SMHI bedriver på klimatområdet. Här finns nedläggningen av de lokala klimatinvesteringsprogrammen, en av de åtgärder som kraftigast bidragit till Sveriges tätposition. Sverige är det land som har ledartröjan när det gäller att minska klimatutsläppen.

Från den socialdemokratiska oppositionen finns det skarpa förslag för att fortsätta den positiva utvecklingen och fortsätta Sveriges ledande roll. Vi har föreslagit att vi ska bryta Sveriges beroende av olja till 2020. Det är skarpa konkreta förslag. Vi vill utveckla ett forskningsprogram om solenergi, vågkraft, vätgas och bränsleceller för att stärka utvecklingen. Vi vill inrätta och utveckla lokala och nationella klimatinvesteringspro-

gram. Vi vill fördubbla etanolinblandningen i bensin och införa inblandning av biodiesel.

De närmaste åren satsar vi 2 miljarder kronor mer än den borgerliga högeralliansen – 2 miljarder kronor mer under de närmaste åren. Det är skarpa konkreta förslag.

Högerregeringen anvisar inte en enda åtgärd. Den enda åtgärd man kunde ana sig till i högeralliansens valmanifest var att subventionera miljöbilar med 10 000 kr. Nu har vi budgeten på vårt bord, men förslagen saknas. Det är nästan så att man anar att det är en strategi att marknadsföra saker i medierna, men inte ta ansvar för dem i kammaren.

Det senaste exemplet ser vi i en av Stockholmstidningarna i dag. Regeringen påstår sig vilja minska utsläppen av växthusgaser inom EU med 30 % fram till år 2020. Min fråga till majoriteten måste bli: När kommer ni att lägga detta förslag på riksdagens bord så att riksdagen kan ta ställning till det? När kommer förslaget? Det är bra att ni skriver insändare i Dagens Nyheter. Det är bra att ni tycker att andra länder i EU ska ta ansvar. Men när ska ni själva börja ta ansvar?

Ännu viktigare är kanske: När kommer de åtgärder som ska göra att vi lever upp till det positiva och bra målet. Än så länge är ju papperet blankt.

Herr talman! I år vann Elfsborg allsvenskan i fotboll. Det innebär att de i år kommer att få kvala till Champions League. Tränaren, klubben och styrelsen kommer att få frågan: Vad har ni för målsättning inför ert spel i Champions League?

Jag vet inte vad de kommer att svara. Kommer de att säga att målet ska vara att kvala in till Champions League, komma i gruppspelen, komma i slutspelet eller kanske till och med vinna Champions League? Jag vet att oavsett vilket mål de sätter upp kommer de sedan att få frågan: Vad ska ni göra för att leva upp till den målsättningen? Om Elfsborg säger att man ska vinna Champions League, vad är det värt om man inte köper in spelare, ändrar arenan och fixar upplägget? Precis så förhåller det sig med alliansens målsättning. Det är helt tomt och innehållslöst om man inte fyller det med ett innehåll.

Hittills har inte alliansen klarat av att presentera ett enda skarpt förslag för att komma till rätta med klimatutsläppen. Vad är ert mål värt? När vill ni slå fast det? När kommer det till riksdagen? När kommer de första åtgärderna?

Det är ironiskt att denna dag när riksdagen samlas för att ta miljöbudgeten skriver ni en insändare om skärpta klimatmål när den praktiska politik som ni föreslår att riksdagen ska rösta igenom innebär det motsatta. Det innebär ökade klimatutsläpp genom att klimatinvesteringsprogrammet läggs ned, SMHI beskärs, Citytunneln läggs i malpåse och trängselavgifterna inte får användas i kollektivtrafik.

I DN ser vi en jättefin politik med fina mål, men i praktisk handling är det tomt som ett blankt papper. Min fråga till alliansen är: När kommer politiken?

Anf. 65 WIWI-ANNE JOHANSSON (v):

Herr talman! Också jag vill förstås börja med klimatfrågan. Våra klimatförändringar är ju den största utmaning som vi har att hantera.

Prot. 2006/07:42
18 december

*Allmän miljö-
och naturvård*

Vi ser effekterna i form av översvämningar, torka, stormar och smältande glaciärer. Vi ser dem också i Sverige. Mölndalsån, Sävån, Ätran och Glafs fjorden – listan kan göras lång på de översvämningar som i huvudsak har drabbat de sydvästra delarna av Sverige. Det är väckarklockor som ingen kan nonchalera.

Det är med all sannolikhet vi människor som genom utsläpp av växthusgaser är de skyldiga. Vi är skyldiga till en stormande Gudrun och översvämmade orter som Mölndal, Partille och Arvika.

Trots väckarklockorna finns ingenting annat än retorik hos regeringen. Man säger sig vilja förstärka miljöpolitiken. Gör man det med sämre åtgärder och minskade medel? Ekvationen går inte ihop. Genomgående för regeringens retorik i miljöfrågor är att man säger sig vilja förstärka genom att försämra åtgärder och minska de faktiska medlen.

Som vi hörde förut och som vi har läst i DN i dag säger den svenska regeringen att man vill stödja Tysklands förslag att minska utsläppen av växthusgaser inom EU med 30 % till 2020. Det är klart att det är lovvärt. Det är vår ambition också. Samtidigt påtalar man att det kommer att vara svårt att minska utsläppen mer i Sverige eftersom vi har gjort en kraftfull omställning från olja till bland annat biobränslen och minskat utsläppen av växthusgaser med mer än 40 % sedan 70-talet.

Mellan 1990 och 2005 har utsläppen i Sverige minskat med drygt 7 %. Jag konstaterar att det är resultatet av de åtgärder som vi i den förra rödgröna alliansen lämnade efter oss.

Det finns fortfarande stora utmaningar att minska utsläppen inom trafiksektorn som står för de absolut största klimatutsläppen i dag. Det är klart som korvspad att det är svårt att minska utsläppen om man tar bort redan fungerande åtgärder.

Vi väntar, som sagt, fortfarande på att höra vilka konkreta förslag till åtgärder regeringen har, mer än retoriken, för det ekar väldigt tomt bakom de vackra orden om klimatmålen. Det enda konkreta vi hittills sett på området är beslut som bidragit till ökade klimatutsläpp. I kammaren säger man att man vill dra in SMHI:s klimatanslag och lägga ned det framgångsrika klimatinvesteringsprogrammet Klimp. Det är helt uppåt väggarna.

Vi vill i vårt budgetförslag behålla SMHI:s arbete med klimatfrågorna och satsa 1,2 miljarder mer än regeringen på att behålla och förstärka klimatinvesteringsprogrammet Klimp. Klimp:en har nämligen visat sig vara en mycket effektiv åtgärd. Den infördes 2003 och är ett program för att stödja långsiktiga satsningar som minskar växthuseffekten. Det kan vara bra för regeringen att känna till. Det kan handla om att bygga ut fjärrvärme, röta avfall till biogas, övergå till biobränsle, energi-effektivisera eller att informera om klimatfrågan.

Klimp:en ger resultat. Tack vare Klimp:en har vi varje år kunnat spara en energimängd motsvarande det som 30 000 villor förbrukar. Det har inneburit att vi kunnat minska utsläppen av växthusgaser med samma mängd som 70 000 bilar släpper ut sammanlagt. Många kommuner vill verkligen arbeta mot klimatförändringarna och har sökt Klimpbidrag men fått nej eftersom pengarna inte räcker.

Klimp:en behöver alltså växa ännu mer och förstärkas med till exempel en trafik-Klimp. Ändå planerar regeringen att lägga ned Klimp:en, för i budgeten finns inget anslag till Klimp:en efter 2008. Det är ett hårt slag mot den lyckade kamp mot klimatförändringarna som just har börjat. Därför har Vänsterpartiet tagit initiativ till en namninsamling till försvar och räddning av Klimp:en, som vi tycker är en riktig guld-Klimp.

Det kommer vissa skarpa förslag, men det är inte precis de förslagen vi vill höra. Ett nytt förslag från allianskamraterna i Stockholms stadshus går helt i linje med Bushs tidigare geniala förslag för att lösa klimatfrågan i USA. Han bestämde att koldioxid inte var en växthusgas, och då var förstås alla problem med utsläpp av koldioxid borta. Nu har alliansen i Stockholm kläckt den geniala idén att bensin- och dieslbilar bara ska klassas som miljöbilar. Och vad har vi då för problem? Det är jätteskönt att kunna lösa dem på det sättet.

Om man inte har problemen med koldioxidutsläppen blir det också lättare att förstå att pengarna från trängselavgifterna i Stockholm ska gå till nya biltrafikleder i stället för till ökad kollektivtrafik. Det blir lättare att förstå att de nya trängselbussar som satts in i Stockholm för att göra kollektivåkandet mer attraktivt försvinner – samtidigt som biljettpiserna stiger.

Vänsterpartiet har de senaste åtta åren tillsammans med s och mp aktivt höjt ribban till en internationellt hög nivå vad gäller klimatåtgärder. Vi är allvarligt oroad över framtiden. Jag passar på att yrka bifall till reservation 2 i betänkandet MJU1.

När det gäller biologisk mångfald anser vi, till skillnad från regeringen, att resurserna för att skydda biologisk mångfald ska öka. Många utrotningshotade arter riskerar att försvinna, främst från våra skogar. Vi menar att det är rimligt att skydda de mest skyddsvärda skogarna och avsätter i vår budget under kommande period 450 miljoner kronor mer än regeringen till naturreservat, biotopskydd och naturvårdsavtal.

Sverige står bakom ett flertal internationella åtaganden för att bevara våra naturvärden. Våra miljömål är unika och kommer att vara mycket betydelsefulla i arbetet med att bevara den biologiska mångfalden de närmaste decennierna. Utarmningen av den biologiska mångfalden har accelererat de senaste åren, inte minst är situationen för våra skogar mycket kritisk. Runt 2 000 skogslevande arter är upptagna på den så kallade rödlistan, vilket innebär att de är utrotningshotade eller svårt missgynnade.

För att många av dessa arter också ska finnas i framtiden måste vi skydda de skogar som har det högsta skyddsvärdet. I dag vet vi att de uppgår till minst en miljon hektar. I miljömålet Levande skogar finns målsättningen att 900 000 hektar ska skyddas till 2010, men vi menar att målet bör höjas till en miljon hektar. Vi anslår därför i budgetförslaget en ökning med sammanlagt 300 miljoner under de kommande tre åren för att bilda naturreservat. Under samma period vill vi ge Skogsstyrelsen en höjning av anslaget med 150 miljoner för naturvårdsavtal och biotopskyddsområden.

Vänsterpartiet har också en plan för havet. Vi menar att aktionsplanens 30 prioriteringar för bättre havsmiljö ska kunna genomföras. Därför anslår vi det belopp som aktionsplanen preciserar för att kunna verkställa förslagen. Det handlar om 32 miljoner kronor per år till att genomföra åtgärderna i Naturvårdsverkets aktionsplan för havsmiljön. Det är av stor vikt att vi säkerställer tillkomsten av marina skyddade områden och att vi tillgodoser vattenmyndigheternas behov för deras verksamhet. Det är beklagligt att regeringen inte heller stöder den politiken. Vi väntar med spänning på regeringens politik. Vår väntan är dock blandad med oro. Men vi bjuder på våra förslag.

I detta anförande instämde Jacob Johnson (v).

Anf. 66 TINA EHN (mp):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att jag självklart står bakom Miljöpartiets reservationer, men för att spara tid yrkar jag bifall endast till reservation nr 3.

Vi debatterar i dag utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård, politikområdet miljöpolitik.

Den 13 december kom det ett meddelande från TT som jag tänkte läsa upp.

”Extrema vattenmängder i Ätran.

SMHI varnade vid lunchtid på onsdagen för extremt höga vattenflöden i Ätran. Varningen håller klass 3, alltså den mest allvarliga. Längs Ätran i Vessigebro, som ligger en till två mil norr om Falkenberg, har boende problem med vattenfyllda källare. På Ågatan i Falkenberg är Ätran nära att svämma över, men så länge det inte kommer mer regn är den under kontroll, enligt Andreas Karlsson, brandmästare på räddningstjänsten i Falkenberg. Men oron kvarstår, det väntade regnet samt de västliga vindarna kommer att förvärra läget.

Havet trycker på. Havet kommer då att trycka på, både i Varberg där Viskan rinner ut och i Falkenberg där Ätran har sitt utlopp. Mycket höga flöden väntas i Säreån, Nissan, Viskan och Upperudsälven samt i små och medelstora vattendrag i delar av södra Bohuslän till norra Halland. Risken för översvämningar längs Viskan tilltog på onsdagen. – – –

– Det har aldrig varit så mycket vatten i Öresjö, säger Lars-Erik Sandin, inre befäl på räddningstjänsten i Södra Älvsborg, till TT.

För närvarande tappas maximal vattenmängd från Öresjö ut i Viskan. Om vattnet stiger mer riskerar samhällsfunktioner som vatten- och avloppssystem att slås ut ...

Tågstopp. Nattens skurar fyllde på de översvänningsdrabbade områdena i bland annat Partille, Kungsbacka och Mölndal. Mölndalsån har sjunkit något, men läget är oförändrat i Säreån och Kungsbackaån. SMHI varnar för mycket höga flöden i Säreån.

– Det här är jätteallvarligt, vi har inte sett något liknande. Vi står på tå och förbereder oss för att det kan bli ännu värre, säger Håkan Alexandersson, ställföreträdande räddningschef i Storgöteborg.

Även i Göteborgsområdet ses det väntade regnet och de västliga vindarna som ett problem.

– Kraftig västanvind i kombination med mycket vatten från vattendragen, då blir det kärvt, då kan det stiga igen, säger Alexandersson och tillägger att ännu större områden då riskerar att drabbas.

Fortfarande är tågtrafiken mellan bland annat Göteborg och Malmö drabbad. Bussar ersätter tåg mellan Göteborg och Kungälv. Tågtrafikstopp råder på Viskadalsbanan mellan Veddige och Skene. Tidigast på lördag rullar tågen på sträckan. Stopp är det också mellan Göteborg och Mölndal. Preliminärt går tågen igen från fredag.”

Vi känner igen detta. Vi har alla hört liknande rapporteringar i över en veckas tid, och i Västsverige har vi varit ganska hårt drabbade.

Jag hoppas att ni hörde att det i början av TT-rapporten nämndes att SMHI varnade för mycket regn och stormar. SMHI, Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, har flera funktioner. Man tillhandahåller planerings- och beslutsunderlag för väder- och vattenberoende verksamhet och man är en resurs i miljöarbetet.

Bland mycket annat som finns är det en forskningsavdelning som är indelad i sex enheter och är verksam inom flertalet områden, till exempel luftmiljö och meteorologisk prognos och analys. Ett aktuellt område är klimatmodelleringen. Förutom forsknings- och utvecklingsarbete riktat mot de övriga avdelningarna på SMHI är forskningsavdelningen engagerad i många nationella och internationella forskningsprojekt.

Med all den insikt som vi nu gärna talar om att vi har fått angående klimatets förändringar är det inte möjligt att dra ned på pengar till så viktiga verksamheter som de som pågår inom SMHI. Miljöpartiet har därför i sin anslagsmotion sagt att vi tycker att det finns all anledning att höja det här anslaget, till skillnad från regeringens förslag som innebär en sänkning.

Klimatinvesteringspengar är ytterligare ett område i budgetbetänkandet som det inte är bra om det försvinner, som det ser ut att göra från och med 2009. Som det ser ut nu, och som alla talar om, måste vi fortsätta att ge incitament till förändring. Klimatinvesteringspengarna är och har varit ett effektivt medel. Precis som Wiwi-Anne från Vänsterpartiet vill jag nämna att 2004–2005 beviljades medel för 33 olika projekt. Totalt gjordes investeringar på 2,4 miljarder kronor, varav 507 miljoner var klimatinvesteringspengar. Åtgärderna var, precis som vi hörde innan, utbyggnad av fjärrvärme, rötning av avfall till biogas, övergång till biobränslen, energieffektivisering och lokal information om klimatfrågan.

Sammantaget reducerades utsläppet av växthusgaser med ca 250 000 ton. Stora delar av det var koldioxid. Energianvändningen reducerades också radikalt. Med facit i hand från att detta är och har varit en lyckad satsning hänger frågan i luften till partierna i alliansen som står bakom en neddragning och borttagning av den här effektiva satsningen. Vad har ni tänkt satsa på för åtgärder för att vara lika framåt i det viktiga klimatarbetet i Sverige som vi har varit under de åtta år som gått när vi har haft en rödgrön riksdagsmajoritet, där jag vet att vi i Miljöpartiet har varit envist pådrivande?

Herr talman! Klimatet är en solidaritetsfråga. Det är även mycket annat inom miljöområdet som är det, som den biologiska mångfalden.

Prot. 2006/07:42
18 december

*Allmän miljö-
och naturvård*

Som nyvald till riksdagen och miljö- och jordbruksutskottet har jag upplevt mycket nytt hittills. Sedan alliansregeringens budgetproposition blev klar att ta del av har många organisationer analyserat hur budgeten kan komma att påverka det egna intresseområdet. Jag har läst att de som värnar den biologiska mångfalden drog en suck av lättnad över att här gjorde man inte några nedskärningar. Det får vi erkänna är bra. Men om man ser hur stort hotet är mot det som vi benämner biologisk mångfald bör man plussa på resurserna för att stoppa upp det som sker nu. Detta gör Miljöpartiet i sitt förslag till budget.

Den nuvarande utarmningen av arter är en av de mest förödande förändringarna under jordens kända historia. Hastigheten med vilken arter försvinner har ökat kraftigt. I Europa hotas till exempel 15 % av fågelarterna, 45 % av fjärilarna, liksom alla delfiner, valar och sälar.

Vi behöver mångfalden. Vi människor lever av naturen och dess produkter och tjänster som vi förädlar. Vi borde ägna en tanke åt hur det skulle se ut omkring oss om de här nedbrytningsprocesserna upphörde, vårt avfall låg kvar, om alla fåglar, humlor och fjärilar försvann – ingen fågelsång om våren, inga ängsblommor att plocka.

Det finns flera motiv för att bevara biologisk mångfald. Försörjning och välbefinnande är ett. Vi hör ofta talas om ekosystemtjänster. Ekosystemet utför många tjänster som tas för givna och därför inte värderas i pengar. Exempel på det här är mikroorganismernas frigörande av näringsämnen, deras nedbrytning av föroreningar i luft, mark och vatten, insekternas pollinering och vegetationens vattenreglerande effekter.

Senast i dag läste jag att uppvärmningen av världshaven innebär en utarmning av jordens största producenter av fotosyntes, de blågröna algerna. Detta är samhällets verkliga producenter. Det är detta som driver hela den mänskliga försörjningen av allt. Vi har inte råd att inte ta detta på allvar. Jag saknar den radikala miljöpolitiken i alliansens politik hittills.

Anf. 67 CLAES VÄSTERTEG (c):

Herr talman! Precis som många har varit inne på i inledningen av debatten står Sverige inför stora utmaningar, inte minst på miljöområdet. Klimatfrågorna, havsmiljön och den biologiska mångfalden är ständigt på tapeten i debatten. Vi kan göra listan ännu längre.

Den budget som alliansregeringen nu har lagt fram, inte bara på det här politikområdet utan när det gäller hela den totala budgeten, ger oss möjligheten att ta oss an de utmaningar som finns på miljöområdet. Det skapar förutsättningar för att vända utvecklingen och lägga grunden för ett långsiktigt hållbart samhälle.

Sverige har gjort oerhört mycket på miljöområdet. Vi ligger långt framme. Vi är världsledande på många områden. Det finns många skäl till det, alltifrån när den första miljömotionen väcktes här i Sveriges riksdag på 60-talet till arbetet med att få fram ett producentansvar, som den borgerliga regeringen stod för, och insatser från den förra regeringen. Det ska jag villigt erkänna. Den förra regeringen bidrog också med ett antal förslag som ser till att vi har än större möjligheter att komma till rätta med klimatproblemen.

Med det vill jag säga att det kanske inte är så intressant att peka ut ett enstaka år eller en enstaka mandatperiod då man tog de avgörande stegen

för att vända utvecklingen. Det är en mängd år av arbete från politikens sida, från företagens sida och från många enskilda engagerade människors sida som har bidragit till att vi är där vi är i dag. Det är grunden för alliansens politik, att ta till vara all den kraft och allt det engagemang som finns ute hos människor i Sverige som vill vara med och göra skillnad, som vill vara med och bidra till att ställa om till ett hållbart samhälle. Vi kommer att se till att ta till vara den kraften. Vi kommer att uppmuntra ett underifrånperspektiv i miljöpolitiken i stället för pekpinnar och påbud uppifrån. Vi ska ta till vara kraften. Det är då vi får i gång omställningen.

Men det handlar inte bara om Sverige. Vi har hört berättas om de översvämningar som finns i Västsverige just nu, väldigt nära där jag bor, bara några hundra meter från mitt hus som tack och lov är högt beläget. Men bara några hundra meter därifrån är det en familj som har varit väldigt nära att tvingas flytta. Det är tragiskt när det blir sådana situationer.

Men vi i Sverige klarar det här. Vi kommer att klara det ekonomiskt. Vi kommer att klara att anpassa vår infrastruktur till de utmaningar som finns för framtiden. Men i andra delar av världen kommer man inte att klara av det här. Det är de mest utsatta delarna av jorden som kommer att bli de som får lida mest för den utveckling som vi har bidragit till. Ytterst handlar klimatfrågorna och miljöfrågorna för mig och även för Centerpartiet om en solidaritet med människor i andra delar av världen.

I dag på Dagens Nyheters debattsida gjorde statsministern och miljöministern klart att vi kommer att stödja Tysklands ambition att sätta som mål att minska utsläppen av koldioxid med 30 % i EU till 2020. Jag tycker att det är en ganska tydlig signal om vilken ambition den här regeringen har att verka. Vi ska ha tydliga mål på klimatområdet, men vi ska också jobba tillsammans med andra länder för att ändra detta.

Vi visar nu från Sveriges sida på ett tydligt ledarskap. Vi är beredda att vara med och bidra till förändring. Den här förändringen kommer vi inte att klara av själva. Precis som jag var inne på innan krävs det ett engagemang från hela samhället. Vi kommer att bjuda in brett från oppositionen i den här kammaren till vetenskapen, företagen, enskilda och organisationer att konstruktivt vara med och bidra för att vända utvecklingen. Det är ingenting som kommer att ske på fyra år eller ens åtta år. Det är ett långsiktigt arbete där vi behöver en bred gemensam överenskommelse.

Herr talman! I det läge vi är nu där miljöfrågorna har blivit än mer intressanta, inte bara för oss som är aktiva på miljöområdet utan också för medier och människor i gemen, står vi inför ett unikt tillfälle att verkligen kunna vända utvecklingen. Det är oerhört viktigt för utvecklingskrafterna i Sverige att vi tar till vara den diskussion som är nu och de möjligheter som finns i det debattläge som är just nu.

De globala miljöutmaningarna kommer att påverka livsförutsättningarna i hela världen. Vi ska använda miljöutmaningarna som en ekonomisk hävstång. Grön teknik kommer att efterfrågas när energi- och transportsystemen ställs om. Det gäller att länka samman klimatarbetet med näringspolitik och industripolitik. En särskild satsning på forskning och utveckling av förnybar energi och förnybara bränslen kommer att genomföras. Precis som det står i budgetpropositionen – jag har inte den exakta

Prot. 2006/07:42
18 december

*Allmän miljö-
och naturvård*

sidan – kommer vi att återkomma till hur vi ska använda den klimatomiljön. Den återkommer vi till i vårpropositionen.

Målet pekas ut på Dagens Nyheters debattsida. Där står det att vi ska återkomma i samband med kontrollstationen 2008, som den här riksdagen har begärt. Den förra riksdagens majoritet pekade ut att 2008 ska det vara en kontrollstation för klimatomålet. Då kommer vi tillsammans att ta fram ett mål om minus 30 %. Det är det tydliga beskedet.

Det blir en klimatproposition 2008. Det är ingen skillnad nu för att det är en ny regering. Det är precis samma sak som den förra regeringen och den förra majoriteten i riksdagen sade. Det är ett tydligt besked.

Samtidigt som vi sätter upp tuffa mål på miljöområdet får det aldrig bli bara tomma ord. Det måste kompletteras med tydliga handlingsplaner och åtgärder. Det är det vi ska göra nu fram till 2008. Ska vi sätta upp ett mål om minus 30 % måste det finnas handlingsplaner så att det inte bara blir en fluffig och fin målsättning. Vi ska fylla detta med innehåll.

Vi kommer att se till att det finns kraftfulla program för energieffektivisering, både i industrin och i bostadsbeståndet. Den utbyggnad av kraftvärme som sker nu i Sverige ska fortsätta att stimuleras, bland annat via att elcertifikaten har förlängts till 2030. Den förra regeringen ville plocka bort elcertifikaten för småskalig vattenkraft, sådan vattenkraft som inte bidrar till koldioxidutsläppen. De elcertifikaten återför vi nu så att det blir mer intressant att satsa på en sådan energikälla.

Vi kommer att bidra till att lägga fram förslag på hur trafiksektorn ska miljöanpassas. Vi har pekat ut att vi vill ha in transportsektorn i handeln med utsläppsrätter för att skapa ett marknadsekonomiskt system. Vi kommer också i vårpropositionen att återkomma till hur exakt den miljöbilspremie vi har utlovat ska se ut. Det står också att läsa i budgetpropositionen.

Låt mig också ta en kort sväng kring SMHI. Från oppositionens sida målas de 20 miljoner kronorna upp som att det nu inte ska bli någon klimatomforskning i det här landet och att SMHI kommer att tvingas lägga ned sin klimatomforskning. Jag har lite svårt att förstå varifrån man har fått att vi säger att vi ska lägga ned SMHI:s klimatomforskning. Jag läser på s. 60 under utgiftsområde 20 i budgetpropositionen: "Regeringen föreslår att anslaget minskas med 20 miljoner kronor per år fr.o.m. 2007. För att möta minskningen av anslaget föreslås att omfattningen av affärsverksamheten vid SMHI provas samt om fler uppgifter kan avgiftsbeläggas."

Ingenstans står det att det är forskningen som ska dras ned. Vi tycker att SMHI kan effektiviseras, att man kan öka sin avgiftsbeläggning på de tjänster man säljer. Vi har inte pekat ut forskningen. Vi vill inte minska det området på SMHI. Det skulle vara intressant att höra från oppositionens sida var det står någonstans.

Herr talman! Vid sidan av klimatomfrågan är havsmiljön den högst prioriterade miljöfrågan för alliansregeringen. I Östersjön och i Västerhavet har övergödning, hårt fisketryck och utsläpp av miljögifter fått alarmerande konsekvenser. Vi har tagit initiativ till en nationell havsmiljöstrategi för Västerhavet och Östersjön. Den kommer bland annat att omfatta ett förbud mot fosfater i tvättmedel, vilket vi är brett politiskt överens om. Vi ska se till att skapa ett system för utsläppsrätter för kväve och fosfor i Östersjön. Vi har varit med och bidragit på EU-nivå till att fis-

kekqvoterna minskas. För första gången på många år minskar fiskekvoterna inom EU. Det har Sverige varit med och bidragit konstruktivt till.

Vi har också sett till att EU godkänner att man kan inrätta ett pilotområde för självförvaltning inom Östersjön. Det är två exempel på det som också är tydligt för den här regeringen. Vi ska aktivt bidra på miljöområdet för att vända utvecklingen. Vi ska aktivt bidra på EU-nivå utöver det vi gör i landet.

Herr talman! Budgeten ger förutsättningar för att vända utvecklingen. Vi kommer att bjuda in till breda överenskommelser där vi tar vara på idéer och tankar från alla sektorer i samhället. Miljöfrågorna i allmänhet och klimatfrågorna i synnerhet är centrala för vår framtid. Därför är det oerhört viktigt att vi alla tar vårt ansvar och är med och konstruktivt bidrar till en hållbar utveckling.

Med detta yrkar jag bifall till förslaget i betänkandet och avslag på alla reservationer.

(Applåder)

Anf. 68 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! Claes Västerteg säger sig ha en tydlig målsättning. Det må så vara. Men var är åtgärderna? Ni ska återkomma till ”våpen”. Ni ska återkomma 2008. Det ska analyseras, remitteras och utredas. Claes, på tio minuter och tjugioåttio sekunder har den skarpaste åtgärden mot det skriande klimathotet varit att ni ska inbjuda till samtal. Det tidigaste förslaget till beslut ska komma 2008. Varför har ni begärt väljarnas förtroende om ni inte har en politik för de första två åren i regeringsställning?

Hur kommer det sig att ni kan skära ned de arbetslösas a-kassa på fem dagar, slå på de arbetslösa och införa böter men inte klara att skramla fram ens det miljöförslag som fanns i ert eget valmanifest till den första budgeten? Varför är det så mycket viktigare att slå på de arbetslösa än att rädda vårt klimat? När kommer de skarpa åtgärderna?

Vi socialdemokrater har föreslagit att klimatinvesteringsprogrammet inte ska läggas ned som ni vill utan vidareutvecklas och fortsätta. Du kan väl åtminstone rösta på det förslaget.

Med det, herr talman, yrkar jag bifall till den socialdemokratiska reservationen om klimatinvesteringsprogrammet.

Anf. 69 CLAES VÄSTERTEG (c) replik:

Herr talman! Den här debatten trodde jag handlade om utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård. Den här regeringen vill sätta människor i arbete. Vi satsar på bra förutsättningar för landets företag.

Vi tycker att vi inte bara ska sätta upp mål utan att vi ska titta på vilka medel vi ska använda för att nå målet på minus 30 %. Det är ingen skillnad nu mot hur det var i juni. Vi debatterade i en annan kammare här i huset, men då var linjen att vi ska återkomma från regeringens sida 2008 med en klimatproposition till Sveriges riksdag.

Vi kommer att titta på alternativ till Klimp:en. Vi kommer att återkomma till frågan om klimatmiljarden till våren. Det som Anders Ygeman pratar så vitt och brett om, herr talman, skillnaden i Socialdemokraternas miljöpolitik, ligger 2009. Det är ännu längre fram än 2008, Anders Ygeman. Jag har lite svårt att få det att gå ihop.

Vi är gärna med och för ett konstruktivt samtal. Jag kan garantera att alla partier här i riksdagen kommer att få vara med i det samtalet.

Anf. 70 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! Hade Sverige haft en socialdemokratisk regering hade det funnits några skarpa förslag från Oljekommissionen. Förslagen hade inte dragits i långbänk och remitterats. Hade vi haft en socialdemokratisk regering hade vi haft trängselavgifter, som medborgarna i Stockholm röstade för. Pengarna hade använts för kollektivtrafik och inte bara till dyrbara väginvesteringar. Hade vi haft en socialdemokratisk regering hade den miljard vi har satsat på det största kollektivtrafikprojektet på 30–50 år kunnat fortsätta att byggas ut, och inte som den första åtgärden av den nya regeringen stoppas med hjälp av en debattartikel i DN.

Hade vi haft en socialdemokratisk regering hade SMHI sluppit en neddragning på 10 % av hela omslutningen – en neddragning som motsvarar två tredjedelar av hela SMHI:s klimatarbete, som motsvarar dubbelt så mycket som hela SMHI:s forskning på klimatområdet.

Då säger ni att den nya regeringen inte vill att de ska dra pengarna där. De ska effektiviseras och öka affärsintäkter. SMHI är det meteorologiska och hydrologiska institut i världen som drar in mest pengar på affärsverksamhet. När vi talar med dem säger experterna där att det är orimligt att tro att det här ska kunnas dra in på det sätt regeringen gör, 10 % på ett år. Då är det väl inte konstigt att vi drar slutsatsen att det kommer att drabba klimatområdet. Det finns en stor risk för det.

Vi har skarpa förslag. Ni har tomma ord. Ni har en kontrollstation 2008 som ni satte upp. Vår plan var att bombardera kammaren med skarpa förslag under den tiden. Vi har de skarpa förslagen i vår budgetmotion, och vi kommer att fortsätta att presentera skarpa förslag. Från regeringen kommer bara tomma ord.

Anf. 71 CLAES VÄSTERTEG (c) replik:

Herr talman! Jag ser fram emot de skarpa förslagen. Jag ser fram emot att diskutera dem och se hur vi tillsammans i Sverige som helhet kan bidra till att vända utvecklingen. Men tittar jag tillbaka på den föregående mandatperioden kan jag inte säga att det svämmade över av skarpa förslag på miljöområdet. Ta klimatpropositionen som lades på riksdagens bord i våras. Där fanns *ett* skarpt förslag, *ett* förslag till Sveriges riksdag att ta ställning till. Det var ett upprepande av målsättningen att minska koldioxidutsläppen med 4 % till år 2010. Resten var bedömningar, men det var *ett* skarpt förslag. Jag har därför lite svårt att se att det hade varit annorlunda med en socialdemokratisk regering.

När jag nu tittar i det betänkande vi har konstaterar jag att Socialdemokraterna inte har något annat yrkande på miljöområdet än vad regeringen har. De har inte en peng mer på anslagsområdet i det här betänkandet. Jag kan konstatera att det blir en tämligen konstig debatt.

Avslutningsvis, herr talman, gällde det SMHI. I dagens Göteborgs-Posten kan vi läsa att SMHI har ökat sina intäkter ordentligt under de senaste åren på uppdrag som folk och företag köper av dem. Vi ser en större möjlighet för dem att fortsätta den utvecklingen och klara av det inom de ramar de har.

Anf. 72 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik:

Herr talman! Ta till vara kraften underifrån, hör vi. Vi kommer att klara av det och solidaritet med människor i andra länder, hör vi av Claes Västerteg. Han säger att om vi ska lyckas minska utsläppen med 30 % måste det finnas handlingsplaner. Det är precis det vi saknar.

Jag ska beröra en del som jag funderar över, förutom Klimp:en och anslaget till SMHI, och undrar om regeringspartierna tycker är bra: Är det verkligen bra i det här läget att trängselavgifterna i Stockholm ska tillföras biltrafiken? Är det bra att trängselbussarna tas bort, som har varit en succé och fått människor att åka kollektivt i stället för att var och en tar sin bil? Hur rimmar det? Är det en typ av skarpa förslag som ni kommer med? Det är den enkla fråga jag vill ställa i det här läget.

Anf. 73 CLAES VÄSTERTEG (c) replik:

Herr talman! Återigen framställs det som att de här 20 miljoner kronorna på något sätt är avgörande för hela Sveriges framtid. Vi har inte pekat ut att det är klimatforskningen som det ska dras ned på. SMHI avgör själv, men vi ser en möjlighet för dem att öka sin försäljning av tjänster och klara sin ram. Återigen: Vi har inte pekat ut klimatforskningsområdet.

Om man i Stockholms kommunfullmäktige fattar beslut kring trängselbussarna har inte jag någon uppfattning om det, utan det är Stockholms kommunfullmäktige som själv fattar beslutet. Jag tycker att det är viktigt att vi har ett kommunalt självstyre och att de fattar de beslut som de har gått till val på. Jag kommer inte att be Wivi-Anne recensera de beslut som Vänsterpartiet i exempelvis Fagersta fattar, utan jag håller mig till det som vi diskuterar i den här kammaren.

Anf. 74 WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik:

Herr talman! Man kan alltså inte få veta om ni tycker att allianskamraternas sätt att arbeta med att förbättra klimatet i till exempel Stockholmsregionen är bra, om det är bra politik att använda trängselavgifterna till vägar? Det har man väl inte tagit beslut om i Stockholms stadshus, men däremot när det gäller trängselbussarna. Vad jag mer efterfrågar är synen på miljöpolitik, eller den bristande miljöpolitiken. Eller är du överens med dina kamrater i Stockholms stadshus?

Anf. 75 CLAES VÄSTERTEG (c) replik:

Herr talman! Jag tycker att det är jättebra att vi nu inför trängselavgifter. Det är ett marknadsekonomiskt styrmedel, och det var också vad de som bor i Stockholms stad sade ja till i en folkomröstning.

I mitt drömscenario har jag ett system där inte vi här i Sveriges riksdag behöver fatta beslut om vad pengarna ska användas till, där vi ser till att göra en sådan förändring av grundlagen att man själv i Stockholms stad och i regionen kan fatta beslut om hur pengarna ska användas.

När vi nu satsar pengar på vägar i Stockholmsområdet – jag tror att alla är överens om att det behöver satsas pengar på den typen av infrastruktur – frigörs det pengar till andra områden, pengar som exempelvis kan användas till kollektivtrafik. Men det behövs satsningar på vägarna i Storstockholmsområdet. Det tror jag att vi kan vara överens om i slutändan.

Anf. 76 SOFIA ARKELSTEN (m):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslaget i utskottets betänkande.

Det här är en budget som visar förändring i miljöpolitiken. Vi inom alliansen tar de utmaningar vi står inför på allvar och sätter tuffa politiska mål, bland annat det som vi berättar om i DN i dag. Anledningen till att Andreas inte är här i dag är att han är på ministermöte i EU och jobbar med att försöka driva frågorna där.

Den bästa tiden att vara moderat miljöpolitiker är nu, för det är roligt att vara en del i den borgerliga alliansen. Från att ha varit i opposition kan vi nu leverera, och vi levererar en konkret och ambitiös politik som sträcker sig över många områden. Det leder sammantaget till en god miljö och en utveckling som håller i längden. Vi genomför en politik som inte ser miljö och tillväxt som något som står emot varandra.

Samtidigt är det viktigt att berätta att vi moderater har en väldigt ödmjuk attityd till det här. Vi tror inte att vi sitter på alla lösningar. Däremot tror vi att vi kan ge förutsättningar för andra att hitta lösningar. Därför driver vi en politik för långsiktig utveckling. Ett konkret exempel på det är den miljard som vi satsar på forskning och teknikutveckling.

Vi kommer att fortsätta att skydda, vårda och bevara, men vi kommer också att utveckla, skapa nytt och förbättra. Förr bedömdes miljöpolitiken helt enkelt efter mängden förbud, men det är en ganska dålig skala och gäller inte längre.

Miljöfrågorna går till och med utanför vår organisation i riksdagen. Det är inte bara utgiftsområdena 20 eller 23 som vi kommer att prata om. Vi behöver prata om energifrågor, jobbfrågor, friskvård, livsmedel, hälsa, sjukvård, lagar och regler för innovation och företagande. Och vi ska finna breda och långsiktiga lösningar tillsammans. Då menar jag inte bara tillsammans inom alliansen, utan också inom EU, Europa och vidare ut globalt.

Tack vare det informationssamhälle vi lever i är vårt moraliska närområde mycket större än det geografiska. Vi har aldrig tidigare vetat så mycket, kunnat ta så stort ansvar och kunnat dra sådan nytta av andras kunskaper.

Som Claes sade, är det utmaningarna som är vår hävstång till utveckling. Vi måste gå framåt. Det var inte bättre förr. Vi var fattigare. Vi levde kortare tid, och vi dog av sjukdomar som vi i dag kan bli botade ifrån. Vi hushållade inte med naturen, och vi kunde inte dra nytta av frihandelns goda effekter.

Det coola är att i dag har Sverige ett nytt ledarskap, och det skiljer sig från det gamla på en rad punkter. Det första är synen på det internationella samarbetet. EU är faktiskt universums bästa miljöorganisation. Titta bara på målet om att vi ska minska utsläppen av växthusgaser med 30 % fram till 2020! Titta också på Reach, en lag som ersätter 27 andra lagar och reglerar 30 000 kemikalier!

En annan fråga är samarbetet om Östersjön, som växer fram under EU:s paraply. Vi ökar det internationella samarbetet, för stora samarbeten ger stora effekter.

Vi arbetar med en fortsättning på Kyotoöverenskommelsen om hur mycket koldioxid och växthusgaser vi släpper ut. Vi är med och förhandlar om de nya klimatmålen. Vi måste vara med och förhandla om vi vill påverka. Det duger inte att stå utanför och sura. Vi sätter tydliga mål, och vi är radikala och realistiska.

EU är också garanten för fred i Europa – det är också viktigt. Krig, ofrihet, diktatorer, totalitära stater – det är de största miljöbovorna. Ett öppet samhälle med tillväxt, fria entreprenörer, fritt kunskapssökande, äganderätt och pressfrihet är det bästa för miljön.

Tillväxten, att de samlade resurserna ökar, och den globala handeln gör att vi kan ta fler och fler ur fattigdomen. Då kan resurserna också läggas på utveckling och miljöinvesteringar.

Det andra är att vi har sett en stor förändring i värderingarna. Fler och fler vill ha det vi kan kalla miljöbra produkter till bra kvalitet och rimliga priser. Vi är flera som gärna väljer alternativen, som förutom alla de goda egenskaper de har också är bra för miljön. Vi kan se att de trendkänsliga branscherna, som när det gäller mode, kosmetika och i viss mån livsmedel, redan är där. Och vi ser hur den tyngre tillverkningsindustrin kommer strax efter. Men vi kunder efterlyser sådant som snyggare och roligare miljöbilar. Vi vill inte välja mellan prestanda och miljövänlighet. Det här är en utveckling som vi kommer att se mer av. Vi kunder vill ha allt, och vi är inte ensamma. Vi blir fler och fler kunder som vill ha saker. Titta bara på Kina, Afrika och andra växande marknader!

Det tredje som skiljer oss handlar om ansvar. Miljön är faktiskt allas vårt ansvar. Då måste man titta på politikens uppgift. Politikens uppgift är att ge rätt förutsättningar och skapa enkla och tydliga regler för att vi ska uppnå vårt mål. Här är det viktigt att säga att vi inte är främmande för ekonomiska styrmedel inom alliansen. Som politiker använder vi gärna ekonomiska incitament, och det är viktigt att vi ser till att effekterna blir rätt. Ett exempel på det är miljöbilspremien, som vi kommer att införa under mandatperioden. Där tittar vi inte bara på bilen. Där tittar vi också på driften. Det är liksom ingen idé om man kör runt med en miljöbil på bensin. Det viktiga är att de politiska besluten fokuserar på miljöeffekterna och inte på särskilda tekniska lösningar. Och det leder till det fjärde som skiljer oss.

Vi tror att ren, grön och lönsam ny teknik förändrar världen. Framtiden ligger i forskning och utveckling, men goda idéer uppstår inte av sig själva. Vi politiker har ett stort ansvar för att skapa rätt förutsättningar för fri och spännande forskning. Om man förenklar det kan man säga att vi behöver flera galna forskare. Vi i alliansen tänker nytt, och vi satsar på forskning och teknikutveckling. Vi låser oss inte vid en energikälla eller ett teknikslag. Det finns nämligen inte en lösning. Det finns flera, och den bästa lösningen är inte uppfunnen än. Det är därför som friheten att forska och utveckla är så viktig. Det finns partier som vill ge pengar till särskild forskning, men vi tror inte på att politiskt styra på det sättet. Och, som årets Nobelpristagare Edmund Phelps sade, vi måste ta hand om våra innovatörer.

Prot. 2006/07:42
18 december

*Allmän miljö-
och naturvård*

Vi politiker har ett stort ansvar för att inte stoppa, hindra eller försvåra för människor med idéer. Det vore ganska roligt om några svenskar skulle kunna vinna Nobelpriset. Årets vinnare var forskare som verkar i USA, ett land som verkligen är duktigt på att ta hand om sina innovatörer och innovatörer från hela världen.

Här får alliansens förslag om att minska regelbördan med 25 % en stor effekt. Det måste nämligen bli enklare, inte svårare, att göra miljöbra saker.

Herr talman! Sammantaget visar den här budgeten en politik för ett uthålligt samhälle. De beslut vi fattar nu kommer nämligen att överleva oss, och vi har en politik för ett Sverige med långsiktig utveckling. Vi har de skarpa förslagen. Om man tittar på s. 41 i betänkandet ser man en alldeles tom kolumn där de socialdemokratiska förslagen skulle ha varit. Men det finns ingenting där.

Vi står inför stora förändringar, och det är så fantastiskt roligt att få vara en del i detta.

(Applåder)

Anf. 77 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! Nytt ledarskap visar på förändring i politiken – ja, jag är beredd att ge Sofia Arkelsten helt rätt på den punkten. Det är klart att man på SMHI känner förändring i politiken när var tionde anställd ska bort för att 10 % av anslagen skärs ned. Eller är det två tredjedelar av deras klimatarbete som ska bort? Det kan vara värt att fråga om det.

Visst är det så att stockholmarna känner förändringen när 300 bussar försvinner, mer busstrafik än vad hela Malmö har, för att den nya regeringen förbjuder stockholmarna att satsa pengar på kollektivtrafiken.

Visst är det så att både svenskarna och människor runtom vår jord kommer att känna förändringen när ni avskaffar klimatinvesteringsprogrammen, som har minskat koldioxidutsläppen med 250 000 ton.

Jag har då två frågor till dig, Sofia.

Ni säger inte nej till ekonomiska styrmedel. Kan du då säga mig vilka ekonomiska styrmedel ni är för förutom den här miljöbilsbonusen, där ni inte är klara att lägga fram skarpa förslag? Det är den första frågan.

Vi har ju fått klart för oss från vice ordförande i utskottet att det inte kommer några skarpa förslag när det gäller klimatet förrän 2008. Tycker du att det är en rimlig tidsperiod att vänta på skarpa förslag på klimatområdet? Det är den andra frågan.

Anf. 78 SOFIA ARKELSTEN (m) replik:

Herr talman! Vi har ju pratat mycket om SMHI – jag börjar med att bemöta de saker som du inte kallade frågor men som ändå är det. SMHI har hela världen som marknad, och vi tror att de definitivt kan arbeta mer med att sälja sina tjänster. Det är precis som Claes redan har sagt. Det finns ingen anledning att jag ska stå här och upprepa det.

När det gäller Stockholmsbussarna vet jag att trafiklandstingsrådet tittar vidare på det. Det är naturligtvis det landsting som stockholmarna själva har röstat fram som fattar de här besluten. Jag vet att vissa av de här busslinjerna kommer att vara kvar, och andra kommer inte att vara kvar.

När det gäller Klimp är det ganska intressant. Staten har ju suttit på de här Klimppengarna, och det har blivit ett bidrag till kommunerna. De lokala investeringsprogrammen blev ganska hårt kritiserade av revisorerna, och Klimp har ju haft samma uppbyggnad. Vi avser att återkomma med hur vi kommer att lösa det här, och det blir efter 2009.

Sedan frågade du om de ekonomiska styrmedlen. Jag kan tänka mig ganska många olika sätt att styra. Jag kan tänka mig skattetekniska frågor. Där har vi väldigt mycket som vi kan göra.

Jag ber om ursäkt – vad var den sista frågan?

(ANDERS YGEMAN (s): Är det rimligt att vi inte får någon annan klimatpolitisk åtgärd förrän 2008?)

Det händer ju massor av saker – det var därför jag inte kom ihåg din fråga. Titta bara på hur det är i dag! Vi kommer att jobba inom hela Europa för att sänka massor av utsläpp. Jag har en liten lista här i mitt block på saker som vi gör som är snabba åtgärder. Vi tittar till exempel på de nya kraven på dieslbilar, Euro 6, inom EU. Vi funderar på pilotområdet i Östersjön. Vi har en stor klimatkonferens nästa sommar – vi kommer ju inte själva att lösa allt det här. Vi tar ledningen med att bygga en ny klimatregim efter Kyoto. Vi driver bland annat frågan om att få bort fosfater i tvättmedel, så att det inte ska komma ut sådant i naturen. Det händer grejer.

Anf. 79 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! Man ska inte göra sig lustig över att ni inbjuder till samling, har nya regimer, konferenser, övningar, att ni remitterar och bjuder in och så vidare. Alla de sakerna är jättebra. Men varför presenterar ni inga skarpa åtgärder i kammaren de två första åren under er regeringstid? Vi har ju läst propositionsförteckningen. Den är, som jag sade i klimatdebatten, blank som ett balsalgolv. Om ni har en massa idéer och om den här konferensen sedan ska leda fram till någonting undrar jag: Varför presenterar ni inte åtgärderna för kammaren?

I dag går vi igenom miljöbudgeten, som du sade visade på förändring och nytt ledarskap – jag vet inte alla positiva ord du sade. Men ni visar ju inte på ett enda skarpt förslag för att komma till rätta med det största hotet mot miljön, klimathotet. I stället drar ni in anslagen till SMHI. Ni lägger ned de framgångsrika klimatinvesteringsprogrammen. Och varenda extra trängselbuss försvinner från Stockholms gator, inte för att trafiklandstingsrådet så har bestämt utan för att de fyra partiledarna på DN Debatt har sagt att inte en krona av trängselskatten ska få användas till kollektivtrafik. Det är 300 bussar som försvinner – puts väck. Det är lika mycket som Malmös hela kollektivtrafik. Följden blir att vi med den borgerliga regeringen får förändring och nytt ledarskap. Vi får högre klimatutsläpp, och vi får en sämre miljö.

Anf. 80 SOFIA ARKELSTEN (m) replik:

Herr talman! Det är ju inte sant. Vi kommer att få en mycket bättre miljö och en bättre klimatpolitik. För vi har en hel del konkreta förslag. Bland annat tror jag att vi ska ta upp det viktiga med att vi samarbetar i EU. Vi är med och förhandlar, och vi påverkar. Det är den största skill-

naden någonsin, för ni har stått utanför och surat och valt att inte ta del i det här.

När det gäller samlingar vill jag säga: Jajamän! Det är klart att vi måste göra det här tillsammans. Något annat är ju fullständigt orimligt att tänka sig. Det kommer att komma ut massor av goda saker av det.

Det är naturligtvis inte vi som bestämmer hur Stockholms kollektivtrafik ska lösas. Det är naturligtvis landstinget i Stockholm. Det vore förmätet om vi stod här och sade vilka bussar som ska bort eller inte. Jag vet att vårt trafiklandstingsråd har varit väldigt tydlig med att man tittar på en hel del av busslinjerna för att se vilka som ska vara kvar.

Vi tycker naturligtvis olika där, ville jag säga.

Anf. 81 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! Sofia Arkelsten, först skulle jag vilja instämma i det som du slutade ditt tal med, att det inte bara finns en lösning utan flera. Det tycker jag är riktigt.

Det är kul att du tycker att det är den bästa tiden att vara miljöpolitiker i Moderaterna. Jag hoppas att du får tillfälle att känna det framöver också.

Det stod mycket riktigt i tidningen i dag att SMHI drog in 200 miljoner på konsulttjänster. Men det är alltså pengar som handlar om konsulttjänster. Det handlar inte om pengar till grundläggande klimatforskning. Det är något som de hankar sig fram med på det området. Så jag tycker att det blir en snedvridning av debatten om man säger att de ska överleva på det.

Vi pratar om debattartikeln i dag och att Sverige äntligen har sagt vad man tycker om klimatmålet. Det var skönt att få höra det. Det var väldigt bra. Men som flera här undrar jag när det kommer förslag på åtgärder från alliansen. Vi har inte hittat de åtgärderna.

Anf. 82 SOFIA ARKELSTEN (m) replik:

Herr talman! Debattartikeln som var i dag är en sak. Det som är bra är ju att Andreas Carlgren, vår minister, är på ministermötet och försöker få med sig flera och driva de här frågorna.

De konkreta åtgärderna är bland annat de som jag läste upp. Det hänger väldigt mycket inom miljöområdet. Jag tror att det är viktigt att vi också tittar lite utanför vårt eget utgiftsområde och tittar på hela företagarfrågorna, det 25-procentiga underlättandet när det gäller regelbördan. Vi tittar på väldigt många olika bitar. Jag tror att man behöver ha en helhetssyn när det gäller miljöfrågorna.

När det gäller de konkreta åtgärder som vi har ser man i vår budget att vi satsar på de saker som även den tidigare regeringen har satsat på, men vi går också före när det gäller det internationella samarbetet. Dessutom finns de saker som vi pratade om.

När det gäller SMHI tycker jag att Claes har pratat om det så pass bra. Vi tror att de kan sälja sina tjänster och att det fungerar med en neddragning av budgetmedlen.

Anf. 83 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! Det internationella samarbetet är jätteviktigt, men det är också jätteviktigt att vi gör saker här. Med tanke på Stockholms ned-

dragningar av sin budget med 50 % undrar jag om det är någon annanstans man ska lösa allt. Ska vi inte försöka göra det här?

Jag ser flera förslag där man bollar över det till EU och längre fram i tiden. Jag saknar fortfarande de konkreta, lokala eller nationella, förslagen på hur vi ska komma till rätta med klimatfrågan.

Anf. 84 SOFIA ARKELSTEN (m) replik:

Herr talman! Stockholmspolitiken tycker jag kanske inte att vi ska diskutera här. Jag är alldeles säker på att stockholmarna har röstat fram rätt personer som kommer att driva Stockholmspolitiken.

I övrigt kan jag bara hänvisa till det jag sagt innan.

Anf. 85 ANITA BRODÉN (fp):

Herr talman! I slutet av förra veckan besökte några av Folkpartiets riksdagsledamöter Västsverige. Flera inlägg här har påpekat situationen i Västsverige. Vi tyckte att det var viktigt att på ort och ställe informera oss om situationen och ta med oss erfarenheter och synpunkter tillbaka.

Det var oerhört lärorikt, inte minst med tanke på att vi hade Klimat- och sårbarhetsutredningen i våra bakhuvuden. Mycket kortfattat kan jag sammanfatta våra synpunkter med att katastrofteamen i de olika kommunerna snabbt var i funktion. Man hade väldigt stor nytta av tekniska hjälpmedel – bland annat Gis nämndes – men också av att få ständiga väderrapporteringar. Och man prioriterade informationen till allmänheten. Men i någon av kommunerna uppstod det ett enormt problem genom att strömmatningen slogs ut. Så man hade inte direkt den möjligheten. Det var också en lärdom som man fick ta med sig.

Det vi tog med oss tillbaka och som det är viktigt att vi i riksdagen kommer att jobba vidare med handlar om problematiken kring vattendomar. Det handlar också om den framtida samhällsplaneringen.

I en av kommunerna visade det sig att gångtunneln till lokaltåget vattenfylldes, och det är den enda vägen som man kan gå för att ta tåget till jobb eller skola. Det innebär att människor började springa över tåggränsen. Det är räls som också trafikerar av snabbgående tåg. Det är ett under att ingen olycka skedde under de dagarna, att inte heller en olycka skedde vid det vägavsnitt där vägbanken gav vika.

Med detta som en utgångspunkt vill jag i den här budgetdebatten nämna några av Folkpartiets utgångspunkter i miljö- och naturvårdsarbetet. Det handlar om förvaltarskapstanken, den biologiska mångfalden och det internationella samarbetet.

Förvaltarskapstanken är vår ledstjärna. Den pekar på vårt ansvar att efterlämna en jord i balans till nästkommande generationer. Vi må bruka men inte förbruka vår jord.

Utöver den rikedom som den biologiska mångfalden erbjuder oss, både vad gäller florin och faunan, är det också oerhört intressant – jag har sagt det en gång tidigare, herr talman, i denna kammare – att ta del av forskare Carl Folkes analys, där han pekar på att den biologiska mångfalden ger oss ökade möjligheter att stå emot klimatförändringar.

Därför är regeringens ökade satsningar på biologisk mångfald oerhört värdefulla, + 77 miljoner 2007, + 44 miljoner 2008 och + 83 miljoner 2009. Det är också värdefullt att ta del av det som regeringen skriver om

Prot. 2006/07:42
18 december

*Allmän miljö-
och naturvård*

biologisk mångfald, att skyddet av den biologiska mångfalden är en hörnsten i regeringens politik.

De partier i Sveriges riksdag som bejaktar EU-samarbetet inser att just miljösamarbetet inom gemenskapen kan göra skillnad. Ekonomiska gemensamma styrmedel som inkluderar transporter, miljödriven teknikutveckling och ökad satsning på forskning inom miljöområdet är oerhört värdefulla. Min förhoppning är att resurserna för forskningsinsatserna också inom EU:s sjunde ramprogram nu ska komma till stor nytta. Det kommer för övrigt att presenteras den 22 december. Det jag har fått mig till livs är att ett av de prioriterade områdena just handlar om miljö- och hållbarhetsfrågorna.

Dagens betänkande som vi har att ta ställning till men också de internationella miljökonferenserna, dagens DN Debatt och allt vad som ändå är på gång borde lugna våra politiska motståndare. Lyckas miljöministern i sin ambition att få med flera länder i ett post-Kyoto-avtal har vi medverkat till att ta ett stort och viktigt gemensamt steg i det nödvändiga arbetet med att sänka utsläppen av växthusgaser till vår atmosfär och med det hejda den globala uppvärmningen. Jag behöver inte citera dagens DN Debatt, för ni vet alla vad som händer och sker i Bryssel just nu.

Herr talman! I betänkandet omnämns Hållbarhetskommisionen. Det är ett initiativ från Folkpartiet som vi är stolta över. Det blev ett riksdagsbeslut och kommer att sjösättas inom den närmaste tiden. Kommissionen kommer att medverka till att undanröja hinder som finns för att enskilda, kommuner och samhället i stort ska kunna arbeta på ett miljömässigt hållbart sätt. Det är en konkret åtgärd.

Hållbarhetskommisionen kommer också att ha betydelse i granskningen av Naturvårdsverket som har fått så många uppgifter, och där Riksrevisionen också har påpekat att det finns brister. Det är också ett konkret exempel.

Ett annat område som bland annat min tidigare kollega Sverker Thorén kämpat för är havsmiljöfrågorna. Där lyftes inte minst Östersjöproblematiken fram. Folkpartiet kommer inte på något vis att släppa det viktiga arbetet med de marina frågorna. Vi ser det som en stor framgång att det nu har kommit ett beslut i EU om pilotområden.

Vi har nämnt 2008 flera gånger. Det kommer att bli ett mycket betydelsefullt år för viktiga miljöbeslut. Då kommer miljöavstämningar grundade på forskning att ske, och det kommer med all sannolikhet att leda till många tuffa beslut och åtgärder. Sternrapporten visar ju på vikten av tidiga och, vilket är oerhört viktigt, riktiga miljöinsatser för att undvika dramatiska ekonomiska satsningar framgent och framför allt för att undvika dramatiska, negativa miljöeffekter.

Herr talman! Jag vill avslutningsvis kommentera några reservationer och särskilda yttranden som oppositionen har lämnat. Jag börjar med Klimpbidraget. Vi i Folkpartiet har under ganska lång tid varit skeptiska till den här typen av bidrag – inte för att vi inte vet att många goda miljöprojekt har genomförts utan mer för att många av dem skulle ha kunnat genomföras utan bidrag. Det har också visat sig att bidraget har lett till en osund konkurrens. Det är vår principiella hållning. Vi ställer dock upp på regeringens politik som innebär en höjning av Klimpbidragen 2007 och 2008. Framöver kommer vi gemensamt i alliansen och regeringen att diskutera framtidens incitament, kitt och stimulans för viktiga miljöinsat-

ser. Då kan lånegarantier, riskkapital, krav på vetenskaplig utvärdering och även egenfinansiering komma med i diskussionen.

SMHI är nästa punkt som har varit kontroversiell. Det är kanske värdefullt att vi från alliansen har haft med den – annars skulle mycket av debatten inte ha blivit av i dag. Folkpartiet har i tidigare budget också öppnat för en minskning av detta anslag med hänvisning till att man skulle kunna se över och möjliggöra en ökad intäkt av sålda tjänster. Göteborgs-Postens inlägga i dag har citerats, men jag vill ändå understryka detta med följande citat: ”Vi har en stadigt ökad efterfrågan på tjänster, bekräftar Anne Amrén, som är chef för SMHI:s konsultverksamhet inom miljö- och säkerhetsfrågor.” Man räknar med att man får in runt 200 miljoner kronor genom sin konsultverksamhet. Detta med neddragning har alltså ingenting med forskningsneddragning att göra. Så var det sagt, och det har också flera, bland annat Claes, nämnt.

Vad jag däremot vill tillägga är att vi mycket noga kommer att följa utvecklingen på SMHI. Vi är medvetna om att SMHI har en oerhört stor betydelse. Det upptäckte vi i en av kommunerna där informationen från de olika mätstationerna och SMHI:s rapporter var betydelsefull. Det kommer vi alltså inte att släppa.

Jag blev ändå mycket förvånad, för att inte säga glatt överraskad, när jag tog del av Socialdemokraternas särskilda yttrande. Ett särskilt yttrande, herr talman, är ju en möjlighet för ett politiskt parti att avge en röstförklaring och tala om vad man anser inom ett område. Med tanke på den kritik som Socialdemokraterna har öst över alliansens miljöpolitik kan jag inget annat än konstatera att Socialdemokraterna nu ger oss godkänt. Det enda man kritiserar är nämligen vår minskning av anslaget till SMHI. Detta ger oss, som jag tolkar det, ökade möjligheter att nu på ett konstruktivt sätt i en bra dialog arbeta framåtsyftande med en aktiv miljöpolitik.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet.
(Applåder)

Anf. 86 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! När det gäller det sista blir det nog för Anita Brodén att läsa på hur budgetlagen fungerar. Hon kommer då att upptäcka varför vårt särskilda yttrande ser ut som det gör.

När det gäller SMHI måste vi komma ihåg att om man drar bort mer än 10 % av de fasta anslagen innebär det att någonting ska bort. När ni i alliansen nu säger att ni ska öka priserna på de tjänster som SMHI säljer ska vi komma ihåg att SMHI:s vanligaste kunder är andra myndigheter och kommuner. När exempelvis kommuner vill kunna förutspå kommande översvämningar på grund av bristerna i alliansens klimatpolitik blir det alltså svårare för dem att köpa dessa tjänster. Det blir en konstig rundgång.

Man kan också undra hur ni kunde komma på idén att just vid denna tid, just detta år då klimatfrågorna är som mest i fokus, resonera: Var ska vi dra in 20 miljoner? Jo, vi gör det på dem som har det viktigaste uppdraget när det gäller klimatfrågorna och precis har släppt den första rapporten om att klimatet faktiskt blir varmare. Det gick mindre än en månad från det att SMHI kom med den första, historiska, skrämmande rapporten om vårt blidare klimat till det att den borgerliga regeringen före-

Prot. 2006/07:42
18 december

*Allmän miljö-
och naturvård*

slog 20 miljoner i besparingar, någonting som motsvarar var tionde anställd på SMHI.

När det sedan gäller Klimp har vi här ett effektivt klimatpolitiskt verktyg som fungerar och som har gett minskningar av koldioxidutsläppen, och ni drar bara ett streck i kolumnen och så är det borta. Under tiden ska vi fundera på om det finns andra åtgärder, säger du. Vore det inte bättre att ha de åtgärderna först om ni nu inte tror på klimatinvesteringsprogrammen? Hade det inte varit rimligt att i budgetpropositionen eller i betänkandet berätta om dessa åtgärder och säga att detta kommer i stället. Det gör ni inte. Ni drar ett streck i kolumnen och sparar pengar.

Anf. 87 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Vi i Folkpartiet är mycket konsekventa. Vad gäller SMHI har vi i tidigare budgetar haft samma åsikt. Vi är helt konsekventa därvidlag.

Anders Ygeman säger att det handlar om att ta bort. Det behöver det inte göra. Det handlar också om att man kan tillförsäkra sig den summan på ett annat sätt. Det är det vi pekar på.

Det är inte heller enbart kommuner och offentliga verksamheter som är kunder utan också ganska många företag, visar det sig nu. Det är byggnadsföretag och många andra branscher som efterfrågar SMHI:s tjänster.

Jag sade också i mitt anförande att vi mycket noga kommer att följa utvecklingen eftersom vi vet att detta är en angelägen verksamhet. Vi ser dock att detta skulle vara möjligt. Det är svaret på frågan om SMHI.

När det gäller frågan om Klimp har jag också redovisat vår principiella hållning. Vi ökar nu tillsammans i regeringen medlen både för 2007 och för 2008. Inför 2009 har vi inte avsatt några medel, men vi kommer att återkomma med någon annan form av stimulans, kitt eller möjlighet för åtgärder som gynnar miljöeffektivisering.

Då pekar jag på några punkter där det skulle kunna ingå och där man bland annat kan tänka sig riskkapital och lånegarantier.

En sak ska vi ha klart för oss: När vi använder ett bidragssystem måste det följas av en utvärdering. Det har alltså hittills inte skett, så innan vi tar nästa steg måste vi se vad det leder till.

Anf. 88 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! När vi fick vår nye miljöminister hade han direkt två saker att säga. Den första var att klimathotet var den viktigaste utmaningen, och den andra var att det inte var den socialdemokratiska oppositionen som var hans fiende utan tiden var hans fiende.

Då blir det lite konstigt att här i kammaren höra talare efter talare från den borgerliga högeralliansen säga att vi ska vänta, återkomma, remittera och komma tillbaka – inte ett enda skarpt förslag. Om nu tiden är er motståndare, varför ska vi då behöva vänta ända till år 2008 innan ni för kammaren kan presentera ett enda skarpt klimatförslag?

Anf. 89 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag tror att för oss alla är tiden vår fiende på det viset. Därför är det så angeläget att kloka beslut fattas och att insatserna görs på bredden. Där är det en styrka hos oss i alliansen att vi har en miljömi-

nister som är mer offensiv än vi under en lång tid varit vana vid. Alla partier i alliansen och regeringen tror på EU. Vi tror och satsar gemensamt på forskning. Alla av oss tror på ekonomiska styrmedel, och vi vill grunda våra beslut på vetenskap och forskning.

Självklart satsar vi också medel. Det som hela vår politik går ut på är just att möjliggöra att vi även får en ekonomisk möjlighet, att vi ökar vår ekonomiska budget och kaka, för att också ha de ekonomiska tuffa möjligheterna och åtgärderna. Här har vi en enorm chans och möjlighet. Inte minst vår tidigare talare visade med enfaset med vilken glädje och entusiasm som vi nu på bred front angriper denna utmaning.

Inte minst, herr talman, inbjuder nu Andreas Carlgren andra miljöministern till internationella konferenser för att visa att vi nu tillsammans tar tag.

Anf. 90 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet. Låt mig också så här inledningsvis i all ödmjukhet inför utskottets ärade ledamöter påminna om att vårt budgetbetänkande faktiskt omfattar 4,6 miljarder kronor som fördelas på en rad olika åtgärder. Väldigt många av dem är väldigt bra.

Det låter när Anders Ygeman teatraliskt slår ut med armarna och säger: Det är ett blankt golv! Det är ett tomt papper! Men det är alltså 4,6 miljarder kronor som fördelas på en rad kraftfulla och verksamma områden.

I Sverige har vi ett unikt sätt att arbeta med miljöfrågorna. Där vi i huvudsak är väldigt eniga är miljömålsarbetet. 16 miljösmål har i stor enighet antagits i riksdagen – med kanske smärre avvikelser i marginalen.

Efter sex, sju eller kanske åtta år – ja, sju år är det väl – har arbetet börjat hitta sina former, även om de kan utvecklas ytterligare. Det hoppas vi att Hållbarhetskommisionen bland annat hjälper till med. Det här arbetet styr väldigt mycket av regeringens och myndigheternas arbete.

Det visar sig att alltför många av miljömålen är svåra att nå trots att vi haft en regering som förmodligen har varit oerhört flyhänt och kompetent i miljöarbetet, om vi nu ska lyssna på den nuvarande oppositionen. Det är ett svårt arbete att ta över, och det är många utmaningar som vi behöver hjälpas åt med för att kunna klara av det hela.

När vi var i opposition stärkte och skärpte vi framför allt tillsammans med Miljöpartiet flera av miljömålen. Det gäller då det marknära ozonet, partiklarna, utsläppen av kväveoxider, dioxiner i livsmedel, fosforföroreningarna, Östersjöns miljö, de olycksrelaterade utsläppen, bullerfrågorna och barnens inomhusmiljö – områden där vi och Miljöpartiet skärpte miljömålen men där Socialdemokraterna röstade nej och stod vid sidan om.

Årets miljömålsredovisning visar att sju av 16 smileys, gubbar, är leda trots den kraft och kompetens som den tidigare regeringen tydligt haft. Ingen av gubbarna är faktiskt riktigt glad. Övriga nio är ganska nollställda. De ser ut ungefär som en talman när kammaren debatterar dubbelbeskattningsavtal med Moldavien eller något i den stilen.

Utmaningarna är väldigt stora, något som också bekräftas av Millennium Ecosystem Assessment som visar att 15 av 24 av de viktigaste eko-

systemen är starkt överutnyttjade. Det kan man dock inte beskylla den tidigare regeringen för, utan det är en global fråga som vi gemensamt måste arbeta med och möta. Det är alltså stora utmaningar som även fortsättningsvis kommer att kräva rejäla budgetinsatser och budgetåtaganden. Låt mig senare återkomma till klimatet.

Sedan har vi havsmiljöfrågorna. I dag, eller om det var i går, kunde vi i tidningen läsa om rekordlåga syrehalter som förutsäger förstärkt algblomning till sommaren. Torskynglens barnkammare blir trängre och trängre, blir mindre och mindre. Svavelvätena breder ut sig. Det gör livet svårare att leva på botten. Fosfor- och kväveutsläppen måste vi också komma till rätta med. Det är glädjande att Östersjön kan få vara pilotområde inom EU:s marina strategi. Vi behöver fortsätta att utveckla Östersjön som ett särskilt känsligt havsområde. Jag ser fram emot den av regeringen annonserade strategin för haven.

Kemikalierna är en annan jättestor utmaning som kommer att kräva budgetåtaganden. Vi är inte – jag tror att det gäller oss allihop – nöjda med Reach, även om det kanske var nödvändigt att ta beslut i stället för att få en förlikningshistoria som kanske skulle ta två år. Det är bättre med det Reach vi fick än inget. Men nu krävs det ordentlig uppmärksamhet i fråga om genomförandet av Reach på hemmaplan.

Den biologiska mångfalden och dess utarmning har vi hört Wiwi-Anne och väl också Tina, men framför allt Wiwi-Anne, ta upp. Detta är mycket viktigt. Vi måste diskutera *hur* vi ska bemöta detta, hur vi ska möta det här hotet och hur vi ska involvera markägare, brukare, företagare och allmänhet i arbetet med att hejda den utarmning som är på gång. Hållbarhetskommisionen kommer att ha en viktig uppgift även här.

Beträffande avfallsfrågorna är jag glad att utgöra underlag för en regering som kommer att ta lagen om offentlig upphandling på allvar. Det är en regering som kommer att se till att materialåtervinningsbolagen kommer att få bättre möjlighet att bedriva sin verksamhet i konkurrens med de offentliga monopolens utbredning. Tillämpningen kommer att skärpas.

När det gäller klimatfrågorna kan vi glädjas åt de uppgifter som vi ser i medierna om att vi har minskat utsläppen med 7 % mellan år 1990 och 2005. Målsättningen var minus 4 %. Det räcker inte utifrån den kunskap som vi har om den accelererande temperaturförändring som nu påverkar klimatet i alltför många områden. Det räcker inte globalt sett. Vad vi i Sverige gör är viktigt, men vi måste se att det är en global fråga som kräver globala åtgärder.

Regeringen står fast vid den inriktning som riksdagen enhälligt beslutade om senast. Det är minus 25 % för Sveriges del, och det nya är minus 30 % till år 2020.

Klimatpropositionen som lades i juni och som vi fick vänta på i ett halvår hade *ett* konkret förslag – minus 4 %. Resten skulle komma vid kontrollstationen. Det var beskedet vi fick i den klimatpropositionen.

Mycket återstår när det gäller klimatarbetet. Jag ser fram emot att arbetet inför kontrollstationen ska ske brett i ett parlamentariskt sammanhang, med bred förankring, bred diskussion och med mål, delmål och sektorsmål. Vi behöver koppla samman energi- och klimatfrågorna tydligt med sparande, effektiviseringar, förnybara alternativ, elproduktion i

kraftvärme, vattenkraft och kärnkraft – de koldioxidfria alternativen behöver effektiviseras.

Industri, bostäder och transporter är tre sektorer där arbetet måste ske. Industrin och bostäderna kommer vi nog att klara skapligt. Det är transporterna, och framför allt de tunga transporterna, som är den stora svårigheten och utmaningen. Här behövs forskning och utveckling av de nya bränslena och drivlinorna. Det är glädjande att se hur även de tunga transporterna nu utvecklar alternativa drivlinor. Men vi måste också utveckla de intermodala transportsystemen.

Vi måste jobba med maxutsläpp per kilometer på fordon. Det är glädjande att se att Euro 5 och 6 nu börja komma på plats.

När det gäller låginblandning är det skräp att vi inte har de besluten än. Det måste påskyndas. Vi måste knyta samman transportsystem.

I hela det perspektivet ser jag fram emot – jag ska strax sluta, herr talman – den miljard som regeringen har förutskickat ska satsas på detta område, både när det gäller forskning och utveckling.

Historien visar att möjligheterna kan tas till vara. Bly i bensin försvann, svavlet i oljan har minskat radikalt och är i princip borta, freonanvändningen har minskat betydligt, klorblekningen har nästan försvunnit, utvecklingen av alternativa drivlinor, av batterier, av hybrider visar att vi nu är på god väg när det gäller fordonsutvecklingen.

Sofia Arkelstens inlägg visade på ett ungdomligt, modernt och framtidsinriktat sätt vilken väg vi har att gå i miljöpolitiken framöver.

Herr talman! Jag vill, som sagt, yrka bifall till förslaget i utskottets betänkande.
(Applåder)

Anf. 91 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! Jag får tacka Sven Gunnar Persson för ett vidsynt inlägg som täcker ett stort fält.

När det först gäller den förra regeringen har vi haft en period, tolv år, där det snart sagt varje månad har kommit skarpa förslag som har lett fram till att Sverige är kanske det framgångsrikaste landet i världen på att bekämpa koldioxidutsläppen. Att bara hänvisa till klimatpropositionen som kom sist, efter tolv år, när vi hade gjort alla de offensiva åtgärderna räcker inte. Precis samtidigt kom Oljekommissionen, som skulle visa vägen vidare och göra oss oljeoberoende fram till år 2020, med en mängd skarpa förslag som inte har blivit något skarpt från den nya regeringen.

Jag tackar dig för att du konstaterar att det inte räcker. Det är den slutsats som vi också har kommit fram till. Trots ett framgångsrikt socialdemokratiskt regeringsinnehav och trots bra stöd från Vänsterpartiet och Miljöpartiet, måste det till ytterligare åtgärder för att vi ska klara vårt internationella åtagande.

Därför blir det så trist att se vad alliansen har att komma med i sin budgetproposition – inte ett enda skarpt förslag mot klimathotet, men tyvärr ett antal skarpa förslag mot klimatet. Ett antal bussar försvinner i huvudstaden, investeringsprogram läggs ned och neddragningar görs på SMHI, så följden av regeringsskiftet riskerar att bli negativ för vårt klimat och vår miljö. Därför undrar jag: Om du har kommit fram till slutsatsen, Sven Gunnar, att det inte räcker, varför kommer det inga skarpa åtgärder före 2008?

Prot. 2006/07:42
18 december

*Allmän miljö-
och naturvård*

Anf. 92 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Herr talman! Anders Ygeman har nu kört det där kors och tvärs i några timmar. Det blir ju inte mer relevant för det.

Först klimatpropositionen. Om ni nu hade arbetat så otroligt fantastiskt under tolv år borde den klimatproposition som ni aviserade under ett par års tid ha kunnat innehålla någonting mer än: Vi håller fast vid förslaget om att minska utsläppen med 4 %, och resten ska vi ta i samband med avstämningspunkten 2008. Det var vad den propositionen sade.

Om nu Oljekommissionen kom med så många bra förslag, varför skulle vi då helt plötsligt sluta att använda oss av det system för att få en bred förankring och belysning av förslag som vi alltid har använt i Sverige, nämligen remissförfarandet, för att få ett brett underlag av synpunkter? Det är väl Oljekommissionens förslag värt? Det kommer att tas med i arbetet inför kontrollstationen, var så säker.

När det gäller detta med skarpa förslag är det inte så att Klimppengarna nu är borta. Tvärtom ökar de 2007 och 2008. Naturvårdsverket gör ett kraftfullt arbete liksom Vägverket och många andra myndigheter. Det svenska arbetet på klimatområdet fortsätter. Det stannar inte. Vi har inte avbrutit det. Vi har inte nollat kontona. Regeringen har jobbat någon månad eller ett par. Att vi inte har nya förslag utan prolongerar budgeten på miljöområdet är väl bra. Då tar vi vara på alla goda förslag som redan finns.

Anf. 93 ANDERS YGEMAN (s) replik:

Herr talman! Sven Gunnar Persson, sanningen ska göra dig fri.

Klimatinvesteringsprogrammet nollas i budgeten för 2009 av högeralliansens regering. De förslag ni har här är inte att klimatinvesteringsprogrammet ska, med dina egna ord, prolongeras. Det ska avslutas, avbrytas, läggas ned, och det utan att ni anvisar vad som ska komma i stället.

Ni har inte aviserat ett enda skarpt miljöförslag för tiden fram till 2008. Däremot har ni tagit bort ett antal saker som har funnits i de tidigare budgetarna och som vi har föreslagit. Om det är så att det inte ska läggas ned, finns det ju en reservation att rösta på, Sven Gunnar. Sanningen ska göra dig fri. Rösta på den socialdemokratiska budgetreservationen, så får vi ett fortsatt klimatinvesteringsprogram i Sveriges kommuner. Då kanske vi kan bidra till att utsläppen av klimatgaser i Sverige fortsätter minska på det sätt som har skett tack vare en framgångsrik socialdemokratisk politik.

Anf. 94 SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik:

Herr talman! Jag kan meddela Anders Ygeman att jag känner mig väldigt fri, så fri att jag till och med kan ta del av Miljöpartiets reservation, som säger: Det är viktigt att återkomma och utveckla klimatinvesteringsprogrammet så att insatserna verkligen blir kostnadseffektiva och så att det blir bra insatser som bidrar till svensk miljöteknikexport och skapar en hemmamarknad för det. Samarbeta mer med Swentec, som jag tror att det heter, och så vidare.

Det är så den här regeringen kommer att arbeta med den frågan. Vi kommer att ta vara på Oljekommissionens förslag. Vi kommer att arbeta brett parlamentariskt inför kontrollstationen 2008, och i det arbetet kommer ju frågorna om hur nästa klimatinsatsprogram, eller vad man nu

vill kalla det, kommer att se ut. Hur kommer det att utformas? Var så säker på att den klimatmiljard som finns angiven i budgeten kommer att användas på det för klimatet allra bästa sättet. Om det sedan kommer att heta Klimp, något av det Anita sade eller någonting annat, det får vi se. Men insatser mot klimatförändringarna kommer att ske, och de kommer att ske på det sätt som Miljöpartiet säger – på det mest kostnadseffektiva och lämpliga sätt som går att uppbringa.

Så välkommen ut i frihet, Anders Ygeman, så ska vi nog hjälpas åt att få ett bra klimatarbete i Sverige!

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

Prot. 2006/07:42
18 december

*Allmän miljö-
och naturvård*

7 § Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

Föredrogs
miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07: MJU2
Utgiftsområde 23 Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar
(prop. 2006/07:1 delvis).

Anf. 95 SVEN GUNNAR PERSSON (kd):

Herr talman! Nu kommer det tillfälle under riksdagsåret som väldigt många har sett fram emot, nämligen behandlingen av budgetförslaget för utgiftsområde 23. Här finns nämligen väldigt många intressanta och viktiga frågor som rör vårt liv i vardagen. Utgiftsområde 23 berör jord- och skogsbruk, fiske och anslutande näringar. Det är särskilt de anslutande näringarna som engagerar en del ledamöter.

Vi behandlar också i det här betänkandet 20 motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2006.

Det här utgiftsområdet innehåller 35 olika anslag fördelade på sju politikområden, som alla är intressanta och viktiga. Det handlar om livsmedelspolitik, som är den allra största delen. Det handlar alltså om framför allt jordbrukspolitik. Här finns också landsbygdspolitiken, som handlar om en hållbar social, ekonomisk och miljömässig utveckling på landsbygden. Det handlar också om skogspolitik: produktionen, produktionsmålen och miljömålen i skogen och i skogsproduktionen. Det handlar om djurpolitiken, som handlar om djurskydd, djurvelfärd och veterinärväsendets organisation och insatser. Det handlar om samepolitik som innehåller rennäringspolitik. Det handlar om utbildningspolitik som är ett särskilt anslag inom det här området som är speciellt inom jordbruksområdet därför att det finns ett universitet som inte tillhör Utbildningsdepartementet. Det är SLU, Sveriges lantbruksuniversitet. Det tillhör Jordbruksdepartementet och vårt utgiftsområde. Kopplat till det finns också forskningspolitik som ett anslag, som innehåller anslag till Formas och de gröna näringarnas forskning.

Det är sammanlagt 18 miljarder kronor som vi ska debattera här i dag, men hälften av det kan vi inte göra så mycket åt, utan det är pengar som går in och ut från EU. Det handlar om gårdsstöd, djurbidrag, exportbidrag och andra saker. Andra områden kräver medfinansiering med

mellan 50 % och 75 % till EU, och det är till exempel landsbygdsprogrammet.

Utskottet tillstyrker regeringens förslag och ställer sig bakom de bedömningar som redovisas, och motionerna avstyrks.

Herr talman! Jag skulle vilja tillägga att utskottet har ägnat sig åt det som vi har efterlyst väldigt många gånger, nämligen en fördjupad utvärdering av resultatredovisningen, både på livsmedelsområdet och på fiskeområdet. Där pekar utskottet på en rad förbättringar som behöver göras när det gäller indikationer och målsättningar. Det arbetet ska vi fortsätta bevaka i utskottet. Vi kan hålla på och besluta väldigt många saker, men det är viktigt att vi följer upp det också.

Jag ser fram emot att höra den debatten här nu!

Anf. 96 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Herr talman! Som Sven Gunnar Persson på ett så bra sätt redogjorde för ska vi nu diskutera en mängd olika områden inom det här utgiftsområdet. Jag tänker hålla mig mestadels inom områdena skogen och jorden.

För en tid sedan fick Kerstin Nilsson i Skåne veta att hon snart förlorar sitt jobb. I morgonekot i P 1 berättade hon med tyst och sorgsen röst om hur hopplöst hon tycker att det känns. Hennes gröna jobb i skogen utanför Hässleholm ska upphöra.

För Kerstin Nilsson är detta en katastrof. Hon har fyllt 60 år och har tidigare haft det svårt på arbetsmarknaden, och det blir inte lättare framöver. Kerstin har trivts med sitt röjningsarbete i skogen vid Hovdala. Hon har gjort ett jobb som behövdes i skogen. Genom satsningen på gröna jobb fick hon en ny chans i arbetslivet. Jag vet inte vad Kerstin röstade på i riksdagsvalet för ganska exakt tre månader sedan, men jag är säker på att om hon lade sin röst på borgerligheten så räknade hon inte med att det skulle resultera i arbetslöshet. Det var ju flera jobb som borgarna gick till val på.

För Kerstin och många med henne innebär effekterna av den borgerliga arbetsmarknadspolitiken ett oväntat dråpslag. Hittills har Skogsstyrelsen varslat 1 500 projektanställda över hela landet, men totalt rör det sig enligt Skogsstyrelsens egen statistik om 2 233 personer i gröna jobb som snart går ut i arbetslöshet. För miljöpolitiken är det en förkrossande motgång. De gröna jobben är ju inte endast en arbetsmarknadspolitisk åtgärd. Att öka tillgängligheten till våra naturreservat och tätortsnära skogar har varit en viktig del av socialdemokratisk skogs- och naturvårdspolitik. Att röja sly, rensa stigar och bygga broar för att ge människor ett bättre friluftsliv har ingått i vår generella naturvårdspolitik. Meningen var att Ams och Skogsstyrelsen skulle teckna nya avtal för en fortsättning av gröna jobb fram till sommaren 2008. Nu blir det inte så. Den moderatledda regeringen har satt stopp.

Herr talman! Skyddet av skogen, med eller utan hjälp av gröna jobb, är en av våra viktigaste miljöfrågor. Här känner jag en stor oro inför framtiden. Vad kan regeringen tänkas åstadkomma genom sina minskade anslag och privatiseringar? Får vi det svårare i framtiden att klara våra miljömål?

I dag uppmärksammas också skogens sociala och hälsomässiga värden. Vi pratar allt oftare om den tätortsnära skogen, och vi inser vikten av den inte bara som luftrenare och bullerdämpare utan också som inspirationskälla till naturupplevelser, fysiska aktiviteter och minskad stress.

Skogsråvaran ska också hjälpa oss att bli kvitt oljeberoendet, och frågan är hur råvaran ska räcka till allt vi vill. Svaret kräver både eftertanke, helhetssyn och politisk handlingskraft. Vad vill den nya regeringen? Jag hoppas att vi får svar här i dag, och jag vet att skogsindustrierna är intresserade av era svar inför dessa viktiga frågor.

Hur ska vi sköta skogen framöver för att möta den ökade efterfrågan på vårt gröna guld samtidigt som vi för ett skogsbruk som värnar om den biologiska mångfalden? Det är en balansakt på lina.

Vad händer med Sveaskog? Blir det kvar som ett fortsatt statligt ägt bolag? Vi socialdemokrater anser att Sveaskog ska ingå som en del i naturvårdsarbetet och ta ansvar för ett marknadsdrivet, miljöinriktat och uthålligt skogsbruk.

Jag blir väldigt fundersam när jag hör ministrarna Olofsson och Odell tala om att sälja ut bland annat Sveaskog. Kan jag få ett svar här i dag från jordbruksministern, tillika skogsminister, om vad som väntar Sveaskog?

Jag är glad över att se jordbruksministern i kammaren för att delta i denna spännande debatt.

Herr talman! Världen har blivit mindre. Det märks tydligt när vi gör en omvärldsanalys. Vad händer utanför Sveriges gränser? Det som tydligast visar att vi är en del av en global värld är jordbrukspolitiken.

Jordbrukets nyckelroll handlar emellertid inte främst om rent ekonomiska faktorer. Den rör grunden för världens livsmedelsproduktion där starka och ibland motstridiga krafter verkar.

Det handlar om livsmedelsförsörjning, om utvecklingsländernas rätt att konkurrera på lika villkor på världsmarknaden och om ländernas vilja att behålla egen produktionskapacitet.

Vidare handlar det också om landsbygdens fortlevnad, jordbrukarnas försörjning, livsmedelsindustrins lokalisering och om garantier för livsmedlens säkerhet.

EU har en viktig roll att fylla i Världshandelsorganisationens, WTO:s, förhandlingar genom att tillsammans driva på förändringar av jordbrukspolitiken.

Den förra svenska regeringen har varit pådrivande i dessa förhandlingar om att ta bort exportbidragen och sänka tullarna. Den har jobbat på att förbättra konkurrensen genom att minska de interna stöden. Vilken linje kommer den borgerliga regeringen att ha i dessa förhandlingar?

Herr talman! Den nationella – socialdemokratiska – jordbrukspolitiken har drivit på för att modernisera den gemensamma. Vi har jobbat med att ta bort de produktionsdrivande stöden, minska direktstöden och lägga vikten på landsbygdsutveckling. Vi har lagt fram ett offensivt landsbygdsprogram som, med några smärre justeringar, den nya borgerliga regeringen genomför. Utgångspunkten har varit landsbygden, och basen är de areella näringarna.

Vi har stöttat diversifieringen, satsat på småskalig livsmedelsproduktion och utökat aktiviteterna med anknytning till hästnäringen.

En satsning på odling av bioenergi betyder också mycket för jobben på landsbygden. I dag används ca 2 % av den svenska åkerarealen för energiproduktion. Enligt LRF:s bedömning kan produktionen öka med 30 terawattimmar fram till år 2010. Det skulle kunna ge 25 000 nya jobb och en betydligt starkare utveckling av vår landsbygd. Och där ville vi socialdemokrater vara med och stötta genom att bland annat satsa flera miljarder på investeringar och forskning.

Den gröna sektorn är en viktig pusselbit i framtids pusslet. Landsbygden, öppna landskap, god och säker mat, biologisk mångfald – mosaiken i landskapet är inte bara ord utan måste också fyllas med innehåll.

Den tidigare socialdemokratiska regeringen satte tydliga mål för sin politik. Den tidigare regeringen hade visioner. Detsamma går inte att säga om dagens borgerliga regim. Den borgerliga regeringen administrerar och skär ned. Den borgerliga budgetproposition som vi i dag diskuterar kan bara betecknas som passiv och trist och slår hårt mot enskilda människor.

Herr talman! De förstärkningar som regeringen har utlovat att den ska göra på forskningen för nästa år omfattar inte Sveriges lantbruksuniversitet, SLU. Och det är synnerligen förvånande. Har Lars Leijonborg i sin euforiska glädje över att äntligen ha blivit forskningsminister tappat bort verkligheten?

SLU är Sveriges mest forskningsintensiva universitet och har en stark bas av grundforskning som kombineras med tillämpad forskning inom de prioriterade områdena djur, skog, land och stad. SLU får alltså inte ta del av den ökade satsningen på forskning som regeringen har aviserat.

Herr talman! Sverige har, hittills får jag väl säga, haft världens bästa djurskydd i kombination med ett konkurrenskraftigt jordbruk och en framgångsrik forskning. Så vill vi socialdemokrater ha det också i fortsättningen. Vi vill att Sverige håller en hög profil när det gäller djurskydd, djurhälsa och djurtransporter. Vår vision är att djuren i hela EU ska ha samma goda skydd och samma goda hälsa som djuren i Sverige.

Under den förra mandatperioden inrättades Djurskyddsmyndigheten i Skara, reglerna när det gäller djurförsök skärptes, och kommunernas djurskyddstillsyn förbättrades. I EU lade den socialdemokratiska regeringen ned sin röst när reglerna för djurtransporter inte blev tillräckligt skarpa.

Vår inställning till djurskydd och djurhållning är glasklar. Hur är regeringens inställning? Jag skulle vilja säga att den är kluven i denna fråga liksom i så många andra.

Regeringen talar så fint om ett gott djurskydd med bibehållen hög kvalitet, men lägger samtidigt ned den ansvariga tillsynsmyndigheten från och med den 1 juli nästa år.

Jag läste i ett pressmeddelande att Eskil Erlandsson har tagit emot mängder av brev och samtal från bekymrade och oroade människor som funderar över hur det kommer att gå med djurskyddet framöver. Hans svar är: Vi lägger ned Djurskyddsmyndigheten. Snacka om att tala med kluven tunga, då han å ena sidan säger att djurskyddsfrågorna är otroligt viktiga, men å andra sidan lägger ned myndigheten och minskar anslagen till djurskyddet.

Regeringen talar så vackert om en nödvändig effektivisering av den statliga administrationen men saknar samtidigt underlag för att det verkligen blir mer kostnadseffektivt att förlägga djurskyddet till Jordbruksverket. En extern snabbanalys har tydligen gjorts och lämnats till jordbruksministern. Jag hoppas få svar här i dag om hur detta ska gå till. Många är oroade, så snälla, berätta hur det blir bättre för djuren.

Vad de föra orden döljer är ett ideologiskt systemskifte.

Att lägga ned Djurskyddsmyndigheten är vare sig särskilt konstruktivt eller samhällsekonomiskt effektivt, och framför allt förbättrar det inte djurskyddet.

Herr talman! Snart stundar den så kallade hälsoöversynen av EU:s jordbrukspolitik. Och jag hoppas att den nya regeringen genom ett brett parlamentariskt arbetssätt sammanställer Sveriges position inför EU:s översyn av jordbrukspolitiken.

Men jag hyser farhågor efter att ha läst i medierna att jordbruksminister Erlandsson redan nu talar om att Sverige ska verka för ett enhetligt arealstöd, ett så kallat *flat rate* i hela EU inför den kommande diskussionen. Är Sveriges linje redan klar? Vilken öppenhet blir det? Ska all diskussion ske i slutna rum?

Jag vill gärna ha svar på mina frågor och gärna bli lugnad i mina farhågor av jordbruksministern.

En ny långsiktig jordbrukspolitik kräver folklig förankring. Den kan inte förhandlas fram i en sluten krets av tidigare LRF-anställda på Jordbruksdepartementet.

Herr talman! I vårt särskilda yttrande beskriver vi vår syn på hur fördelningen av anslagen ska se ut och vilken inriktning av politiken som vi vill ha. Vi vill bland annat ha Djurskyddsmyndigheten kvar.

I och med att majoriteten i riksdagen bestående av högerblocket väljer en annan inriktning av politiken så deltar vi inte i det aktuella beslutet om anslagsfördelning.

I detta anförande instämde Jan-Olof Larsson, Helén Pettersson i Umeå och Anders Ygeman (alla s).

Anf. 97 JACOB JOHNSON (v):

Herr talman! Jag vill börja med att ta upp frågan om den biologiska mångfalden. Wiwi-Anne Johansson tog upp denna fråga i sitt anförande under utgiftsområde 20, så jag kan nöja mig med att konstatera att av de statliga skyddsinstrument för skogen som i dag står till buds så ansvarar Skogsstyrelsen, som finns under detta utgiftsområde, alltså 23, för naturvårdsavtal och biotopskyddsområden, som ofta omfattar mindre arealer, medan Naturvårdsverket ansvarar för de väsentligt större naturreservaten.

I Vänsterpartiets budgetalternativ finansierade vi ytterligare 50 miljoner kronor per år till Skogsstyrelsen för naturvårdsavtal och biotopskyddsområden som en del i en ansträngning att öka arealmålet för skyddade skogar som ju är ett delmål i miljö kvalitetsmålet Levande skogar, från 900 000 till en miljon hektar till år 2010.

När jag nu talar om den biologiska mångfalden i skogen och behovet av ytterligare avsättningar för att skydda skog är det naturligt att anknyta till den kombinerade skogsvårds- och arbetsmarknadsinsatsen som Gröna jobb innebär. Skogsstyrelsen har ju med stöd från länsarbetsnämnderna

kunnat driva detta projekt inom vilket personer långt ifrån arbetsmarknaden utför väsentliga uppgifter, till exempel skötsel av naturvårdsområden, och därmed bidragit till att nå de skogspolitiska målen. Det har också visat sig att en stor del av de personer som omfattas av denna satsning sedan har kunnat gå vidare till arbeten eller studier, det vill säga en mycket lyckad åtgärd för att bryta utanförskapet för många personer. Vi i Vänsterpartiet har funnit denna åtgärd så lyckad att vi inom ramen för vårt budgetförslag avsatte ytterligare 60 miljoner kronor till Skogsstyrelsen för att i samverkan med länsarbetsnämnderna kunna bygga ut denna åtgärd.

Herr talman! Den borgerliga regeringen avvecklar nu dessvärre i sitt budgetförslag stödet för dessa gröna arbetstillfällen. Man kan läsa om detta i tidningar från olika delar av landet, från Skåne till Norrbotten. I Skåne har till exempel Skogsstyrelsen varslat nästan 500 personer som därmed riskerar att förlora sina jobb efter nyår, ett tufft besked att få strax före jul- och nyårshelger. Totalt sett handlar det, som vi har hört tidigare, om mer än 2 000 personer över hela landet.

Det är mot bakgrund av regeringens myckna tal om utanförskapet anmärkningsvärt att regeringen väljer att avskaffa dessa jobb som såväl stöder de skogspolitiska målen som just når en grupp som annars löper stor risk att hamna i utanförskap. Jag menar att regeringen här visar en flagrant dubbelmoral och okänslighet.

Herr talman! Från den levande skogen vill jag nu ta upp några frågor som rör djur och fiske. Först den av regeringen aviserade avvecklingen av Djurskyddsmyndigheten.

I förra veckan kom Bertil Norbelies utredning som på regeringens uppdrag skulle tala om hur och varför Djurskyddsmyndigheten ska läggas ned. Den är inte övertygande i sin argumentering.

I utredningen står det till exempel att "djurskydd bör ses som ett vidare begrepp som innefattar alla delar av en modern djurhållning som avel, foderfrågor, smittskydd, veterinärmedicinsk behandling".

Det är förvisso korrekt att avel, smittskydd etcetera har relevans för djurskyddet, men att innefatta allt detta i begreppet djurskydd ter sig mycket egendomligt. Förutom att en sådan definition är udda och sakligt felaktig riskerar den att osynliggöra djurskyddet. Om allt är djurskydd finns det inget djurskydd.

Nationalencyklopedins definition av djurskydd är "åtgärder för humanare behandling av djuren", och för att få kunskap om vad en sådan "humanare behandling" innebär är det lämpligt att gå till djurskyddslagen. Där stadgas i en av portalparagraferna att "djur ska skötas och hållas i en god djurmiljö och på ett sådant sätt att det främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt". Denna formulering har funnits sedan 1988 och lagstiftarens intentioner är uppenbart att det inte är tillräckligt att skydda djur från ohälsa och lidande, utan att djurhållaren har en positiv plikt att hålla sina djur på ett sätt som främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt.

Norbelies idéer innebär en kritik, inte bara mot Djurskyddsmyndighetens sätt att arbeta utan mot själva kärnan i svensk djurskyddslagstiftning, nämligen vikten av att hålla djuren i en miljö som främjar deras hälsa och ger dem möjlighet att bete sig naturligt. Frågan är om regering-

en är beredd att stryka denna portalparagraf eller om man vill ha den kvar men göra det tydligt för Jordbruksverket att den inte behöver tillämpas.

Jag kan även konstatera att det i regeringens budgetförslag inte finns några medel för djurskydd avsatta efter den 1 juli 2007. Av Norbelies utredning framgår att den framtida kostnadsnivån beräknas till totalt 60 miljoner kronor, inklusive forskningsstöd till Formas, att jämföra med 2006 års anslag som låg på en nivå på totalt 92 miljoner kronor. Det är med andra ord en besparing, jag vill hellre säga en kvalitetssänkning, på mer än 30 %. Jag hoppas att regeringen när den nu har fått den här rapporten tar sitt förnuft till fänga och i kommande tilläggsbudget för 2007 anslår tillräckliga medel för ett djurskydd med höga ambitioner även i framtiden.

Genomgående för regeringens retorik i miljöfrågor är att de säger sig förstärka, men det gör de genom att försämra åtgärder och minska medel. Det gäller alltså även djurskyddet. Nu ska tydligen djurskyddet stärkas genom att Djurskyddsmyndigheten läggs ned. Vi har en bättre idé. Behåll och utveckla myndighetens verksamhet. Sverige har råd med ett bra djurskydd.

Herr talman! Från de tama djuren till de vilda.

Vänsterpartiet står bakom den nuvarande rovdjurspolitikens innehåll, där vi fastslagit att de stora rovdjuren ska värnas och att stammarna ska kunna öka till livskraftiga nivåer. Bevarandet av de stora rovdjuren är en viktig miljöfråga. Rovdjur står som toppredatorer överst i näringskedjan och har således en viktig roll i ekosystemet.

Majoriteten av svenska folket, inklusive boende i rovdjurstäta områden, är enligt en omfattande forskningsrapport överväldigande positiva till rovdjur. Samtidigt visar forskningen att det finns betydande minoriteter som är kritiska till rovdjurspolitiken. I medierna framkommer ofta detta missnöje. Helt klart finns det stora åsiktsskillnader om rovdjurspolitiken mellan olika samhällsgrupper.

Vi anser att det är av stor vikt att förbättra samexistensen mellan människor och rovdjur. Därför gjorde vi tillsammans med Socialdemokraterna och Miljöpartiet en särskild satsning på rovdjursfrågan i samband med 2006 års ekonomiska vårproposition. Satsningen omfattade medel för utveckling av förebyggande åtgärder mot rovdjursangrepp på tamdjur och förstärkta resurser till länsstyrelsens arbete.

Rovdjursangrepp på tamdjur kan minskas genom förebyggande åtgärder. Antalet tamdjur som skadades eller dödades av rovdjur minskade till exempel med 40 % under 2004 samtidigt som antalet rovdjur växte i antal. Rovdjursstängsel har visat sig vara särskilt effektiva för att minska antalet rovdjursangrepp på djur inom inhägnat område. Vi vill öka det stödet och anslår i vårt budgetförslag ytterligare 10 miljoner kronor för den verksamheten.

Låt mig avslutningsvis, herr talman, lämna landbacken och dyka ned i havet, inte konkret men bildligt. Jag vill understryka vikten av att Fiskerisekretariatet värnas och garanteras framtida budgetanslag. Fiskerisekretariatet är ett statligt stött samarbete mellan Naturskyddsföreningen, Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund och Världsnaturfonden i syfte att påverka fiskeripolitiken inom EU och internationellt för ett hållbart nyttjande av fisk och skaldjur. Med dagens situation, karaktäriserad av överfiskning av många bestånd i Östersjön och Västerhavet, behövs

Prot. 2006/07:42
18 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

verkligen denna form för samarbete för att påverka makthavare inom EU, fiskerinäring med flera så att även den biologiska mångfalden till havs kan hävdas.

Anf. 98 TINA EHN (mp):

Herr talman! När det gäller utgiftsområde 23 anser Miljöpartiet att Sveriges jordbrukspolitik ska syfta till en hållbar landsbygdsutveckling med ett decentraliserat jordbruk där uppfyllande av miljökvalitetsmålen står i fokus och där produktionen bidrar till en hög självförsörjningsgrad på baslivsmedel. Det här har vi utvecklat mer utförligt i en motion tidigare.

Vi vill öka upphandlingen av ekologiska och närproducerade varor och underlätta för lokala matmarknader. Svenska åkrar och butikshyllor ska vara fria från genmodifierade varor. Jag tycker också att Sverige som land gott kunde ha gett sitt stöd till Österrike som ville ha ett undantag från import av två sorters genmodifierad majs. Men det ställde inte Sveriges företrädare upp på, och i EU-nämnden i fredags sade majoriteten nej till Österrikes önskemål. Jag ser det som mycket allvarligt att vi inte kan ställa upp för ett annat land i en sådan här viktig fråga. Vi i Miljöpartiet vill i alla fall att de svenska korna ska slippa födas upp och producera mjölk med hjälp av bland annat genmodifierad soja från andra sidan klotet.

Vi vill ha slopad moms på ekologisk mat och ställa om det svenska lantbruket till ekologisk produktion. Koncentration av djurhållning må vara kortsiktigt ekonomiskt fördelaktigt men det finns problem som gör att det ekologiskt knappast är en vinst. Den koncentrerade djurhållningen bidrar till övergödningen. Ett effektivt och modernt kretsloppsjordbruk ger mindre utsläpp av närsalter till både Östersjön och Västerhavet och bör främjas både i Sverige och runt hela Östersjön.

Djuren har en viktig roll i det hållbara lantbruket. För att klara de högkvalitativa värdena i odlingslandskapet måste våra betesmarker hävdas av mular.

Uppfödningen av djur med framavlade defekter som kan orsaka lidande bör avskaffas. Djurtransporterna bör minimeras med hjälp av skärpta regler och flera småskaliga slakterier. Djurskyddsmyndigheten behövs och ska inte läggas ned.

Enligt Regeringskansliets egen skrift *Riktlinjer för Regeringskansliets arbete med organisations- och strukturförändringar inom staten* framgår det att det är viktigt att beslutsunderlag är av hög kvalitet och att genomförandet sker på ett professionellt sätt när myndigheter inrättas eller läggs ned. Ett väl genomarbetat underlag ska presenteras för riksdagen. Motiven till ombildningen ska klart framgå, liksom konsekvenserna vad gäller verksamhet, personal och kostnader. Behovet av väl avvägda tidsramar vid genomförandet bör beaktas.

Jag har delvis läst Norbelies utredning. Jag vet inte om det går att ifrågasätta om det är tillräckligt. Miljöpartiet anser att Djurskyddsmyndigheten ska vara kvar, och vi avsätter därför i vår budgetmotion pengar till fortsatt verksamhet för djurskyddet.

Våra idisslare är effektiva djur ur miljösynpunkt. De mår bättre av grovfoder än av det kraftfoder som är vanligt i dag. De högsta naturvärdena finns ofta på de magra marginaliserade markerna där det är svårt för

bonden att få en ekonomi i köttproduktionen. Men att klara den biologiska mångfalden är ett ansvar som inte bara ligger på den enskilde bondens axlar. Det är ett gemensamt ansvar, och samhället har genom Miljö- och landsbygdsprogrammet möjlighet att gå in med riktade betesersättningar till markerna.

Eftersom de av riksdagen uppsatta målen för rovdjursstammarna inte har uppnåtts annat än för björn bör inte 28 § jaktförordningen ändras. Däremot bör anslaget till förebyggande åtgärder höjas. Vi föreslår en ökning av dessa pengar i vår budgetmotion.

Insatser för skogsbruket har tidigare höjts med 150 miljoner per år för att ge stöd till återplanteringen av skog efter stormen Gudrun. Merparten har gått till återplantering av gran. Vi anser att det i stället ska avsättas för plantering av löv- eller blandskog. En ökning av resurser för att skydda skogen behövs. Vi föreslår att anslaget till naturvårdsavtal ökas.

Problemet på fiskets område är en överkapacitet inom fiskeflottan. Den överkapaciteten är inte som i andra branscher i förhållande till marknaden. Den är för stor i relation till resursbasen, vilket är en fundamental skillnad för att förstå fiskets problem. En konsekvens kan vara att minska kapaciteten. Då kan höjningen av skrotningsbidraget vara befogat, och vi föreslår just det.

Vi anser, liksom regeringen, att pengar behövs till fiskevård, vilket kan ha betydelse för både yrkesfisket och turism. Det är medel som kan generera sysselsättning på landsbygden och kusten.

Sist, men inte minst, anser vi, precis som det även står i budgeten och i betänkandet, att Sveriges linje i de internationella förhandlingarna angående fiskekvoter ska vara i enlighet med den biologiska rådgivningen från Ices. Ices är det internationella rådet för havsforskning. Säger Ices stopp, och EU-kommissionen säger en kvot, ska inte Sverige säga att det är okej med 5 % högre kvot än vad till och med kommissionen tycker. Det blir både märkligt och allvarligt.

Jag står bakom Miljöpartiets samtliga reservationer, men för att spara tid i kammaren yrkar jag bifall till reservation nr 2.

Anf. 99 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Herr talman! Det är intressant och skojigt att ha förtroendet att arbeta i miljö- och jordbruksutskottet. Utskottets område tillhör den grundläggande basala delen för den mänskliga överlevnaden både när det gäller livsmedel och när det gäller miljö. Alltså vågar jag påstå att det kanske ur ett evärdligt perspektiv är det viktigaste utskottet vi har i riksdagen. Dessutom behandlar vi för nästkommande år summor motsvarande 18 miljarder. Det är otroligt mycket pengar vi handskas med.

Jag tänkte lite grann beröra livsmedel, skog, landsbygd, djur och det underifrånperspektiv den nya alliansregeringen har som approach över hela sin politik och som har saknats i decennier.

När det gäller livsmedel är jordbruket en av de grundläggande delarna tillsammans med fisket. Vi kan konstatera att den nya alliansregeringen förmådde det som den tidigare regeringen inte lyckades förmå, nämligen att betala ut pengarna från EU före årsskiftet. Det är oerhört glädjande att vi har fått en jordbruksminister som faktiskt förstår jordbrukarnas situation.

Prot. 2006/07:42
18 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

Vi hade en genomgång när det gäller halvtidsöversynen för jordbruket, MTR, där Socialdemokraterna – på ett bra sätt ska sägas – bjöd in till ett gemensamt samtal för att på så sätt få en bred förankring. Det lyckades vi med. Vi var helt överens om de nya regler vi vill föra fram i MTR-översynen.

Den nya hälsokontrollen, egentligen motsvarande MTR fast med ett annat namn, kommer snart att dra i gång. Där har också den nye jordbruksministern tagit initiativ till att bjuda in alla partier i riksdagen. Det är bra. Det är viktigt att vi har en bred samsyn om den typen av frågor.

Redan nu har vissa försöksballonger skickats upp när det gäller hälsokontrollen. Vid sidan om försöksballongerna handlar det om långsiktighet. Vi måste minska stödet till det europeiska jordbruket. Vi kan inte långsiktigt lägga ut 45–47 % av Europamedborgarnas pengar via politiska transfereringar till jordbruket. Det är otroligt viktigt att vi i fortsättningen ser till att vi får en konkurrenssituation som gör att vi har lika konkurrens och inte tvingar svenskarna att gå före i alla lägen.

Herr talman! När det gäller fisket är jag också glad över att vår nye jordbruksminister har lyckats få upp Sverige på banan när det gäller fiskekontrollen och fiskesamarbetet i Europa. Den förra regeringen satt och tjurade i ett hörn. Alla som har varit med i en förening vet att den som sätter sig att tjura i ett hörn får över huvud taget inte vara med. Den tidigare regeringen körde en helt apart politik som skilde sig från verkligheten. Det är beklagligt att man sumpade Sveriges möjligheter att på ett miljöriktigt sätt kunna bidra till ett uthålligt fiske.

Det är utpekad i regeringsförklaringen att det kustnära fisket är viktigt. Det är viktigt av många skäl, inte minst mot bakgrund av att det ofta handlar om småföretag. Det handlar om livsmedelsförädling med ett hantverk som har en stor regional betydelse i den lilla världen. I detta fall är det viktigt att vi får möjligheten – jag säger det som en parentes – att begränsa antalet sälar. De utgör ett aktivt hot mot den näringen på många håll. Det är likadant med skarven. Där finns dock vissa möjligheter. Men sälens predatoreffekt måste vi lyfta fram.

Jag går över till viltförvaltning. Det handlar om det vilda vi har i skogen. Jag ser det också som en livsmedelsresurs. Det är ett livsmedel som är bra och nyttigt för det svenska folkhushållet. Det är hög proteinhalt och låg fetthalt. Därför är det viktigt att vi har en viltresurs som förvaltas på ett sådant sätt att vi långsiktigt också kan beskatta den på ett klokt sätt. Det tycker jag att den svenska jägarkåren har visat att man kan.

När det gäller den svenska skogen kan vi konstatera att den areella delen, den fotosyntetiska delen, av skogsproduktionen har flyttats över till Jordbruksdepartementet. Det är viktigt att i det sammanhanget slå fast att vi från svensk sida, tillsammans med Socialdemokraterna, har varit överens om att säga nej till EU-inflytande över skogsbruket. Med EU-15 hade Sverige och Finland 50 % av den produktiva skogsmarken. Att se Medelhavsländer ingå och styra över svenskt skogsbruk är inget som tilltalar mig.

Däremot är det viktigt att vi ökar tillväxten i skogen. Alla ska använda skogen till allt mellan himmel och jord. För att vi ska kunna använda skogen i större utsträckning måste vi öka tillväxten. Oljekommissionen har kommit fram till många kloka saker. Låt oss använda det för vidare bearbetning.

När det gäller avsättningar som har gjorts i skogen tycker jag att Maggi Mikaelssons utredning har visat på en bra, klok och framsynt tanke att det är viktigare med riktningen än hur många hektar vi de facto avsätter. Många av avsättningarna har gjorts därför att privata skogsägare under många år har skött skogen på ett sådant sätt att de har fått sådana miljökvaliteter att staten tar ifrån dem deras ägande av marken. Detta är stor skam och ingenting annat.

Jag går vidare till landsbygd, och det handlar väldigt mycket om att se till att vi får en landsbygdsutveckling värd namnet i fortsättningen. Det handlar om infrastruktur, vägar och IT etcetera. Det handlar inte minst om 28 §, som har nämnts här. Jag tycker inte att det är en jaktfråga, utan det är en landsbygdsfråga, nämligen att du får skydda din egendom.

Jag kan säga i denna kammare, som jag har sagt tidigare, att skulle jag stå inför den situationen att min hund eller mitt djur på gården hemma hotades av ett rovdjur skulle jag oaktat den lagstiftning vi har vidta de åtgärder som behövdes för att ta bort det hotet.

Det handlar inte minst om rovdjursförvaltningen i stort. Det handlar om möjligheten att bedriva näring på landsbygden. Där har den förra regeringen fullständigt ignorerat behoven. Man har inte förstått. Man begriper det inte. Eller också har man inte velat förstå. Oaktat vad som är orsaken är det precis lika illa för dem som tvingas leva med det. Det går bra att sitta i Stockholm och besluta, men att bo i det är en annan sak.

När det gäller djur och djurhållning etcetera är jag oerhört glad. Vi har räddat 1,4 miljoner minkar om året till bättre förhållanden än om den socialdemokratiska regeringens förslag hade fått slå igenom. Då hade den produktionen flyttats över till länder som troligtvis hade haft väsentligt sämre djurhållning än vi har i Sverige. Minkarna är oss stort tack skyldiga.

När det gäller Djurskyddsmyndighetens nedläggning är det bara att tacka och ta emot. Från moderat håll sade vi nej till den redan när den skulle instiftas. Vi hörde Vänsterns representant här prata om humanare djurskydd. Ja, jag har haft ett antal debatter med vänsterpartister och miljöpartister, och de förstår inte skillnaden mellan humaniora och djurvälstånd. Det är därför vi får den här sammanblandningen. Det är därför Djurskyddsmyndigheten har straffat ut sig själv, genom att ägna sig åt dumheter som är fullständigt skilda från sunt förnuft.

När det gäller EU:s regler på djurskyddssidan är det oerhört viktigt att den nuvarande alliansregeringen tar sig an att se till att lyfta upp övriga Europa till samma nivå som Sverige. Vi ska inte ständigt gå före, ständigt lägga tyngd på de svenska näringsidkarna så att vår konkurrenskraft minskar och vi därigenom slår ut oss själva.

Då växlar jag över till underifrånperspektivet och det som jag har pratat om tidigare, konkurrensneutraliteten, som måste genomsyra arbetet i Europa, inte minst inom livsmedelsproducerande områden. Vi är ju med i EU, där det mest harmoniserade området är just jordbrukspolitiken, och då måste vi också anamma och den vägen driva förändringar, inte i alla lägen gå före själva. Därför hälsar jag med tillfredsställelse alliansregeringens förslag om att minska byråkratin med 25 %, åtminstone den statliga.

Alliansregeringen har alltså en insikt, en underifrånsikt, som den gamla regeringen helt har saknat. Det finns en förståelse för att det är oli-

ka att vara löntagare och att vara företagare. Om man inte inser den skillnaden har man ingen möjlighet eller förmåga att skapa en lagstiftning som är positiv för ökade arbetstillfällen.

Det handlar om drivkrafter som äganderätten, att slå vakt om äganderätten, och den tidigare regeringen har varit oerhört njugg, för att inte säga direkt motståndare, till att ta fasta på det.

Att det lönar sig att arbeta får vi aldrig backa på. Det var faktiskt det som den nuvarande alliansregeringen vann valet på, nämligen att männskor i gemen tycker att det ska löna sig att arbeta. Det handlar väldigt mycket om attitydfrågar i det här underifrånperspektivet. Jag kan göra en jämförelse med Socialdemokraternas företagspolitik, med stöd av Miljöpartiet och Vänstern – den genomsyrar hela det område som vi har under miljö- och jordbruksutskottet. Det är ungefär som om man skulle tvinga de svenska simmarna i VM att simma med ishockeyutrustning. Var och en begriper att det inte går. Det är därför en allians går till val på att man ska få bättre företagsregler.

Herr talman! Jag vill med detta sagt yrka bifall till förslaget i betänkandet i dess helhet och naturligtvis yrka avslag på samtliga oppositionens reservationer.

(Applåder)

Anf. 100 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! "Löna sig att arbeta" avslutade Bengt-Anders Johansson med. Javisst, genom att sänka a-kassan och göra att det blir en låglönespiral så att man är tvungen att ta jobb till väldigt låga löner under kollektivavtal – det är en sådan väg man vill gå på den borgerliga sidan.

Bengt-Anders Johansson pratade också om likvärdiga konkurrensvillkor och att Sverige inte ska gå före. Här vill jag ha ett svar av honom: Ska vi då sänka våra djurskyddskrav? Ska vi sänka våra miljökrav? Hur ska vi kunna få likvärdiga konkurrensvillkor, i och med att det verkar ta tid för EU att förbättra djurskyddet? Det skulle vara väldigt intressant att höra hur man pratar om det.

Jordbruksstödet ska betalas ut före årsskiftet. Ja, men det var ju inte med i budgetpropositionen! Det var när vi skrev vår motion om att betala ut före årsskiftet som det kom upp till behandling, i finansutskottet, tror jag.

När det gäller skogen tror jag att vi kan vara rätt överens om att skogen är en viktig näring. Men hur ser ni på den biologiska mångfalden? Hur vill ni gå i fråga om skyddet av skogen? Hur kan man öka produktionen? Hur ska vi se till att det finns råvaror till allt som efterfrågas, Bengt-Anders Johansson?

Anf. 101 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Tack för frågorna, Ann-Kristine Johansson. Likvärdiga villkor – det är ju detta som har varit problemet, att den förutvarande regeringen alltid såg till att vi skulle gå före. Vi skulle alltid ha fem kilo mer bly i ryggsäcken än alla andra.

Det jag sade klockrent från talarstolen var att om vi nu har beslutat oss för att vara med i den europeiska gemenskapen, och framför allt inom ett område som är så totalharmoniserat som jordbruket, är det oändligt viktigt att de förändringar som vi vill uppnå från svensk sida ska vi driva

via EU, och inte gå före själva. Precis det har vi nu gjort inom till exempel Reach. Det är där vi ska lägga krutet. Det visar sig också att när Sverige har ett engagemang i de europeiska sammanhangen får vi framgång. De senaste uppgörelserna om fisket visar exakt det jag nu säger.

Ann-Kristine Johansson sade att förslaget att betala före den 31 december inte var med i någon budget. Ja, med lite småländsk företagsamhet i bakgrunden kan jag säga att även om det inte var med i budgeten är det handlingen som räknas. Det visade sig att det fanns pengar före årsskiftet för att kunna fullgöra detta, och då tycker jag att det är bättre att kunna handla till de här företagens fördel än att stirra sig blind på en budget. Om det är budgeten som i alla avseenden ska styra, och inte möjligheten att tillgodose ett bra behov, förstår jag att Socialdemokraterna inte har lyckats speciellt bra. Man har ju inte någon budget alls för miljö- och jordbruksutskottet – det är ett blankt golv, som någon sade tidigare.

Anf. 102 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! När det gäller budgeten tror jag att Bengt-Anders Johansson känner till budgetlagen och vet varför vi inte har lagt oss i diskussionen om de olika anslagen.

Det är intressant att höra att vi inte längre ska gå före i Sverige. Vi ska vänta på att EU gör förändringar, och då kan vi också förändra här. Hur ska man då göra med den diskussion om slaktkycklingar som just nu pågår inom EU? Ska vi sätta oss och luta oss tillbaka och vänta på att EU gör det? Visst är det väl så, Bengt-Anders Johansson, att vi måste gå före och driva på för att det ska bli förbättringar inom EU också?

Är det inte ett svenskt mervärde att djuren har det bra på våra svenska gårdar – det har de – och att vi som konsumenter när vi köper vårt kött och vår mat över huvud taget vet att det har blivit producerat under bra villkor? Det är ju tack vare att vi har gått före, att den svenska socialdemokratiska regeringen har drivit de här frågorna i Sverige, har en stark djurskyddslagstiftning och driver frågorna ordentligt inom EU.

När det gäller att betala jordbruksstöden säger man att det är handling som räknas. Ja, men snälla Bengt-Anders Johansson, kan du inte säga att det var tack vare att vi skrev vår motion som ni kom på det: *Yes!* Vi måste göra den här förändringen redan nu före årsskiftet!

Anf. 103 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! För att jag inte ska glömma det börjar jag med det sista. Det spelar egentligen ingen roll vilken orsak det var. Det viktiga var att Sveriges lantbrukare inte behövde agera bank åt svenska staten som de har fått göra under alla år med socialdemokratisk regering. Om det nu var så nypåfunnet, att ni hade skrivit en motion om detta, är det ju märkligt att ni inte har lyckats effektuera detta under ert regeringsinnehav under tidigare år. Det är mycket märkligt.

Herr talman! Jag ska vara artig och försöka svara på de andra frågorna. Ann-Kristine Johansson nämnde biologisk mångfald i sitt tidigare inlägg. Ja, jag säger att miljö och tillväxt inte står emot varandra. Tvärtom är en ökad tillväxt i skogen en bra och positiv miljöåtgärd av många skäl – jag hinner inte utveckla det nu. Och, som jag sade tidigare, det är alltså de privata ägarnas, när det gäller den privata äganderätten, skötsel

Prot. 2006/07:42
18 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

av många av våra skogsområden som har gjort att de i dag är skyddsvärda. Det är inte staten som har varit föregångare på det området. Däremot har man löst in ett antal hektar från privata ägare som har skött sin skog eller sina områden på ett speciellt sätt.

Ann-Kristine Johansson talar om att vänta på EU. Ja, det låter ungefär som om man står på en perrong och väntar på en buss. Men man kan ju också vara med och påverka tidtabellen, Ann-Kristine Johansson, i stället för att sitta i baksätet och bara tro att någon annan ska köra. Det är detta som är det nya med den alliansregering som vi har, nämligen att vi ska vara med och påverka tidtabellen på ett aktivt sätt och inte sätta oss i ett hörn och tjura, som man har gjort tidigare.

Sedan säger Ann-Kristine Johansson att svenska djur har det bra. Ja, men då kan jag börja fundera över varför den här Djurskyddsmyndigheten är så oändligt viktig. Vi är ju uppenbarligen överens om att de svenska djuren har det bra.

Anf. 104 JACOB JOHNSON (v) replik:

Herr talman! Bengt-Arne Johansson är en stolt företrädare för den nya riksdagsmajoriteten och för den nya regeringen. Och du tar upp några frågor i ditt inlägg som jag vill kommentera.

Du säger att regeringen har räddat minken och minknäringen. Hur kan ni då försvara att de beslut som regeringen har ställt sig bakom innebär att minken inte kan utöva sitt naturliga beteende? Vänsterpartialalternativet och alternativet från minoriteten har ju varit att just förstärka skyddet för minkarna, så att de också har tillgång till vatten och kan röra sig fritt.

Du raljerar också över Djurskyddsmyndigheten, tycker jag. Tidigare, när verksamheten låg under Jordbruksverket, fick man ju kritik från Riksrevisionen. Jag vill fråga dig om du då anser att portalparagrafen ska strykas, den som säger att djur ska kunna skötas och hållas i god djurmiljö på ett sådant sätt att det ger dem möjlighet att bete sig naturligt.

Och till sist, Bengt-Arne Johansson, skulle jag vilja fråga dig: På vilket sätt anser du att den borgerliga regeringens förslag att avveckla de gröna jobben bryter utanförskapet för de mer än 2 000 människor som i dag har denna sysselsättning?

Anf. 105 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Till Jacob Johnson vill jag säga: Jag heter Bengt-Anders Johansson. Men vi är bara 32 i landet som heter så, så ursäkten är härmed given.

Det sägs här att minken skulle kunna utöva sitt naturliga beteende. Det är just detta som är så intressant. Det finns ingen som helst forskning som säger att minken är beroende av vatten. Kan minken skaffa sig föda utan att gå i vatten gör den det. Detta är ett politiskt humaniserande av minken eller en Disneyfiering – kalla det vad du vill. Det är alltså ett påstående som passar politiskt, så att säga. Det handlar om inriktningen att de nog vill ha vatten. Det var till och med någon som var så skarpögd att han såg simhud mellan tårna på minken. Han är dock den ende hitintills som har lyckats se detta.

Jag har dessutom ställt ett antal frågor när det gäller det här med naturligt beteende. Då ställer jag frågan till Jacob Johnson: Menar du att

man ska släppa in levande föda i burarna, så att de kan jaga? Det är, enligt vad jag kan förstå, ett naturligt beteende för ett rovdjur. Min uppfattning är att de, om vi nu håller oss till minken, är så pass domesticerade att deras naturliga beteende i en hel del riktningar inte finns kvar som hos vildminken.

Sedan gäller det de gröna jobben, som har varit uppe här flera gånger tidigare. Ja, om det nu vore det bästa sättet att bedriva arbetsmarknadspolitik att varje enskilt statligt verk skulle köra sitt eget race kanske det skulle kunna vara en framkomlig väg. Men min bedömning är att det nog inte är det allra bästa. Det bör i så fall ligga under Arbetsmarknadsdepartementet och hanteras den vägen och inte via miljö- och jordbruksutskottets budget.

Anf. 106 JACOB JOHNSON (v) replik:

Herr talman! Ja, men vi kan väl trots allt vara överens, Bengt-Anders Johansson, om att minkens naturliga miljö i Sverige är en vattenmiljö.

Du svarade inte på min fråga om du anser att portalparagrafen enligt djurskyddslagstiftningen ska strykas. Det kanske jordbruksministern kan svara på senare.

Sedan gäller det de gröna jobben. Den erfarenhet som vi har från de här arbetstillfällena är att de har fungerat väl. Och de har just medfört att en stor andel av dem som har tagit del av dem sedan har kunnat gå vidare till riktiga, vanliga arbeten eller studier.

Anf. 107 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Den som påstår att minken i huvudsak finns i vatten ljuger – det är inte så. Men att minken i vilt tillstånd uppehåller sig i närheten av vatten har förmodligen – jag säger förmodligen, för jag är ingen zoolog eller biolog – att göra med att det är lättast för dem att hitta föda där. Det är den beskrivning som jag har fått. Det är naturligt för dem. Men som jag sade tidigare: Om de kan få föda utan att bli blöta föredrar de det.

Herr talman! Sedan gäller det den här portalparagrafen om att de ska bete sig naturligt, som Jacob Johnson ville höra om. Då återgår jag till att säga att det är väldigt viktigt att man också tar med sig den domesticerade delen, alltså att djuren i väldigt stor utsträckning har blivit anorlunda när de har förädlats.

Då kan vi nästan komma tillbaka till Djurskyddsmyndigheten igen, eftersom den har varit uppe på tapeten. Det gäller de här stollestyckena som Djurskyddsmyndigheten var inne på, att hästar inte skulle få vara ensamma därför att de är flockdjur. Jag menar att det i förlängningen skulle innebära att hunden inte skulle kunna få bo ensam tillsammans med människor eftersom den kanske är ett ännu mer utpräglat flockdjur. Och det är klart att har man den mänskliga synen på djurs beteenden, som Jacob Johnson ger prov på, kan det här sluta med fullständig förskräckelse. Det är därför det är så viktigt att man tar reda på: Vad är det faktiska naturliga beteendet, och vad är det domesticerade beteendet? Jag påstår att Djurskyddsmyndigheten inte hade förmågan att skilja på det, framför allt inte när partier som Vänstern och Miljöpartiet blandade sig i. Då gick det riktigt snett.

Prot. 2006/07:42
18 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

Anf. 108 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! När vi blandar oss i går det inte snett, utan då går det väldigt bra.

I ditt inledningstal pratade du om att man inte kan simma med ishockeyutrustning. Det kanske man egentligen inte kan, men man kanske får börja göra det. Eftersom isbergen kommer flytande kanske det kan vara ett alternativ.

Djurskyddsmyndigheten har vi tydligen inte debatterat klart. Jag kan inte låta bli att kommentera det som kommer upp runt den. Det har ju pågått en hetskampanj, skulle jag vilja påstå, mot Djurskyddsmyndigheten i vissa tidskrifter där man har läst om detta. Man tolkar djurs beteenden som normala eller inte normala, och det handlar om deras naturliga sätt att röra sig på och så vidare.

Jag hör den ena konstiga saken efter den andra från dig. Det handlar om att hästar är flockdjur. Ja, de är flockdjur. Vi vet det. De behöver sällskap. Och man kan tolka den här djurskyddslagen som att de behöver någon form av sällskap. Vi som har jobbat med hästar vet att det är så. Har man hållit på med hundar vet man också att de behöver sällskap. Därför binder man inte fast hundar i elementet och tar fram dem en gång om året till jakten, som man kanske gjorde förr i tiden. Man hade dem i källaren.

Man har dem med sig i sitt sociala liv.

När det gäller att aktivera djur kan man göra det på många olika sätt. Eftersom vi har hundar som också är rovdjur och gärna jagar något slänger vi inte till dem levande föda, utan vi aktiverar dem med bollar och pinnar, och det finns något som heter agility som heter hundar tycker om som är ett sätt att lösa problem och göra konstner på. Så det är inte märkligare än så.

När det gäller minken blir jag besviken på att vi inte kunde ta det skärpta djurskyddskravet på minken, eftersom vi vet att de har ett behov av att röra sig, och de är inte så domesticerade som kanske påstås här.

Så jag ställer frågan: Hur tänker ni behålla det goda djurskydd som vi ändå har jobbat med här i Sverige?

Anf. 109 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Vi ska behålla det goda djurskyddet genom att använda sunt förnuft i kombination med forskning och inte göra politiska piruetter som företrädarna till alliansregeringen har visat sig vara intresserade av.

Jag fick inget svar av Jacob Johnson, men det är möjligt att Tina Ehn är bättre påloggad. Då är min fråga när det gäller minken, så att vi reder ut den: Är det Tina Ehns uppfattning att man ska ge minken levande föda i buren för att uppnå det naturliga beteendet?

När det gäller sällskap har jag också sysslat med djur. Jag har varit djurskötare och har djur hemma på gården. Jag är också medveten om att djur tycker om sällskap, men jag är inte alls säker på att det måste vara ett annat djur som är sällskap. Jag påstår att en människa för en hund kan vara ett fullgott surrogat, och även för en häst. Men det vore intressant att höra om Tina Ehn delar den uppfattningen. För då kanske vi kan bli överens om en sak här i eftermiddag.

Anf. 110 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! Jag kan svara på det. Sunt förnuft i samband med forskning, säger du och frågar om det är min uppfattning att minken ska ha levande föda. Jag säger nej, och jag säger också att i förlagan till djurskyddslagen säger man att djuren ska ha rätt till sitt naturliga sätt att bete sig. Och det kan man tolka in i det här.

När det gäller djur och sällskap håller jag helt med dig om att en hund kanske inte behöver ha en annan hund eftersom den har en människa runt sig. Det är likadant med hästen egentligen, men hästen tar vi ju inte med oss in i köket. Den är inte inne i huset och med oss överallt. Så den har mycket svårare att få det behovet tillfredsställt. Därför mår hästen oftast bäst av att ha en hästkompis eller något annat i djurväg som ersätter den. De frågorna kan jag svara på.

Vi nämnde ett annat område. Det gällde Reach. Man säger att vi har fått en bättre lagstiftning. Jag skulle vilja påstå att den lagstiftningen hade kunnat bli ännu bättre om vi inte hade haft företrädare som hade urholkat den. Jag vet i alla fall att det inte var Miljöpartiets företrädare i EU som urholkade den och gjorde den lite sämre än vad den hade kunnat bli. Det var någon annan som gjorde det.

Jag går tillbaka till djur nu, sälar, skarvar och vargar. Vi ser det ofta som en lösning att skjuta av dem när de blir för många. Finns det något annat sätt att se på det? Kan alliansen tänka sig att ha ett ekologiskt helhetsperspektiv på de problemen och lyfta dem lite grann?

Anf. 111 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Nu är det intressant. Nu börjar vi närma oss pudelns kärna – eller minkens kärna. Nu är vi inne på avvägningar. Man ska alltså ha ett naturligt beteende så långt möjligt, men när vi kommer till gränsen levande föda: Nej! Det ska man inte unna dem.

Då ligger den humanistiska tanken där att det inte är riktigt sjyst att man äter upp varandra. Men snälla, Tina Ehn, detta är naturen. Jag önskar att Tina Ehn hade sett den film som jag sett och som kändes lite jobbig där en varg äter upp en levande älgko. Den lever alltså väldigt länge medan vargen fortfarande äter ur den. Det är naturen. Den är grym, och den är som den är. Jag tänker inte påverka naturen. Jag vill låta den vara som den är. Men jag noterar att gränsen för Tina Ehn går vid att minken inte ska ha levande föda.

Det är roligt att konstatera att jag och Tina Ehn i huvudsak är överens om att djur kan umgås med människor och vice versa på ett sådant sätt att man har ett bra leverne för djuren, en bra djurskyddstillsyn. Det är jag den förste att skriva under på att vi ska ha. Men de här djuren är ju starkt domesticerade. De är ju det, och det gör att de har lärt sig att kunna umgås med människor på ett klokt sätt. Vildhunden var ingenting som man umgicks med från allra första början. Det är det som är det sunda förnuftet som vi måste använda.

Reach kunde ha blivit bättre. Ja, allting kunde ha blivit bättre. Men om Tina Ehns parti hade styrt det här landet hade vi inte haft något Reach alls. Då hade vi suttit i Sverige och gapat själva i stället för att ha varit med och skapa en överenskommelse som gäller 500 miljoner människor. Smaka på det! Det är starkt. Det har vi lyckats med tack vare att

vi är med i EU. Med Miljöpartiet i styrelse hade vi inte varit med i EU och inte nått Reach.

Anf. 112 ERIK A ERIKSSON (c):

Herr talman! Hitresta jössehåringar, värmlänningar, värmlänningar i förskingringen, övriga medborgare, riksdagsledamöter och medarbetare! Det här är en diskussion och en debatt kring utgiftsområde 23.

Jag yrkar bifall till förslaget i utskottets betänkande, så det är gjort.

Det handlar om jorden vi ärvde och lunden den sköna och gröna. Det handlar om så mycket som berör så många i det här gamla landet, frågor kring det agrara, kring vår jord och skog, frågor som vi sällan kan gå omkring utan att känna att vi är berörda, nästan allihop. Därför är debatten viktig, och utgiftsområdet är viktigt. Tidigare talare har vittnat om att det rör sig om 18 miljarder ungefär.

Om vi ska dra en parallell till skogsindustrin och hur mycket den betyder för Sverige låt mig ta ett kort exempel från ett besök på en gymnasieskola, där diskussionen gick utifrån vilken exportnäringsgren som egentligen var viktigast för Sverige. Någon gissade på musik, och det är ingen dålig gissning eftersom musikexporten är viktig för oss i dag, men det rör sig om kanske mellan 4 och 5 miljarder jämfört med skogsindustrin som står för nästan 100 miljarder kronor. Den är en mycket viktig inkomstkälla för vårt gamla land för att bibehålla vårt välstånd. Detta ska inte glömmas bort. Då är det sagt.

Alliansen gick till val i det här valet på att få flera arbeten. Det saknas alldeles för många arbeten. Så det var fokus. Politik för arbete i hela landet, sade vi. Det är det som vi håller på och genomför nu, politik för samtliga efter förmåga i detta land. Det ska finnas möjlighet. Landsbygden är en stor och viktig resurs för dessa nya arbetstillfällen.

Alla ledamöter här i kammaren fick ett utskick från Lantbrukarnas Riksförbund som är heltäckande i hela landet med sina 160 000 medlemmar och har hög trovärdighet i många frågor. De erbjöd oss politiker 35 000 nya jobb. Det är ungefär som att få fart på benen på en olympier på 100 meter. Det är verkligen en fin dopningsvätska. Att erbjuda 35 000 nya jobb – det är en fantastiskt stor summa. Det förpliktar. Frågan är när det gäller de 35 000 jobben om vi oavsett majoritet i den här kammaren någonsin hade kunnat lyckas ge de förutsättningarna. Men jag menar att med ganska många insatser från den budget som är lagd nu kan vi komma en bit på väg och möta den gröna näringen, kanske inte 35 000 nya jobb på fyra år. Det kan vi tyvärr enas om att vi inte uppnår som det ser ut nu, men många nya jobb. Och det är viktigt.

Det är de nya jobben som behövs. De gamla behövs också, men det är de nya som behövs för att kunna täcka upp när det är så pass många människor som går utan arbete i dag, som inte har ett arbete att gå till. Jag nämner detta för att det kom upp tidigare i debatten här. Vi skulle kanske inte diskutera arbete så mycket, men *fair enough*, vi kan faktiskt nämna det. Jag tycker att det känns rätt.

En annan sak som jag hoppas att debatten har visat och kommer att visa fortsättningsvis också är att det är skillnader mellan alliansens politik på området och oppositionens. Det är meningen också med en debatt. Jag hoppas att ni märker det ni som lyssnar. Vi menar att det här området, landsbygden och de gröna näringarna tillsammans, är en politik som

måste vitaliseras och utvecklas för vart år som går. Det får inte bli så att vi trädeslägger hela landsbygden. Då menar jag inte bara vår jordbruksmark utan att vi trädeslägger vår näring. Det vore förödande. Det är generationer som har byggt upp till exempel den åkermark som finns. Men det har också under generationer byggts upp kunskap som gått från en generation till nästa, till exempel kunskapen att odla eller kunskapen att klara av ett avelsarbete inom djuromsorgen.

Jag har med egna ögon sett hur det fungerar i södra Afrika när ett annat land tar över och splittrar en landsbygdsbefolkning med vapen i hand. De allra enklaste och mest basala kunskaperna om att odla försvinner efter bara en generation. Vi tar detta för givet. Därför är satsningen på forskningen, som fortsatt är stor, så viktig. Den är absolut av största vikt.

Vi ska vara stolta över och rädda om vårt lantbruksuniversitet och också titta på vilka människor det är som kommer ut därifrån. Det är bland annat de människor som jobbar med djuromsorg och gör ett förtjänstfullt arbete inom det området. Det är veterinärer inom den fakulteten. Det är även agronomer och rådgivare som ska hjälpa oss att få bärkraftiga utsädessorter på sikt.

Vad händer vidare? EU-stöden har nämnts här tidigare. Utbetalningen läggs nu på rätt sida om årsskiftet, och det är viktigt. Vi kan inte säga till en student som söker studiemedel: Du ska få studiemedel, men du får det om låt säga ett år. Då kanske han inte behöver det. Då kanske han har gett upp studierna eftersom han inte klarat dem då han inte fick sitt stöd. Detta handlar om ett ansvarstagande gentemot medborgarna, i detta fall även företagare. Detta är alltså bra och något som vi är stolta över. Det är ett positivt beslut.

Sedan har vi detta med regelförenkling. Jag tror att det faktiskt finns en väldigt bred majoritet i kammaren för att det ska bli en regelförenkling – inte bara inom jord- och skogsbruket, men just jordbruket är ju väldigt mycket omgärdat av regler. Där finns det pengar att spara. Även de människor som vill ha billigare livsmedel eller lägre kostnader totalt sett har här pengar att hämta på sikt. Det finns enbart fördelar.

En ny skogspolitik kommer sannolikt också. Vad den kommer att landa i får vi se, men avsikten och förhoppningen är att det ska vara en skogspolitik med delaktighet. Det är viktigt – delaktighet, lokalt förvaltarskap och en stark äganderätt.

Vi gick också till val på att göra en översyn av viltvården – något som i viss mån innefattas här – men även en översyn av rovdjurspolitiken. Denna har tangerats tidigare här i debatten, och den är mycket viktig. Det faktum att vi har fått starka stammar men stammar som är koncentrerade till så få platser i Sverige gör att det viktiga samspelet mellan människa och djur tyvärr har upphört att fungera. En del rovdjur har nästan blivit domesticerade och befinner sig i vissa fall alldeles inpå fårstun.

Herr talman! Detta är viktiga frågor. Vi menar att vi nu har chansen att forma en ny rovdjurspolitik med förståelse bland allmänheten för hur vi handskas med frågorna. Det kommer antagligen att behöva fattas ett antal beslut som kanske inte är så roliga för alla att fatta, men det handlar om att kunna ha en långsiktig stam av rovdjur. Annars är vi illa ute.

Vi ser även jord- och skogsbruksmark som en resurs när det gäller att fänga upp de föroreningar som människan i dag släpper ut. Där tror jag att det finns mer att göra på sikt. Det finns intressanta saker att titta på,

till exempel hur mycket det egentligen kostar för jord- och skogsbruksmarken att ta hand om all den dret vi släpper ut.

När det gäller livsmedelspolitiken är näringen i dag en producent av sunda och säkra livsmedel. De kraven ställer vi när vi går till affären; det är inte snack om annat. Detta är dock inte en självklarhet såvida vi inte har näringen och forskningen med oss och konsumenterna finns på samma planhalva.

Än i dag får man fram utsädessorter i Sverige, och det är viktigt. Ändå är det enda kvarvarande svenska utsädesföretaget hotat. Även växtskyddsmedel är en viktig del när vi diskuterar bekämpandet av växtsjukdomar. Det är viktigt att fundera över de delarna.

När det vidare gäller landsbygdspolitiken generellt är det viktigt att få ned beslut på lokal nivå. Det har vi förespråkat i många år, och det kommer vi att fortsätta att jobba med. Det finns en landsbygdsutredning som har presenterats nyligen och som reser förväntningar. Dessa blir dock aldrig realiserade förrän den dagen förändringarna konkret finns på plats regionalt och berör människor i vardagen.

Herr talman! Vi menar att generationsskiftesfrågan vad gäller de gröna företagen på landsbygden i Sverige är av största vikt. I dag finns ca 8 000 mjölkproducenter. Var och en är navet i en by eller ett samhälle, och var och en som lägger ned är ett oroande tecken. Vi kan och ska stötta dem som vill producera mjölk också i framtiden. Man sade att slutet av 1960-talet var dödsstöten för mjölkproduktionen. Så var inte fallet.

Låt oss nu se framåt! Med hjälp av den här starka budgeten får vi lokalt självbestämmande med stärkt äganderätt. Vi jobbar för sunda och säkra livsmedel och för en levande landsbygd. Vi har en stark budget, och det är viktigt.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.
(Applåder)

I detta anförande instämde Jan Andersson och Claes Västerteg (båda c).

Anf. 113 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Jag var tvungen att begära replik på en värmlänning. Vi förstår i alla fall varandra när vi pratar med varandra, eller hur?

Erik A Eriksson! Ni sitter i regeringsställning, men det låter inte så när jag lyssnar på dig. Antagligen ska det komma någonting. Det kanske kommer att fattas beslut framöver. Saker ska ses över och så vidare. Ni sitter ju i regeringsställning! Genomför saker!

Genomför det ni sade i valrörelsen när du och jag möttes hemma i Värmland! När kommer förändringen av 28 §? Jag tror att många, särskilt de som sitter på läktaren, vill höra det. I valrörelsen sade ni: Detta ska genomföras direkt om vi vinner valet. Sedan har det gått ett tag, och än så länge har det inte hänt någonting.

Sedan pratar du om en politik för arbete i hela landet och att man ska få jobb efter förmåga. Från årsskiftet försvinner drygt 65 000 arbetstillfällen på grund av att arbetsmarknadsåtgärderna försvinner. Inom de gröna jobben försvinner ungefär 2 500, enligt Skogsstyrelsen.

A-kassans förändringar kommer att göra det mycket tuffare för landsbygdsföretag att få fram folk. Ta min egen yrkeskår, lantarbetarna. Ofta har de säsongsanställningar. Det nya förslaget om a-kassan, Erik A Eriksson, kommer att slå undan benen för dem. Det är ingen som kan jobba säsong med de nya förslagen. Också skogsarbetarna arbetar ofta säsong, liksom många på landsbygden. Hur ska de företag som du och jag värnar om – den gröna sektorn, den gröna näringen som är så viktig för Sverige – få tag på kvalificerad arbetskraft? Hur ska de ungdomar som går naturbruksgymnasium kunna jobba säsong? Både du och jag vet att man på landsbygden ofta jobbar säsong eller deltid. De nya a-kasse-reglerna slår stenhårt mot detta.

Anf. 114 ERIK A ERIKSSON (c) replik:

Herr talman! När det gäller 28 § vänder jag mig nog till jordbruksministern. Jag antar att det kommer något om detta från hans sida, och jag vill inte föregå det. I övrigt är det sant som Ann-Kristine säger: Vi har varit på många möten, och dialekten är densamma. Ändå har vi nog inte alltid förstått varandra, om man ska vara helt ärlig. Hur som helst, herr talman, kommer det en ny rovdjurspolitik och 28 § kommer att förändras. Jag håller dock inte i almanackan.

Sedan pratar du om arbetstillfällen. En del av det du nämner berör kanske inte vårt utgiftsområde. Jag är dock sådan att jag gärna vill se resultat av den politik man föreslår, och här har vi inte sett något som helst resultat än. Jag skulle kunna säga emot dig och säga att de där siffrorna inte är relevanta, men jag väljer att inte göra det. Jag säger att vi väntar och ser.

Jag har inte samma bild som du, Ann-Kristine Johansson, av att det kommer att bli så eländigt. Jag tror nämligen inte att det kan bli så mycket sämre än vad det var när vi gick till val. Det var ganska eländigt – inte i Värmland som jag kommer ifrån, men i många andra delar av landet – med många människor i arbetslöshet. Det är inget att skämta om eller raljera om.

Jag menar att det inte var bättre när ni styrde. Låt oss därför försöka komma med en annan politik, som vi ju lovade i valet. Sedan får vi väl se. Kanske får du rätt, Ann-Kristine!

Anf. 115 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Dialektmässigt förstår vi kanske varandra. Men i politiken tror jag att det är värre när det gäller att du, Erik, och jag förstår varandra.

Jobben kommer. Ja, men ser man tillbaka så är det så att vi i valrörelsen sade att jobben kommer. Det har vi ständigt och jämt sett. Det är inte på grund av den nya regeringen som antalet arbetstillfällen ökar just nu. Men den politik ni genomför och den budget som vi diskuterat här i dag och som vi fram till jul kommer att fatta beslut om kommer att göra att antalet arbetstillfällen minskar. Det kommer att bli svårare att anställa personal, för det finns inte folk som kan ta till exempel säsongsjobb, Erik A Eriksson!

Kolla upp vad som står i de nya a-kassereglerna när det gäller dem som ska ha säsongsjobb! Det kommer att slå stenhårt.

När det gäller arbetsgivaravgiften för den gröna sektorn, landsbygdsföretagandet, skogsföretagen och sådant undrar jag hur det ser ut på den sidan. Ni pratar om att sänka arbetsgivaravgiften. Men gör ni det också för ett jordbruksföretag och för ett småskaligt skogsföretag eller någonting sådant, Erik?

Anf. 116 ERIK A ERIKSSON (c) replik:

Herr talman! Förlåt, Ann-Kristine, att jag glömde detta med säsongsanställda. Jag glömde att ni beslutat om att det inte skulle ges möjlighet till säsongsanställning. Tyvärr, det var nog inte vårt bord. Det var ert bord. Det var ni som beslutade om det, och det var det som gjorde det så komplicerat bland annat för den gröna näringen men inte bara för den utan även för den näring som handlar om turism.

Du räknar upp en massa siffror. Här till jul tror jag – det är inte alla som tror – att jag vet vad som ska komma på julafton och vad som händer runtomkring den dagen. Men i det här fallet måste vi *veta*. Jag kan också sia och gissa att det kommer att ge en miljon nya arbetstillfällen. Men jag tycker inte att det är seriöst, utan jag tycker att vi får återkomma när vi *vet*. Jag kan erbjuda vilka tal som helst här, men då blir jag nog för evigt halstrad.

Arbetsgivaravgiften sänks för dem som mest behöver det. De med invandrarbakgrund och de som har det sämst ställt och som inte fått arbete är de som berörs. Det är dem det handlar om i det här fallet. Ja, där ska arbetsgivaravgiften sänkas. Det är rätt och riktigt – inget annat. Däremot kommer skattesänkningar att göra att det för de små företagen på sikt blir en lättnad. Det kommer naturligtvis även att gälla de företag som vi debatterar i dag. Det är fullständigt självklart. Men det är bra att du frågar, Ann-Kristine!

Vår politik är väl inte i första hand till för att göra en socialdemokrat glad, utan den är väl till för att skapa möjligheter för landsbygdsföretagare. Tack för en god debatt!

(Applåder)

Anf. 117 ANITA BRODÉN (fp):

Herr talman! Jag vill börja med att yrka bifall till förslagen i betänkandet och också hälsa jordbruksministern mycket varmt välkommen till denna debatt. Det är glädjande att ha en minister bland oss när vi debatterar.

Vi i Folkpartiet har ett antal utgångspunkter som är vägledande för oss i våra ställningstaganden inom det här politikområdet.

En punkt handlar om det som vi har varit inne på, nämligen företagandet. De flesta enmans- och fåmansföretagen finns på landsbygden, vilket innebär exempelvis att regelförenklingar som vi nu kommer att genomföra – där har vi redan påbörjat arbetet – kommer att underlätta för oändligt många företagare. Genom att ta vara på och uppmuntra entreprenörskap kommer vi också att kunna ge möjligheter avseende förädlingsgraden och möjligheter för turismen och andra näringar att blomstra.

För företagare generellt behövs det långsiktiga spelregler, varför det känns extra värdefullt att regeringen nu lyckas betala ut böndernas EU-ersättningar under det år som avses. Den regeln kommer sedan att fortsätta att gälla.

En annan viktig punkt som jag vill lyfta fram är den om hållbart brukande. Vi har alldeles nyss debatterat miljö- och naturvårdsbetänkandet där ett hållbart brukande av jordens resurser tagits upp. För att kunna erbjuda bra och säkra livsmedel, för att bemästra övergödningen av våra sjöar och vattendrag och för att kunna tillvarata förnybara energiresurser krävs det en medvetenhet men också ökad forskning och kunskap. Därför är det oerhört värdefullt med allt det arbete som pågår med att greppa näringen och med en odling i balans men också när det gäller ökade forskningsresurser.

EU:s jordbrukspolitik har berörts här i dag. En avreglering av EU:s jordbrukspolitik är absolut nödvändig. Folkpartiet har hela tiden velat gå ännu snabbare fram. Det här är nämligen en nagel i ögat och en stötesten för många av oss som tror på marknadsekonomi och likvärdiga konkurrensvillkor. Också i ett globalt solidaritetsperspektiv är det trist att här i kammaren behöva upprepa det självklara att subsidier från väst slår undan den lokala marknaden för alltför många bönder i många fattiga länder. Nu är slutdatum satt till år 2013 när en utfasning kommer att ske av exportsubventionerna. Vi hade önskat att det skulle ske mycket tidigare.

Min kollega Lars Tysklind kommer in på frågan om ett uthålligt fiske. Det är också en av de hörnstenar som vi vill arbeta vidare med liksom en uthållig skogspolitik där vi också måste finnas med i internationella sammanhang. Utan att ha en gemensam EU-skogspolitik måste vi finnas med i alla internationella forum där skogspolitiken diskuteras.

Skogsutredningen har nu lagt fram sitt förslag. Utredningens betänkande remissbehandlas och återkommer så småningom som en proposition. Det är många mycket intressanta tankar som Maggi Mikaelsson lyft fram i utredningen. Det är givet att de två målen är lika. De är jämställda – det står fast. I och med den här utredningen hoppas jag ändå att miljö- rörelsen och skogsbruket inte uppfattar sig som motpoler, utan att ett samförstånd kan uppnås i framtiden, i samband med att det framtida skogspolitiska beslutet tas.

Jag är mycket nöjd med att regeringen nu har ökat anslaget till Skogsstyrelsen under två år framöver i samband med stormen Gudruns härjningar. Det som ändå kan oroa mig framgent är någon annans härjningar, nämligen granbarkborrens. Förmodligen tvingas vi återkomma till den problematiken.

Jag kan också glädja Miljöpartiet med att säga att det är möjligt för miljöorganisationer att få bidrag på upp till 2 miljoner från ett anslag som ligger under Skogsstyrelsen. Er motion var besvarad redan när den skrevs.

Herr talman! För drygt en vecka sedan stod vi här i kammaren och debatterade minkarnas framtid. Frågan om minkarna har varit aktuell också i dagens debatt. Vid det tidigare tillfället pågick en osmaklig manifestation här i kammaren som lät påskina att djurskyddet var dött i samband med alliansens regeringsövertagande.

Nu vill jag här passa på att lugna alla åhörare och en del politiska motståndare med att säga att så givetvis inte är fallet. Alliansen slår vakt om ett högt djurskydd. Det är vår grundval.

Folkpartiet – det vill jag också markera – var positivt till inrättandet av Djurskyddsmyndigheten. Vi delar nu utredarens analys. Genom Djurskyddsmyndighetens försorg har ett utökat fokus faktiskt riktats mot

djurskyddet. Vi instämmer också i utredarens analys, att Sverige under de senaste åren har varit en relativt tyst aktör internationellt sett. Självklart gör jag själv mina egna analyser utifrån vetenskapen om hur det var när Marit Paulsen lämnade EU-parlamentet.

Trots att Folkpartiet har förespråkat ett bevarande av Djurskyddsmyndigheten har vi accepterat att djurskyddet nu samordnats med Jordbruksverket som huvudman. Det som varit väsentligt för oss att föra in i den nya organisationen och som vi i departementet också haft möjlighet att föra samtal om har handlat just om ett fortsatt gott djurskydd med en ännu högre ambition, vilket också jordbruksministern i denna kammare påtalat.

Vi tycker att det är viktigt att den kunskap och kompetens som finns på Djurskyddsmyndigheten tillvaratas liksom fortsatta forskningsinsatser, fortsatt etisk prövning av djurförsök och ett EU-center för djurskyddsfrågor med ett aktivt svenskt agerande för att få det förlagt till Sverige. Ni som här i denna kammare har haft möjlighet att läsa utredningen kan nu känna att mycket av detta är i överensstämmelse med den. Med detta kan jag känna en stor trygghet i att vi kommer att landa på ett alldeles utomordentligt bra sätt och att djurskyddet kommer att fortsätta att bli allt bättre.

När jag ändå talar om djurskydd vill jag ta upp en annan djurfråga. Det handlar om något som också varit aktuellt här i talarstolen, om rovdjuren.

För att få acceptans för den biologiska mångfalden också när det gäller våra stora rovdjur är det nödvändigt och välkommet med en förändring av § 28. Den tidigare regeringen bär faktiskt ett mycket stort och tungt ansvar för de motsättningar och de lidanden som den hittills förda rovdjurspolitiken har inneburit. Man har inte varit tillräckligt lyhörd för människors oro och frustration över att inte kunna skydda sina tamdjur. Därför välkomnar jag och hoppas att det arbetet kommer att påskyndas. Vi kommer säkert att få reda på ytterligare av jordbruksministern.

Herr talman! Jordbrukets uppgifter att tillhandahålla bra och säker mat, erbjuda öppna landskap och en biologisk mångfald är uppgifter som jordbruksföretagare i alla tider har ställt upp på. Men under den senaste tioårsperioden har tillvaron blivit mycket problematisk för många bondeföretagare. Svinföretagen har minskat med 74 % och hönsföretagen med 49 %. Man behöver inte vara Einstein för att räkna ut att när priset för produktionsmedel höjs med 25 % och avräkningspriserna under samma tidsperiod sänks med 11 % blir lönsamheten näst intill obefintlig. Räddningen för många jordbruksföretagare har varit att man hittat nya kombinationer eller gått över till andra verksamheter. Livsmedelsekonomiska institutet skriver i en av sina senare rapporter att forskning, utveckling och kunskapsspridning kan vara några av nycklarna för att stärka det svenska lantbrukets konkurrenskraft.

Herr talman! Vi närmar oss nu juletid, och maten intar en central plats i mångas julfirande. En del uppskattar ett libanesiskt julbord med tabuleh, hummus och sambossek, andra föredrar ett vegetariskt julbord med grönsaksaladåb, sojabönspestej och linssallad, medan ytterligare en hel del anser att skinka, köttbullar, grönkål och lutfisk måste finnas på julbordet. Vad som är kvalitet är individuellt. Vad vi väljer är vårt eget val som konsument. Och det är då som märkningen av våra livsmedel

har en så enorm betydelse, för då har vi en möjlighet att konstatera och säkerställa hur grisen har haft det under sin levnad, var grönsakerna och frukterna har vuxit eller hur det är med kaffet, om det är rättvisemärkt eller kanske till och med ekoodlat. Vi konsumenter har en enormt stor makt och möjlighet. Låt oss utnyttja den möjligheten.

Med detta, herr talman, vill jag tillönska er alla en riktigt god jul med både vila, avkoppling och god och säker mat.
(Applåder)

Anf. 118 IRENE OSKARSSON (kd):

Herr talman! Det är fascinerande att få vara sista kvinna ut i gänget och veta att alla sitter här förväntansfulla för att höra om ministern har några svar på alla frågor som har ställts. Jag tänkte att nu tar Bengt-Anders Johansson hela min inledning, men det finns lite till.

Vi debatterar i dag det mest grundläggande området i hela vår budget. Hur kan jag säga det? Är inte arbetsmarknadspolitik, pensionsfrågor och näringslivsfrågor viktigare? Jo, det kan synas så när man lyssnar till debatten här i kammaren. Men vi kan gå tillbaka till det vi lärde oss i skolbänken. Vi som läste lite psykologi en gång i tiden såg Maslows behovstrappa framför oss. Enligt den är det trots allt de primära behoven som behöver tillgodoses innan vi över huvud taget kan reflektera över hur vi kan hantera de sekundära behoven. Det är de sekundära behoven som vi i mångt och mycket ödslar tid på i den här diskussionen.

Herr talman! Jag upplever att vi i Sverige alltför sällan reflekterar över detta. Personligen kan jag se att det är bara tre generationer mellan mig och svälten på 1860-talet. Då vandrade människor från södra Sverige upp till den del av Småland som jag kommer från på grund av missväxt och svält. Många valde att lämna Sverige på grund av det som hände då. Det är inte så länge sedan. Det har hänt fantastiskt mycket i det här landet sedan dess, och det berör i allra högsta grad dagens jordbruks-, skogs- och fiskepolitik. Förvaltarstapstanken kännetecknade dåtidens bönder precis som i dag, dåtidens människor som sökte sin utkomst på landsbygden. De jobbade utifrån att inte förbruka utan bruka de resurser som fanns för att kommande generationer också skulle kunna hämta sin näring ur det som naturen gav.

Det krävs en politik som möjliggör att bedriva ett fungerande jordbruk, att anpassa det så att det blir ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart. Vi har i Sverige satt en ära i att ha ett jordbruk som fungerar väl och att ha en tillsyn av livsmedelsproduktion och djurhushållning. Det är viktigt att se att de villkor som finns i Europeiska gemenskapen är vad som krävs för att vara godkänd och att det är en likvärdig hantering i hela unionen.

Sverige har inom många områden ribban betydligt högre. Det är inget fel i sig, men om det hämmar vår möjlighet till konkurrens, om det gör att våra lantbrukare i dag straffas för att Sverige ligger i framkant när det gäller djurhållning och miljöfrågor, då protesterar vi, och vi är Kristdemokraterna i det fallet. Sverige bör lyfta fram de enskilda företagarna som förebilder och peka på att det går att hantera frågor på ett annat sätt, men de ska inte straffas.

Denna fråga har den tidigare regeringen dragit i långbänk. Och jag kan med glädje konstatera att den nytillträdde jordbruksministern efter ett

Prot. 2006/07:42
18 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

par månader har konstaterat att nu ska här tas itu med tvärvillkor. Nu ska vi se över den hanteringen här i Sverige. Det tycker jag är väldigt lovande.

Herr talman! Priserna på mark i Sverige har stigit sedan EU-inträdet och även sedan vi förändrade jordbrukspolitiken. Det tyder på att våra svenska bönder har en tilltro till näringen, att de har en framtidstro trots allt. Därför är det viktigt att vi fortsätter på samma sätt med de initiativ som är tagna för en hälsokontroll av jordbrukspolitiken. Jag tycker att det är ett fascinerande ord. Jag tycker att översyn är ett bättre ord. Hälsa talar vi om i fråga om levande organismer. Hälsokontroll av något som är död materia har jag lite svårt för, men det är det begrepp som gäller.

Det är viktigt att vi tar initiativ i de diskussioner som förs i Europa i den här frågan. Det är lovligt att vi är med där från alla politiska partier.

Sverige har kännetecknats av entreprenörer i alla tider – tusenkonstnärer. Hemma brukar de kallas för ”allemanrack” – jag blir lite inspirerad av värmlänningarna här – de där som gör allt, och framför allt det omöjliga möjligt. Och många av dessa är och har varit kvinnor.

Därför är det glädjande att se att den nytilträdde regeringen beslutat om att sätta av pengar, inte inom vårt utgiftsområde men inom näring, vad gäller kvinnligt företagande. Men Kristdemokraterna förutsätter att jordbruksministern också tar aktiv del i den diskussionen för landsbygdsföretagandets skull, för där är det ofta kvinnor som är de drivande, som gör förädlingen av råvarorna och som hittar det där komplementära som gör att företaget blir lönsamt eller hittar en ny nisch som någon sade vid köksbordet var omöjlig.

I detta sammanhang, herr talman, krävs det också att regelverket ses över. Om förutsättningarna ska fungera måste småskalig verksamhet bedömas utifrån sina förutsättningar och inte på samma premisser som storskalig verksamhet. Det kan gälla slakteriverksamhet, och det kan gälla mycket annat inom det produktionsperspektiv som vi har när vi producerar livsmedel.

Det kan för den delen gälla också det vi har varit inne på tidigare här i dag: arbetstidslagstiftningen. Erik A sade ju så tydligt att det faktiskt är den förra regeringen som har omöjliggjort mycket av den utveckling inom turismnäringen som till exempel Bo på lantgård kan vara, när man måste få börja med att säsongsanställa personal för att sedan få en utveckling av företaget.

Landsbygdskommittén har lämnat sitt slutbetänkande som en enig kommitté. I betänkandet finns det många vackra ord om förutsättningarna för att hela Sverige ska leva. Men menar vi som sitter här i kammaren allvar med det som står där och det som våra partivänner har varit med och tagit fram så har vi ett gediget arbete framför oss. Det landsbygdsprogram som är inskickat till Bryssel, och de delprogram som länsstyrelserna precis i dagarna har lämnat in till jordbruksministern och som har tagits fram i samverkan med många olika aktörer, är goda grunder för ett gott arbete. Men där behöver vi göra mycket, mycket mer.

Skogen, herr talman, är ett annat viktigt område som vi har att jobba med. Jag förutsätter att den utredning som tidigare är nämnd kommer att få vara ute på en bred remissrunda och att den kommer tillbaka, så att vi i den här kammaren får diskutera att skogen ska vårdas och brukas för

framtida generationer utifrån de två mål som i dag finns, och utifrån grundbulten frivillighet.

Därför tycker jag att det är alarmerande när några av oppositionsföreträdarna vill ta medel från Skogsstyrelsen för att lägga på annat och inte låta informationen vara kostnadsfri. Ska skogsägare, som i dag oftast inte bor på sin fastighet, kunna bedriva ett aktivt skogsbruk och ta ansvar för det som tidigare generationer byggt upp så behövs information. Vi bygger på frivillighet i så mycket i det här landet. Därför är det oerhört viktigt att det spår som skogsarbetet har slagit in på här i Sverige får fortsätta och att det ges möjlighet till tydliga dialoger mellan skogsägare, produktionsindustri och andra avnämare, för skogen kommer att vara en av våra viktigaste frågor i framtiden.

Jag yrkar också naturligtvis bifall till förslaget i utskottets betänkande och avslag på reservationerna.

(Applåder)

Anf. 119 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Jag vill snabbt ta upp en sak, och det gäller säsongsanställningar. Det är faktiskt så att ni förändrar i a-kassan så att det blir hopplöst att kunna ta säsongsjobb. Man kommer inte att kunna få någon ersättning från a-kassan när man inte jobbar.

När vi gjorde förändringen hos oss såg vi till att man kunde skriva in i avtalet att man kunde ha säsongsanställningar. Det var en uppgörelse mellan parterna. Men i ert förslag när det gäller a-kassan försämrar man så att säsongsanställning kommer att bli svårt att kunna leva på framöver.

Vi kan väl vara överens om här att ofrivillig deltid och att inte kunna leva på sin lön, det är väl någonting som vi gemensamt kan jobba mot.

Anf. 120 IRENE OSKARSSON (kd) replik:

Herr talman! Ofrivillig arbetslöshet – ja, det är väl ingen människa som vill vara arbetslös? Ingen människa vill jobba mindre än att han eller hon kan förtjäna sitt levebröd. Men kan vi inte jobba upp den nivån i ett företag för anställda så finns det ingenting. Jag dristar mig därför att instämma i vad arbetsmarknadsministern har sagt: Varje arbetad timme är viktig.

Sedan vet jag också att det finns brytpunkter där problem kan uppstå. Vi har konstaterat, när vi har tagit del av vad regeringen säger och det som har beslutats här i kammaren, att detta måste följas noga. Men det jag ser och har sett som den stora faran är att den diskussion som den tidigare regeringen förde gjorde att landsbygdsföretagaren och företagerskan inte vågade satsa.

Anf. 121 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Jag håller fullständigt med: Varje arbetad timme är viktig! Men varför gör ni då om förslagen i a-kassan så att det inte gäller? Det viktigaste är ju att man jobbar och att man, under den tid då man inte jobbar, ska kunna ha jobbat upp sina arbetsvillkor och ska kunna få ersättning från a-kassan. Så är inte fallet med ert nya förslag. Och det kommer att drabba landsbygdsföretagandet, det både du och jag står och pratar om här: vikten av att jordbruksföretag, skogsföretag och småföre-

Prot. 2006/07:42
18 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

tag över huvud taget på landsbygden kan leva och få tag på arbetskraft. Förslagen om a-kassan kommer att försvåra det väldigt mycket.

Anf. 122 IRENE OSKARSSON (kd) replik:

Herr talman! De målsättningar som regeringen nu har lagt fast är till för att skapa ett arbetsmarknadsklimat som möjliggör, som gör att vi vågar satsa. Den så kallade allemansracken, som jag pratade om och som du också känner från dina bygder, Ann-Kristine, är en person som vågar anställa. Och då kommer människor att komma i arbete – det är jag övertygad om.

Anf. 123 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c):

Herr talman! Jag är glad att jag får vara med i den här debatten i dag. Jag förutsätter att vi tillsammans kan lösa utestående och kommande frågeställningar.

I den här debatten tänker jag ta upp några av politikområdena under utgiftsområdet. Jag börjar med jordbruket, och säger, utan att blinka, att jag tror på det svenska jordbruket.

Jag tror på det svenska jordbruket, därför att det svenska jordbruket har kommit en god bit på väg mot ett uthålligt naturbruk.

Jag tror på det svenska jordbruket, därför att vi har en hög nivå vad gäller djuromsorg.

Jag tror på det svenska jordbruket, därför att man inom det svenska jordbruket har kommit en bra bit på väg när det gäller att nyttja bioenergens möjligheter.

Den budget som den borgerliga regeringen lade fram i oktober, endast tio dagar efter tillträdet, sätter ut riktningen för jordbruket de kommande fyra åren. Det känns oerhört bra att som jordbruksminister få vara med om att lägga fram en budget som andas så mycket framtidshopp för småföretagen, den svenska landsbygden och inte minst jordbruket.

Jag tänkte ta upp tre punkter på det här temat. För det första: Nu får det vara slut på budgettricksandet. För det andra: Nu måste vi se till att stärka konkurrenskraften. För det tredje: Nu måste vi hjälpas åt att minska byråkratin.

Herr talman! För oss är det viktigt att budgettak kan hållas och att statsfinanserna är stabila. Det är bara på så sätt som vi kan hålla uppe och försvara vår valuta, den svenska kronan, och hålla räntorna på en nivå så att verksamheter kan utvecklas. Det är något som kommer oss alla till del på olika sätt, inte minst den som bedriver en verksamhet och kanske till och med är jordbrukare.

Det är skälet till att regeringen i budgetpropositionen skrev ungefär följande: Regeringen avser att undersöka möjligheterna att betala ut EU:s gårdsstöd under det år som stödet avser.

Vi avgav alltså inte något direkt löfte eftersom vi ville vara absolut säkra på att det var möjligt.

Men jag är nu oerhört glad och nöjd över att jag efter bara 48 dagar vid makten kunde ge beskedet till de svenska bönderna att gårdsstödet och alla andra stöd kan utbetalas på rätt sida om årsskiftet i år, nästa år och varje år så länge som vi sitter kvar vid makten.

Nu är det alltså slut med budgettricksandet. Den här regeringen tänker inte riskera Sveriges trovärdighet gentemot omvärlden genom att flytta pengar fram och tillbaka över årsskiftet.

Herr talman! Vi måste hjälpas åt att stärka jordbrukets konkurrenskraft. Jordbruket ska ha likvärdiga konkurrensvillkor i förhållande till jordbruket inom övriga EU.

Regeringen ser nu över hur konkurrensförutsättningarna i näringen kan förbättras. En del i detta mycket viktiga arbete är den nyss påbörjade översynen om hur vi tillämpar tvärvillkoren i Sverige.

Regeringen har också påbörjat ett arbete som innebär att de administrativa kostnaderna ska minska med minst 25 % till år 2010. Som en del i regeringens ambition att minska byråkratin och krånglet lägger vi ned ett antal myndigheter. Inom vårt fögderi är det Djurskyddsmyndigheten som berörs. Vi föreslår att myndigheten avvecklas och att frågorna, det vill säga politikområdet, flyttas över till Jordbruksverket.

Jag vill här en gång för alla slå fast att det inte är Djurskyddsmyndigheten som är garanten för vårt starka djurskydd, utan det är vår starka lagstiftning och kanske framför allt en fungerande kommunal tillsyn och ett offensivt arbete i Europeiska unionen. Den här regeringen tänker värna vårt starka djurskydd, och avvecklingen av Djurskyddsmyndigheten innebär inte att vi ändrar så mycket som ett kommatecken i djurskyddslagstiftningen.

Jag ska därefter tala om skogen. Jag ser stora möjligheter i att använda skogsråvara som en del i den energiomställning som på sikt leder till att vi blir oberoende av olja. I regeringen arbetar vi därför för att öka möjligheten till en hållbar skogsproduktion. Sveriges alla familjeskogsbruk ska även framgent kunna ha frihet under ansvar, och de är en viktig del i att vi ska kunna fortsätta energiomställningsarbetet. Det är min övertygelse att vi ska bruka skogens resurser så att även kommande generationer har glädje och nytta av denna enorma resurs som vi har i vårt land.

I regeringens budgetförslag har vi bedömt att Skogsstyrelsens utvärdering av förnygringsresultatet visar att det finns ytterligare behov av insatser i form av rådgivning i fråga om produktions- och miljöåtgärder. Vi är även här överens om att vi måste lyfta fram värdet av frivilliga avsättningar. Naturvårdsavtal är ett viktigt verktyg i detta arbete. Och det är vår avsikt att vi ska intensifiera vårt arbete i denna del.

Låt mig också i denna del konstatera att Skogsutredningen nu är ute på remiss. När remissarbetet är avslutat och remisserna är sammanställda kommer regeringen att analysera förslagen, inkluderande de remissynpunkter som kommer in, för att kunna lägga fram ett förslag i form av en proposition till riksdagen.

Herr talman! Min nästa punkt på detta utgiftsområde är fisket. För att säkerställa beståndens förnyelse är det nödvändigt att förhindra överfiske och ett illegalt fiske. Fiskerikontrollen utgör i detta sammanhang en viktig del av den ansvarsfulla hushållning som vi måste ha för att värna fiskeresurserna. Det är ett av skälen till att landnings- och kvalitetskontrollen nu förs över från Kustbevakningen till Fiskeriverket. Och det gäller, som ni väl känner till, från den 1 januari 2007.

Jag vill samtidigt säga att jag under hösten har varit med om att sänka kvoterna när det gäller både torsken i Östersjön och djuphavsfisken i Atlanten. Och under den kommande veckan ser jag fram emot att få vara med om att göra det ekologiska systemet mer hållbart i Kattegatt. Detta är möjligt beroende på den pragmatiska inställning som regeringen har intagit i syfte att påverka vårt naturbruk så att det blir uthålligt.

Herr talman! Slutligen ska jag ta upp samepolitiken. Min och regeringens uppfattning är att beslut ska fattas så nära människor som möjligt och så nära de verksamheter som berörs som möjligt.

Riksdagen har vid ett tidigare tillfälle fattat beslut om att vissa myndighetsuppgifter ska föras över till Sametinget därför att de rör den samiska befolkningen på ett sätt som gör att Sametinget borde fatta beslut. Det innebär i sin tur att verksamhet nu förs från Jordbruksverket, och därmed minskar den pengamängd som disponeras av Jordbruksverket. Detsamma gäller rennäringen.

Anf. 124 JACOB JOHNSON (v) replik:

Herr talman! Jag tror också på det svenska jordbruket och skogsbruket. När jordbruksministern talar om behovet av att se över tvärvillkoren kan man bara konstatera att de partier som har varit förespråkare av EU har fått en del problem i efterbörden så att säga.

Jag skulle vilja ställa några frågor när vi har jordbruksministern här i kväll, vilket är väldigt trevligt.

När det gäller Djurskyddsmyndigheten har jag i och för sig redan fått ett svar, nämligen att jordbruksministern inte avser att ändra djurskyddslagens portalparagraf där det sägs att djuren ska hållas på ett sådant sätt att de kan bete sig naturligt, och det är glädjande. Men jag skulle vilja höra lite mer om hur jordbruksministern ser på utredaren Norbelies förslag att vidga djurskyddsbegreppet. Jag menar att det riskerar att urholka innebörden i det.

Jag vill också höra hur jordbruksministern ser på förslaget att minska anslagen till det statliga djurskyddet med drygt 30 %. Tror du verkligen att den anslagsnivån är tillräcklig, inte minst mot bakgrund av det föreslagna vidgade djurskyddsbegreppet?

Till slut har jordbruksministern aviserat en översyn av jaktförordningen. Här gäller ju EU:s art- och habitatdirektiv som ställer strikta krav på skydd för till exempel vargar. EG-domstolens generaladvokat har senast kritiserat Finland för för mycket vargjakt. Hur tänker jordbruksministern beakta det vid översynen av jaktförordningen?

Anf. 125 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Herr talman! Först vad beträffar tvärvillkoren är att konstatera att det finns ett antal bekymmer förenade med att ha dubbel lagstiftning. Vi måste reda ut vilken lagstiftning som gäller så att den som driver verksamhet vet efter vilken lagstiftning verksamheten ska bedrivas.

För det andra är det i den delen jätteviktigt, tycker jag, att vi implementerar villkor i Sverige som gör det möjligt att producera produkter på ett bra sätt i vårt land och med lika förutsättningar som våra kolleger och konkurrenter har på den europeiska kontinenten.

Vad beträffar djurskyddet har jag vid upprepade tillfällen redovisat min och regeringens syn i denna fråga, innebärande att detta är ett led i

att effektivisera den statliga administrationen. Djurskyddet bedrivs och ska även fortsättningsvis i sin praktiska tillämpning bedrivas av landets kommuner. Vi har inte för avsikt att ändra någon lagstiftning i detta sammanhang.

Norbelies utredning inkom till departementet för någon dag sedan, varför jag inte vill uttala mig om vad utredaren har kommit fram till i den analys som han har gjort av hur verksamheten ska administreras fortsättningsvis. Vi kommer emellertid att göra en analys av utredningen. Vi kommer därtill att ta hjälp av andra för att göra en analys så att vi får verksamheten att fungera bäst möjligt även fortsättningsvis.

Vad beträffar anslagen i denna del är det aviserat att vi återkommer till riksdagen i tilläggsbudget för att där kvantifiera vad medelsåtgången ska vara.

Jaktförordningen och rovdjuren i den del som gäller det debacle som finländarna har råkat ut för bedömer vi inte berör Sverige eftersom det tog sin utgångspunkt i att man skulle bedriva licensjakt och det är det inte fråga om i Sverige.

Anf. 126 JACOB JOHNSON (v) replik:

Herr talman! Då vill jag bara avslutningsvis göra en kommentar. Jag hoppas att regeringen vid beredningen av Norbelies utredning inte minst tittar på anslagsnivåerna eftersom man föreslagit en minskning på 30 %. Det är lätt att säga att djurskyddet ska vara lika bra i framtiden, men Djurskyddsmyndigheten har haft och har en stor betydelse för att lyfta fram de här frågorna. Med en sådan här kraftig minskning på både själva Djurskyddsmyndigheten och forskningen i de här frågorna är farhågan stor för att det kommer att innebära en kraftig försämring.

Anf. 127 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Herr talman! Återigen måste jag upprepa att vi återkommer från regeringens sida till riksdagen i tilläggsbudget med medelstillsdelning till den verksamhet som i vart fall i sin huvuddel avses överföras till Jordbruksverket. Den debatten måste vi lämna tills vi dels har analyserat den utredning som nu ligger på regeringens bord, dels också har tagit in synpunkter på utredningen och kvantifierat det medelsbehov som verksamheten och politikområdet har för att fungera på ett bra sätt framöver.

Anf. 128 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Tack, jordbruksministern, för att han har prioriterat att vara här i kammaren. Det är glädjande att vår nye jordbruksminister visar ett engagemang för utskottets verksamhet.

Jag tycker att det är intressant att höra den inriktning som ministern har gjort sig till tolk för när det gäller konkurrenskraften och den minskade byråkratin. Det är en oerhört välkommen signal till alla våra företagare i småskaliga jordbruk och till livsmedelsproducenter runtom i landet.

Det är också bra att slå fast att djurskyddslagstiftningen ligger fast. Kopplingen till Djurskyddsmyndigheten finns inte utan lagstiftningen ligger fast. Men verksamheten kommer att bedrivas på annat sätt.

Jag har ett par tre frågor till ministern dock. Jag skulle vilja få besked om § 28 som har nämnts lite grann tidigare i dag. Jag tror mig ha sett att

Prot. 2006/07:42
18 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

ministern har varit ute i någon medieintervju och sagt att bedömningen är att den ska vara förändrad till den 1 juli 2007. Min fråga är om det ligger fast. Helst hade jag ju sett att det skulle ha varit klart till betessläppningen, men det är möjligt att det inte går att genomföra.

Den andra frågan, herr talman, handlar om rovdjursförvaltningen i lite större perspektiv. Nu ser vi att det blir minskade näringsinkomster på turism etcetera i vissa delar av Sverige på grund av att det vilda håller på att ta slut. Där är bland annat kostnader för att leta bortsprungna djur som innebär stora pengar. Det gör alltså att det behövs någon form av insats. När kan man bedöma att det kommer?

Som tredje fråga vill jag ta upp ekologisk odling som det inte har nämnts någonting om här, och jag har fått en del frågor om detta. Min fråga till ministern är: Vad är det som kommer att gälla för ekologisk odling? Kommer det att bli fortsatt stöd till den? Jag har hört lite olika uppfattningar om det här i kammaren tidigare om åren.

Anf. 129 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Herr talman! Vad beträffar § 28 är det min och regeringens avsikt att den ska vara förändrad senast den 1 juli 2007. Min, liksom frågeställarens förhoppning är säkert att det ska kunna ske tidigare, men jag har uttryckt mig så för att vi ska uppfylla alla de sorters beredningskrav som finns i vårt samhälle och som vi ska vara noga med att följa.

Vad beträffar rovdjursförvaltningen rent generellt och allmänt kan konstateras att vi i regeringen har valt att behålla den rovdjursutredning som den tidigare regeringen hade tillsatt. Utredaren har ett brett mandat och har att i förslagsform ta ställning till en mängd skilda och för olika verksamheter viktiga frågor. Utredaren är därtill fri att på egen hand ta upp frågeställningar som eventuellt inte skulle ligga i mandatet i dag. Hans utredningstid sträcker sig till slutet av 2007 och jag förutsätter att när denna utredning kommer in till regeringen kommer den att beredas på sedvanligt sätt med en remissomgång för att därefter överlämnas i sina förslagsdelar till riksdagen för ställningstagande.

Anf. 130 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik:

Herr talman! Då får vi ta den ekologiska odlingen i nästa kör.

Men en kommentar har jag ändå till ministerns utfästelse när det gäller § 28. Jag tycker att det är en stark markering från alliansregeringen. Den gamla rovdjursutredningen kom 1998, om jag inte missminner mig, och under hela förra mandatperioden försökte jag att få besked från den dåvarande jordbruksministern om när vi kunde få en förändring till stånd. Nu skriver vi 2006, det är alltså åtta år utan att den förra regeringen vidtog någon som helst åtgärd. Då är det ju en dramatisk förbättring, herr talman, om vi på åtta månader, med den utfästelse som ministern har gjort här, kan få en sådan hett efterlängtd förändring till stånd på det området. Det vill jag verkligen tacka för.

Sedan noterar jag ministerns svar när det gäller rovdjursförvaltningen. Kan vi hantera det på motsvarande sätt är jag tacksam om vi kan få till stånd en förvaltning värd namnet.

Men den återstående frågan var vad som gäller för den ekologiska odlingen. Jag behöver inte upprepa frågan. Jag utgår från att ministern använder sin kvarvarande tid till att utveckla det.

Anf. 131 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Herr talman! Vad beträffar den ekologiska odlingen ligger de målsättningar kvar som är fastslagna av den tidigare regeringen men också i olika sammanhang av riksdagen både vad gäller produktions- och konsumtionsstödet. Men låt mig i sammanhanget konstatera att det är vi konsumenter som avgör vad det faktiska utfallet blir. Stöd till den här typen av produktion utgår ju i form av produktionsstöd och ingenting annat.

Anf. 132 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! En av frågorna jag hade tänkt att ställa till jordbruksministern fick jag svar på i samband med Bengt-Anders Johanssons replikskifte. Det gällde 28 §. Det gläder mig verkligen – om nu det jordbruksministern säger stämmer – att det är fråga om den 1 juli nästa år. Det är bra. Det är en fråga som inte minst jag som kommer från Värmland har drivit kraftfullt. Det behövs en förändring.

Det gäller likaså den sittande rovdjursutredningen. Det får inte bli någon förändring där. Utredningen ska få jobba vidare och lägga fram förslag.

Vi är överens om tron på det svenska jordbruket, att det ska vara en hög nivå på djuromsorgen, miljön, och att det ska vara bra och god mat. Men när det gäller djurskyddet och Djurskyddsmyndigheten är jag fundersam över hur jordbruksministern kan säga att djurskyddsambitionerna är lika höga i dag som förut, trots att Djurskyddsmyndigheten läggs ned och anslagen minskas med ett antal miljoner. Enligt Norbelie är kostnaden 24 miljoner för att lägga ned Djurskyddsmyndigheten. Man sitter med lokalhyresavtal fram till 2010. Det kommer att kosta mycket pengar att avveckla Djurskyddsmyndigheten.

Verksamheten ska tas över av Jordbruksverket. Hur ska det bedriva ett bättre djurskyddsarbete än Djurskyddsmyndigheten? Problemet är att det inte är en fristående myndighet utan att Jordbruksverket är sammanblandat med näringsintressen. Jag ser en fara i att flytta tillbaka detta till Jordbruksverket.

Kan jordbruksministern säga att Jordbruksverket kommer att få ökade resurser till sin djurskyddsverksamhet när man lägger ned Djurskyddsmyndigheten och minskar ambitionerna?

Anf. 133 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Herr talman! Låt mig vad beträffar 28 § konstatera, och notera, den förändrade inställning som Ann-Kristine Johansson och hennes parti har intagit i frågan.

Jag tillkännagav efter tio dagar som minister min och regeringens inställning i frågan. Ann-Kristine Johansson, hennes parti och den regering hon företrädde hade åtminstone 1 000 dagar på sig att aktivt göra något i frågan. Men man var, förmodar jag, bakbundna av någon som ville något annat, vilket jag beklagar. Hade vi fått den förändring som vi nu ämnar göra i dåtid hade många människor inte haft de problem de har för närvarande.

Vad beträffar djurskyddet måste jag återigen repetera att vi avser att återkomma i tilläggsbudget efter analys med den medelstilldelning vi anser behövs för att bedriva en verksamhet på den nivå som gör att vi

kan fortsätta att medverka till att höja nivån på djurskyddet på den europeiska kontinenten, men också bedriva ett utvecklings- och forskningsarbete i vårt eget land. Samtidigt konstaterar jag att vi under en period av tolv år fick en dubbling av antalet myndigheter i Sverige, vilket föranleder mig att säga att vi behöver se över myndighetsstrukturen så att vi får en effektiv statlig administration. Detta arbete har vi inlett, herr talman.

Anf. 134 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Vissa saker går tydligen snabbt för Eskil Erlandsson. Förändringen av 28 § är en sådan sak. Jag hoppas att Eskil Erlandsson också har noterat att det i det socialdemokratiska jakt- och viltvårdsprogrammet som antogs i somras står att vi ska jobba för en förändring av 28 §. Nu fick vi inte sitta kvar i regeringsställning, men hade vi gjort det hade vi sett till att det hade blivit en förändring av denna paragraf.

Jag kommer återigen tillbaka till frågan om djurskyddet. Hur ser Eskil Erlandsson möjligheten till att inom EU driva att EU följer med och kommer närmare Sverige? Hur ser Eskil Erlandsson på frågan om att Sverige ska gå före? Jag ställde frågan till Bengt-Anders Johansson förut. Ska Sverige gå före och ha en skarpare djurskyddslag och en skarpare miljölag, som vi har, eller ska vi nu luta oss tillbaka och vänta på att EU kommer i kapp oss?

Jag har läst uttalanden från jordbruksministern, inte minst om översynen av tvärvillkoren. Jag tolkar in att konkurrenskraften är överordnad andra mål. Stämmer det? Är konkurrenskraften viktigare än djurskyddsarbetet? Ska det arbete vi har i Sverige jämföras med EU:s arbete, det vill säga ska vi sänka ambitionsnivån? Jag vill gärna ha ett positivt svar. Jag vill gärna ha ett svar där det framgår att det är självklart att Sverige ska vara ett föregångsland för djurskyddet. Vi ska driva på ordentligt. Men i realpolitik ser jag inte detta när Djurskyddsmyndigheten läggs ned och anslagen för djurskyddsarbetet dras in och så vidare.

Anf. 135 Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik:

Herr talman! Låt oss konstatera att mycket av det arbete som har bedrivits och ska bedrivas kommer att bedrivas i gemenskap med andra länder. Till exempel är det så, som jag förmodar att Ann-Kristine Johansson väl känner till, att det inom EU pågår ett arbete för att se över transportbestämmelser, för att se över hur till exempel slaktkycklingar har det och för att se över hur det ska vara med burhönsen och så vidare. I detta arbete ska Sverige ta *lead*, som det heter på utrikiska.

Vi har dessutom noga preciserat, när vi har beordrat översynen av tvärvillkoren, att vi inte ska ta tillbaka något försteg vi har på området. Vi är noga med detta. Vi ligger före, och vi ska fortsatt ligga före. Men vi ska hjälpa övriga Europa att komma i fatt oss så att djuren även på den europeiska kontinenten får det lika bra som i vårt land.

Anf. 136 LARS TYSKLIND (fp):

Herr talman! Jag hoppas att ni inte tycker att det har blivit så sent att ni inte orkar höra mer om politik. Jag ska hålla mig enbart till fiskepolitiken, om det kan vara till glädje.

Det har inte nämnts så mycket om fiskepolitik i dag. Jag vet att Tina Ehn nämnde något i början, likaså Bengt-Anders Johansson och jordbruksministern pratade lite om det. Jag får också säga att det är trevligt att jordbruksministern är här i kammaren, och jag tror inte att han behöver vara nervös för det jag har att säga. Han kommer att märka att vi har ungefär samma åsikter kring detta.

Det märks i Sverige i dag att vi har en ny regering när det gäller fiskeripolitiken. Det mest synbara beviset på det är att vi i EU-sammanhang ser en betydligt offensivare politik. Den förändrade strategin när det gäller förhandlingar inom EU:s gemensamma fiskeripolitik har visat sig redan framgångsrik. Det mer offensiva sättet att förhandla har givit resultatet att Sverige numera är med och påverkar Europas fiskeripolitik.

Det går inte att sätta sig ned och säga nej. Då påverkas inte resultatet. Det har visat sig under åren att det är så. Vi såg det redan efter valet 2002 när vi sattes inför faktum om ett totalt torskfiskestopp i Östersjön, vilket sedan EU:s regelverk förhindrade. I de förhandlingarna var Sverige helt diskvalificerat. Sverige kunde inte alls påverka och sänka några kvoter i fråga om torskfisket i Östersjön, som var bra i sig.

Det finns i grunden ingen motsättning i att ha grundinställningen att följa de vetenskapliga råden från Ices och med det utgångsläget ändå vara med och förhandla fram bra kompromissförslag som leder utvecklingen i rätt riktning. Det märks tydligt att det är så. Jordbruksministern nämnde att han ansåg att vi hade gått över till en mer pragmatisk syn på detta.

Herr talman! Grunden för en framgångsrik politik med ett långsiktigt hållbart fiske är att man har dialog och förankring. Ann-Kristine Johansson nämnde att det var samma i fråga om en ny jordbrukspolitik. Det är så självklart. Om vi ser tillbaka på vad som hände 2002 var det ett skräckexempel på hur man inte ska göra, hur man över en dag eller två fattar ett beslut utan att prata med någon i näringen. Det var noll förankring vid det tillfället. Det skapar bara konflikter. Det ledde egentligen ingen vart.

Nu har vi naturligtvis en helt annan sits. Nu har vi tillkomsten av de regionala nämnderna, som är ett effektivt redskap i fiskeripolitiken. På nationell nivå måste vi arbeta vidare kring samförvaltningsprojekten, för att fortsätta med det fördjupade samarbete och den förståelse som det skapar mellan fiskare, forskare och myndigheter. Det gäller att inte se det som ett projekt, därför att detta är inte något tidsbegränsat som ska ta slut utan någonting som kommer att vara ett permanent inslag i den svenska fiskeförvaltningen.

Min övertygelse är, vilket även erfarenheten har visat, att får fiskare chansen att vara med och ta ansvar gör man det. Men då gäller det att släppa in dem i processen och inte köra över dem, som har gjorts många gånger.

Herr talman! I betänkandet tas också upp några andra viktiga förändringar när det gäller fiskeripolitiken som jag vill lyfta fram. Det är så att om man upprepar en sak tillräckligt ofta kan det bli en sanning. Det gjorde även Cato den äldre i den romerska senaten en gång, och till slut förstörde man Karthago.

Jag kan uttrycka det så här: För övrigt anser jag att systemet med kvoter måste ersättas med ett system med havdagar för blandfisket i Kattegatt och Skagerrak. Om jag upprepar det tillräckligt många gånger kommer det säkert att bli en sanning.

Jag utgår från att jordbruksministern i EU-sammanhang kommer att lägga stor kraft på att få i gång det försök som planerades till den 1 januari 2007 i Kattegatt. Nu blev det tyvärr uppskjutet, och vem vi ska lägga ansvaret på för att det inte blev av kan vi alltid träta om, om det var EU-kommissionens eller den avgående socialdemokratiska regeringens fel. Jag har ändå en känsla av att man inte prioriterar den här frågan tillräckligt högt, och jag utgår från att vår nye jordbruksminister kommer att göra detta och att försöket kommer i gång. Det är helt grundläggande för att blandfisket på västkusten ska få en normal situation, där man inte slänger i stora delar av fångsten.

En annan grundläggande faktor när det gäller det långsiktigt hållbara fisket är att vi har en fiskeflotta som är i balans med fiskeresursen. Det har nämnts här tidigare, och jag tror att Tina Ehn tog upp lite om det.

I den uppföljning från utskottet som finns i betänkandet när det gäller just fiskeområdet påpekar vi att minskningar av fiskeflottan är ett väldigt komplext problem. Det handlar inte bara om antal båtar, tonnage och så vidare, utan det handlar om vilken effektivitet man har i fisket på den kvarvarande flottan och vilken fiskeansträngning som krävs.

Vi tar också upp en väldigt viktig aspekt på fiskeflottan, och det är att man tar regionala hänsyn och har sådana aspekter. Det får inte bli så i Sverige att vi minskar fiskeflottan på det sättet att det finns lönsamma och uthålliga möjligheter till fiske på vissa platser men inte finns något fisketonnage just där. Det finns exempel på det längs Norrlandskusten, där Sverige har en stor strömmingskvot som man kan fiska på. Men tyvärr var tonnaget sålt till västkusten, så det fanns en trålare norr om Gävle, och det fanns inga möjligheter att ta upp strömmingen. Vi fick byta bort den mot finska laxkvoter i stället. Då har fiskeripolitiken slagit snett. Det här är väldigt olyckligt, för vi pratar om det småskaliga kustnära fisket, som vi i de flesta sammanhang vill värna.

Det finns också en annan aspekt på det här. Det är att fisket inte bara är att lyfta upp fisk ur havet, utan det är också den industri och beredningsindustri som förädlar. Den industrin är väldigt mycket beroende av en jämn tillgång på fisk och råvara, så det har att göra med hur vi skrotar fiskeflottan. Annars tror jag att vi ska vara med och betala för att köpa ut en del fiskebåtar. Det är inte tu tal om det. Det gäller bara att vi gör det på ett riktigt sätt.

Herr talman! Jag hoppar över det här med fiskerikontrollen. Jordbruksministern tog upp det lite grann. Fiskerikontrollen har aldrig gällt kvantitet, utan den måste gälla kvalitet och vara effektorienterad, som det brukar kallas. Det är ungefär som att tullen inte söker narkotika hos alla människor, utan de har viss hum om var de ska söka. Även fiskerikontrollen måste övergå till ett sådant system att man ger sig på det som man förväntas hitta problem med och inte vara ute och kontrollera överallt.

Jag ska bara nämna några ord om den utvärdering av bland annat fiskeområdet som vi har gjort i utskottet, som jag hänvisade till nyss. Jag tycker att den bilagan är en väldigt viktig del i betänkandet. Huvudbudskapet i utvärderingen är att det måste finnas indikatorer som visar på

resultat och inte på insatser. Det är väldigt vanligt inom politiken att visa hur många kronor vi satsar på ett område. Men politik kan vara gratis om det bara blir bra resultat. När man nu satsar inom vissa områden är det resultatet som räknas.

Det finns ett exempel inom fiskeriområdet, och det är att vi inte har överskridit några kvoter. Ja, det kan vi se – det är ett resultat. Men det säger inte ett dugg om hur fiskebestånden har gynnats eller missgynnats av detta. Det är den typen av resultat vi måste ta fram som beslutsunderlag. Jag förutsätter att man från regeringshåll tar fasta på våra synpunkter och att vi på det sättet får bättre underlag för fortsatta beslut.

Det finns många exempel i utvärderingen, och ett är att man ska se fiskets ekonomiska hållbarhet. Den indikator som mäts är landningsvärdet, men det säger egentligen ingenting alls om hur uthålligt fisket är. Vi pratar om lönsamhet i fisket, och då måste man ha med andra faktorer också. Det är en bit som jag verkligen ser fram emot att få fortsätta att arbeta med.

Jag yrkar bifall till förslagen i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

I detta anförande instämde Rune Wikström (m).

Anf. 137 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! Det är intressant att höra dig prata om fisket och dina funderingar runt det, Lars Tysklind. Vi kommer bägge från västkusten, och därför har jag en liten fråga när det gäller havdagarna, som man pratar om nu: Vem är det man ska anpassa sig till när det gäller havdagarna? Vilken fiskart är det? Vi fiskar ju blandfisk där och får även upp torsken, som man på vissa ställen inte borde få upp. Tror du att havdagarna är tillräckligt för de hotade bestånden?

Anf. 138 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! Oberoende av om vi har ett kvotsystem eller ett havdagssystem kan man säga att det är samma antal torskar som dör, om vi pratar om det. Om vi fortsätter med ett rent kvotsystem i Nordsjön kommer det bara att föra med sig att de torskarna kommer att fiskas upp ändå, och så kommer man att slänga dem överbord i stället.

Det man däremot måste göra när det gäller havdagar är naturligtvis att genomföra försöket och se vad det innebär. Man kan inte från början säga hur många dagar det ska vara. Blandfisket är ju inte riktat, utan man får fiskar av alla slag. Det är därför det är så viktigt att komma i gång med det här försöket, så att man verkligen ser vilken typ av fångst man får. Dessutom blir det då inget slöseri med naturresurser, eftersom man är tvingad att ta i land all fisk.

Anf. 139 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! Jag håller med när det gäller kvoterna, som du tog upp förut. Man säger att man inte har överskridit kvoter. Men problemet är att kvoterna kanske inte är riktade utifrån den mest hotade arten, och då blir det fel.

En annan sak som jag tänkte på i den här debatten var att vi hela tiden pratar om förhållandet mellan näringen och naturresurserna. Vi kommer

Prot. 2006/07:42
18 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringsar*

hela tiden in på konkurrensen i diskussionen. Då blir jag väldigt rädd när jag hör att alliansens politiker pratar om att konkurrenskraften kanske är det övergripande målet.

Jag var på ett föredrag förra veckan som handlade om vatten, vattenresurser och Östersjön, och man pratade om övergödningen och hur stor del som är ackumulerade effekter som rinner ut i Östersjön. Även om vi stryper övergödningen här och där finns det en ackumulering i markerna som förmodligen kommer att påverka under en väldigt lång tid. Då kommer jag gärna in på hur du ser på den här övergödningssituationen, om du vill svara på den frågan. Nu handlar det inte om västkustfisket. Men hur vill alliansen påverka det här?

Anf. 140 LARS TYSKLIND (fp) replik:

Herr talman! När det gäller övergödningen handlar det inte om någon speciell kust, utan den problematiken finns överallt. Den här ackumuleringen finns ju även i västkustens innerskärgårdar. Naturligtvis gäller det att jobba väldigt brett med den. Det handlar om jordbruksfrågorna. Det handlar naturligtvis om skyddsområden kring vattendragen. Det är ändå de största. Sedan ska man inte underskatta enskilda avlopp och sådant. Det är en väldigt stor del. Det är bara några procent av Sveriges befolkning som släpper ut 90 % av det orenade avloppsvattnet eller näringsämnen. Det är en sådan sak som jag tror att man måste ta itu med för att lösa övergödningssituationen. Sedan handlar det naturligtvis också om ett EU-samarbete. För gödningsmedlet finns det inga gränser. Östersjön vet ju inte om detta rinner ut i Polen eller i Estland eller i Sverige, utan Östersjön mår lika illa av alltihop. Det är naturligtvis en blandning av åtgärder som måste göras. Det är absolut grundläggande.

Anf. 141 HELENA LEANDER (mp):

Herr talman! Den här debatten har i alla fall inte lyckats övertyga mig om att en nedläggning av Djurskyddsmyndigheten inte kommer att innebära ett försämrat djurskydd. Även om vissa verkar tro det var det trots allt inte en miljöpartistisk nyck som ledde fram till att Djurskyddsmyndigheten startade 2004. Det var kritik från olika håll om att djuren kom i kläm på Jordbruksverket när samma myndighet skulle främja både djurskyddet och produktiviteten i jordbruket och när djurens och näringens intressen stod emot varandra. Ja, då var det nästan alltid djuren som fick ge vika.

Nu vet jag att förespråkarna för en nedläggning brukar hävda att det inte finns någon konflikt mellan näringens och djurens intressen, men jag har svårt att se något tydligare bevis för att så är fallet än just regeringens iver att så fort som möjligt lägga ned Djurskyddsmyndigheten.

Handen på hjärtat! Djurskydd handlar väl ändå om lite mer än att djuren ska vara tillräckligt friska för att kunna producera ordentligt? Det är knappast omsorg om djuren som gör att vi har sönderavlade, sönderstresade slaktkycklingar som lever hopträngda, tusentals, i en stor hangar med nästan ständigt ljus. De äter så mycket de kan, växer så snabbt de bara kan. Kroppen hänger inte med. De har i många fall ständigt värk. Det är inte djuromsorg, utan det är faktiskt bara lönsamhet som räknas där. Det är inte heller omsorg om djuren som gör att 150 000 kycklingar varje

år dör i transporter på väg till slakterier. Det handlar helt enkelt om att det är mer lönsamt, även om det innebär att vissa stryker med på kuppen.

Det är just därför som Djurskyddsmyndigheten behövs så väl, och kanske är det också just därför som regeringen är så ivrig att lägga ned Djurskyddsmyndigheten.

Det här beslutsunderlaget är minst sagt tunt. Vi får några allmänt hållna rader om regeringens ambition att minska den statliga administrationen. Och utifrån det förväntas vi vara beredda att lägga ned den enda myndighet som står på djurens sida. Det tycker inte jag känns som en seriös hantering. Och man blir inte direkt lugnare av att regeringen samtidigt räknar med att djurskyddet, hokus pokus, kommer att bli gratis när man flyttar över det till Jordbruksverket. Det är ju inte så att man flyttar med några pengar från Djurskyddsmyndigheten till Jordbruksverket. Nej då, det ska bli gratis när man flyttar det.

Regeringen och dess företrädare må säga hur många gånger som helst att man fortfarande vill ha ett starkt djurskydd, men det är lite svårt att tro på det när de saker man faktiskt gör i praktisk handling visar på den direkta motsatsen.

Anf. 142 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! När Helena Leander tog upp Djurskyddsmyndigheten tyckte jag att det var angeläget att här upprepa det som jag sade tidigare i kammaren. Då fanns nämligen inte Helena Leander närvarande.

Folkpartiet har hela tiden velat satsa på Djurskyddsmyndigheten, men vi har accepterat regeringens linje, och vi står bakom det som regeringen har kommit fram till. Vi är nu övertygade om att det här kommer att bli riktigt bra.

Jag utgår från att Helena Leander har haft möjlighet att titta på den utredning som nu ligger, men jag kan kort berätta några saker och ställa frågor om Helena Leander tycker att det låter rimligt och att det också känns som en garant för ett fortsatt högt djurskydd.

Vi skriver, och regeringen slår fast, att vi till och med vill ha en högre ambition. Vi kommer att tillvarata den kunskap och kompetens som finns inom Djurskyddsmyndigheten men också den kunskap och kompetens som fanns inom Jordbruksverket när man hade hand om de här frågorna. Det gäller också den kritik som man då får rätta sig efter. Det handlar om fortsatta forskningsinsatser och fortsatt etisk prövning men också om det internationella. Och här är det intressant med tanke på Helena Leanders och hennes partis uppfattning om EU-samarbetet. Vi vill nu jobba för att ansöka om att Sverige ska kunna ha EU:s gemensamma djurskyddscentrum.

Låter inte detta ändå som en garant och en möjlighet? Vi ska jobba vidare och till och med skärpa djurskyddet. Vi har då ett gott djurskydd och ett gott hälsotillstånd. Portalparagrafen finns kvar. Och vi vill till och med vassa den. Kan inte Helena Leander ändå uppfatta att detta låter trovärdigt och lita på de uppgifterna?

Anf. 143 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Jag följde den här debatten via tv:n på mitt rum, och jag är glad åt att Folkpartiet i alla fall tidigare stod bakom Djurskyddsmyndigheten. Det är egentligen ganska sunt utifrån ett liberalt perspektiv att

Prot. 2006/07:42
18 december

*Jord- och skogsbruk,
fiske med anslutande
näringar*

friheten bara ska gälla så länge man inte trampar på någon annans frihet, även om det nu är ett djur som har frihet i det här fallet eller som kanske inte har det. Det är tråkigt att Folkpartiet har fogat in sig i ledet. Men visst, det är en del av att vara vid regeringsmakten att man måste kompromissa, och kanske är det djuren som blir de som får ta smällen här.

Jag är tyvärr inte så övertygad om att djurskyddet kommer att stärkas, snarare tvärtom. Den kompetens som finns på Jordbruksverket må vara en sak, men om man ska föra över uppgifter från Djurskyddsmyndigheten utan att föra över några pengar har jag svårt att se vad som ska hända med den kompetens som Djurskyddsmyndigheten har byggt upp.

Det klingar också lite konstigt i mina öron när man säger att vi jättegärna vill ha det här europeiska djurskyddscentrumet i Sverige samtidigt som vi lägger ned vårt eget. Hur ska vi ha det?

Sedan gäller det portalparagrafen om att djur ska skyddas från onödigt lidande och ha möjlighet att bete sig naturligt. Det är jättebra att den finns kvar i djurskyddslagen, men den måste också fyllas med innehåll. Annars är den ingenting värd.

Anf. 144 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag undrar vad Helena Leander egentligen menar med att vi trampar på någon annans frihet.

Vad gäller ekonomin står det följande i vårt betänkande: Utskottet förutsätter att regeringen i samband med vårbudgeten återkommer om organisation och resurser för det fortsatta djurskyddsarbetet.

Vi kommer alltså att återkomma om vilka resurser som flyttas vidare till bland annat Jordbruksverket. Där råder ingen tvekan om att man också kommer att få de resurser som behövs för att vidmakthålla och utveckla djurskyddet.

Men insinuationer om att vi från alliansen och regeringen skulle trycka ned djuren eller trampa på någon annans frihet tycker jag är beklämmande att lyssna till.

Anf. 145 HELENA LEANDER (mp) replik:

Herr talman! Ja, frågan om vems frihet som avsågs svarade du nästan på själv. Det är djurens frihet som avses, djurens rättigheter. Vår frihet att föda upp djur måste ju på något sätt ställas i proportion till djurens frihet och möjlighet att bete sig naturligt.

När det gäller de resurser som avses överföras är det väldigt bra att man förhoppningsvis kommer att återkomma i vårpropositionen. Men i den här snabbanalysen pratar man ju om en ganska kraftig minskning av antalet anställda. Man tror på något sätt att djurskyddet kommer att bli mycket billigare om man för över verksamheten till Jordbruksverket. Och jag har svårt att se det som någonting annat än en ambitionssänkning på djurskyddsområdet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2006/07:SkU9
Ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) m.m. (förnyad behandling).

*Ändring i inkomst-
skattelagen
(1999:1229) m.m.
(förnyad behandling)*

Anf. 146 FREDRIK OLOVSSON (s):

Herr talman! Det är något av en favorit i repris som återkommer till kammaren efter att ärendet har återförvisats till utskottet. Skälet till att vi socialdemokrater ville att utskottet skulle ta upp det här ärendet igen var att det var illa berett, precis som så många av regeringens skatteförslag har varit under hösten. Den här gången var det i stället utskottsmajoriteten som har hade så bråttom att springa arbetsmarknadsministern till mötes att man slarvade fram ett utskottsinitiativ. Förslaget kunde inte ens sändas på remiss till Skatteverket för att vi skulle få en bättre ordning. Så bråttom var det.

Sedan initiativet sändes tillbaka till utskottet har nu också avskaffandet av skattereduktion för bland annat a-kassan fått en ny betydelse som innebär att a-kassor som sedan många år förskottsinbetalat sina avgifter, till exempel Småföretagarnas a-kassa med 147 000 medlemmar, i det nya förslaget förvägras sin skattereduktion. I november skickade man därför ut inbetalningskort till sina medlemmar. De som har betalt före den 8 december får sin skattereduktion. De andra blir utan.

Förfaringsättet från den här a-kassan – det finns flera exempel – har ingenting med skatteplanering att göra, vilket egentligen är det enda motiv som utskottsmajoriteten har i sin förklaring till att det nu är så bråttom att göra de här förändringarna. Det är ett förfarande som har använts sedan lång tid tillbaka. Nu straffas man för det av den borgerliga majoriteten.

Herr talman! Som riksdagsledamot är jag bekymrad över att den borgerliga majoriteten inte bereder sina förslag på ett bra sätt. Det leder naturligtvis till att vi riskerar att hamna i en situation där slarv och inte noggrannhet blir kännetecknet för skattelagstiftningen. Jag tycker att det är väldigt bekymmersamt. Som socialdemokrat beklagar jag naturligtvis att den borgerliga majoriteten inte tar till sig sakliga argument från oss utan driver igenom sina illa förberedda initiativ och förslag, hafsigt och dåligt beredda, med minsta möjliga majoritet.

Jag yrkar därför bifall till reservationen och avslag på förslaget i betänkandet.

I detta anförande instämde Christin Hagberg och Raimo Pärssinen (båda s).

Anf. 147 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Då har vi samma ärende uppe till beslut eller förhoppningsvis till beslut den här gången. Från Vänsterpartiets sida kan vi bara konstatera att det kanske ändå var något bra med att vi återförvisade ärendet till utskottet. För det visar ju att det fanns vissa oklarheter i de skrivningar som fanns i det förra betänkandet. De oklarheterna har väl nu ändå strukits.

Det var Skatteverket som påtalade att det fanns ett visst tolkningsutrymme som gjorde att den motivtext som fanns egentligen inte var helt glasklar. I det läget ville vi från minoritetens sida att detta ärende skulle skickas till Skatteverket för att bereda ytterligare klarhet, för vad vi förstår är inte alla frågetecken utträtade vid det här laget.

En annan sak – jag ska inte bli långvarig – är att man kan fråga sig varför man inte strök sådana uttryck som organiserat kringgående eller att om inte det här beslutet skulle ha tillkommit skulle det ha medfört en påtaglig minskning av våra skatteinkomster. Det är ju riksdagsmajoriteten som har skapat en sådan enorm uppståndelse i den här frågan. Det är det ingen annan som har gjort. Och det har inte gjorts via några a-kassors hemsidor heller.

Herr talman! Jag yrkar bifall till den gemensamma reservation som finns i ärendet.

Anf. 148 HELENA LEANDER (mp):

Herr talman! Den här frågan är ju inne på andra varvet, så inte heller jag ska bli långrandig.

Miljöpartiet står egentligen bakom frågan i sak. Däremot hävdar vi fortfarande att frågan skulle behöva beredas bättre. Nu blev det hela lite tydligare genom att ärendet återförvisades till utskottet. Man klarade ut en liten tvetydighet. Men fortfarande hade Skatteverkets synpunkter varit värdefulla. Själva dagen för ikraftträdandet stod ju klar. Så jag tror inte att det hade varit något stort problem om man hade fått höra Skatteverkets synpunkter och på så sätt få det hela lite tydligare och klarare.

Jag vill därför yrka bifall till den gemensamma reservationen.

Anf. 149 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Man kan ju ha lite olika synpunkter på huruvida den här a-kasseavgiften i sig skulle vara skattereducerande även i fortsättningen. Men beslut har redan tagits om att så inte ska vara fallet.

Då uppstod frågan huruvida förtida inbetalningar under december 2006 skulle kunna leda till en skattereduktion trots att de avsåg 2007. Jag menar att det naturligtvis var olyckligt att regeringen i det ursprungliga förslaget inte hade klarat ut tydligt att så inte skulle kunna vara fallet. När de frågorna ställdes till Skatteverket och Skatteverket konstaterade att det inte fanns något i den lag som hade antagits som uttryckligen förhindrade detta var det nödvändigt att skapa klarhet att förtida inbetalningar inte skulle vara skattereducerande.

Jag tror att det är oerhört viktigt att alla vet vad som gäller, särskilt mot bakgrunden att det på en rad hemsidor började förekomma uppmaningar eller information om att man skulle kunna inbetala och den vägen skaffa sig en skattereduktion. Jag tycker att de tidigare talarna förbiser detta faktum. Därmed skulle det ju skapas en väldigt egendomlig situation, att somliga fick skattereduktion och andra inte fick det. När det nu har talats om att vissa fackförbund har haft som rutin att betala in i förväg är det bara att konstatera att de då redan har fått sin skattereduktion för 2006, även om de fick den 2005.

Jag tycker att förslaget att vi skulle remittera det här till Skatteverket enbart skulle ha skapat ytterligare oklarhet om vad som skulle komma att gälla, även om det har sagts här att det ändå skulle vara stoppdatum den 8 december. Den övergångsbestämmelsen var framtagen med underhandskontakter med Skatteverket och Finansdepartementet. Att det hade insmugit sig en liten oklarhet i själva utskottstexten kan man naturligtvis beklaga. Ur den utgångspunkten var det bra att vi kunde ändra utskottstexten så att den blev fullständigt kristallklar.

Det här ärendet har sin grund i att vi skulle rätta till en oklarhet i skattelagstiftningen som uppkom genom det tidigare ärendet. Därför går det inte heller att driva det resonemang som förs i reservationen om att det skulle vara en principiell fråga av stor vikt som man inte borde ha tagit ett utskottsinitiativ till. Jag uppfattar att ett utskottsinitiativ av den här karaktären, när man rättar ett tidigare begånget fel eller ett förbiseende, är just på det sätt som riksdagens utskottsinitiativ kan användas. Det är en helt annan sak om man väcker en helt ny och avgörande principiell fråga som utskottsinitiativ. I den typen av frågor ska man naturligtvis undvika detta. Det resonemang som förs i reservationen kring till exempel Anders Björcks och Fredrik Reinfeldts motion från 1997 står sig egentligen fortfarande, men det är inte en sådan fråga vi behandlar här i dag.

Herr talman! Som sagt behandlade vi detta sakärende för ungefär en vecka sedan, och nu har ärendet kommit tillbaka. Återremissen var väl i någon mening bra eftersom det nu har skapats en fullständig klarhet också i förarbetena till lagen. Den lag som vi framlade vid det tidigare tillfället var i och för sig också fullständigt tydlig, men det är alltid farligt om det står någonting i själva utskottstexten som är tvetydigt.

Anf. 150 LENNART SACRÉDEUS (kd):

Herr talman! Jag vill från Kristdemokraternas sida yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet och därmed avslag på reservationen.

Vi har som redan anförts tidigare diskuterat frågan om förhandsinbetalning av avgift till arbetslöshetskassa och fackföreningar. Frågan har fått en aning dramatiska proportioner genom en återförvisning och en andra debatt. Vi kan notera att ganska kraftfulla ord användes i ett tidigare inlägg från oppositionens sida. Ändå är vi övertygade om, samtliga partier i denna riksdag, att vi vill att skattepengarna ska komma in och att det beslut som riksdagen förväntas fatta den 20 december verkligen ska gälla.

Det handlar ändå om 4 000 000 000 kr. Att genom förhandsinbetalning till arbetslöshetskassorna och fackföreningarna kunna minska detta budgeterade belopp kan väl inte ses som något positivt utifrån statsbudgeten. Vi vill alla att de här pengarna ska komma goda syften som skola, vård och omsorg till del – gärna också, vill jag tro, att vi kan få behålla mer av våra intjänade inkomster. Då måste det vara positivt, tycker vi kristdemokrater, att vi försöker säkerställa att dessa 4 miljarder betalas in och verkligen kommer statskassan till del.

*Ändring i inkomst-
skattelagen
(1999:1229) m.m.
(förnyad behandling)*

Det har tidigare sagts i debatten att det över huvud taget inte har skett något agerande i den här frågan från facklig sida. Det finns uppgifter om att Jusek tidigare på sin hemsida gått ut med vilket plusgirokonto man har och hur stor årsinbetalningen för 2007 är för att säkerställa att pengarna inbetalas senast den 8 december. Jag vill inte på något sätt säga att detta har varit massivt och omfattande ute i landet, men att inte någon enda fackförening skulle ha agerat i den här frågan är inte helt korrekt.

Att lägga skulden på arbetsmarknadsministern för att denna fråga har blivit allmänt väckt tror jag inte heller är helt balanserat. Det handlar ju om att också medierna har uppmärksammat denna möjlighet liksom säkert också alla kunniga skatteexperter som olika privatpersoner anlitar.

I vad ligger alltså det dramatiska i att vi säkerställer att denna budgetpost på 4 miljarder verkligen kommer vår statskassa till del? Den kommer att användas till goda och vettiga ändamål.

Jag vill samtidigt, eftersom detta har nämnts tidigare i debatten, säga att det blev positivt med återförvisningen till skatteutskottet förra veckan i och med att det blev ytterligare klarhet i ärendet. Jag vill tacka för den hjälp som oppositionen på det sättet bistod majoriteten med. Det var positivt i sig.

Herr talman! Jag vill återigen yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

9 § Kontroll av postförsändelser

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2006/07:SkU4
Kontroll av postförsändelser (skr. 2006/07:8).

Talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

*Ändrade regler för
uppskov med
kapitalvinst vid
avyttring av
privatbostad*

10 § Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad

Föredrogs
skatteutskottets betänkande 2006/07:SkU7
Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad (prop. 2006/07:19).

Anf. 151 MARIE ENGSTRÖM (v):

Herr talman! Nu är det EU-kommissionen som inte tycker om våra regler för uppskovsavdrag för reavinstbeskattning. Därför föreslår nu regeringen en anpassning av våra regler så att vi inte ska förhindra den fria rörligheten av personer och kapital. Dessutom inför man en upplysningsskyldighet. Det ska ankomma på den skattskyldige att, vad jag

förstår en gång om året, lämna denna typ av information till Skatteverket så att man fortfarande har möjlighet att få detta avdrag.

Jag tycker att det här handlar om merarbete och merkostnader för Skatteverket. Detta tema har vi haft uppe i många andra sammanhang, och här har vi ytterligare ett sådant ärende.

I denna fråga har det också startats en debatt om vilken typ av bostad som ska omfattas av avdraget på europeisk nivå. De utvidgade reglerna handlar ju bara om de boendeformer som finns i Sverige just nu. Den som köper en lägenhet i utlandet kan därmed komma att få skatta för den vid övergången till ett annat ägande. I praktiken kanske det blir så att uppskovet enbart kommer att gälla villor eller egnahem.

Vänsterpartiet har en reservation i betänkandet. Vi tycker att det finns anledning att ifrågasätta hela uppskovssystemet. Vi menar att det är negativt för sådana hushåll som inte är etablerade på privatbostadsmarknaden. De missgynnas i förhållande till hushåll som redan finns på den marknaden. Här finns ett hinder för att ta sig in. Vi menar också att det faktum att det här finns en skattekredit kan göra att priserna pressas upp. Man pratar om en kapitaliseringseffekt. Precis som jag sade förut tror vi också att detta kan medföra mycket mer hanterings- och kontrollproblem för Skatteverket.

Det visar sig att det redan nu finns ett uppskovsbelopp på ca 130 miljarder kronor. Det handlar alltså om reavinster som inte har tagits fram till beskattning. Det finns i princip inte heller någon borte gräns för hur lång kredit man kan få, utan det handlar hela tiden om vilken typ av boende man väljer att ha.

Jag ställde frågan till RUT vilka inkomster staten skulle få nästa år om vi inte hade denna typ av uppskov. Det visade sig handla om 6–7 miljarder kronor med nuvarande beskattningsregler.

Vi tycker att man i ett sådant här läge skulle kunna tänka sig att se över reavinstbeskattningen. Kanske är det bara den reala värdestegringen som ska beskattas fullt ut och inte den värdestegring som har sin grund i inflationen. Vi tycker att det skulle vara ett mycket bättre och renare sätt att genomföra den här typen av kapitalbeskattning.

Vi talar ju om skatt efter bärkraft. Att betala denna skatt när man avyttrar fastigheten handlar också om att betala skatten när man faktiskt har pengar i handen.

Herr talman! Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anf. 152 LENNART HEDQUIST (m):

Herr talman! Jag ska börja med att yrka bifall till skatteutskottets förslag.

Jag vill erinra om att denna proposition innebär att de svenska reglerna anpassas till att gälla även i EES-området. När så sker är det viktigt att komma ihåg att de flesta länder inte har någon reavinstbeskattning vid försäljning av bostäder. I den mån de har reavinstbeskattning har de en betydligt lägre sådan. Det finns väl inget land som tillämpar uppskjuten reavinstbeskattning på det sätt som Sverige gör. Därför har det blivit en något speciell situation. Eftersom Sverige tillämpar uppskjuten reavinstbeskattning för att det inte ska vara något hinder mot den fria rörligheten, bör man låta de svenska reglerna gälla även i EES-området.

Prot. 2006/07:42
18 december

*Ändrade regler för
uppskov med
kapitalvinst vid
avyttring av
privatbostad*

Regeringen hanterade ärendet, som hade förberetts av den tidigare regeringen, när man så småningom kom fram till att Sverige måste anpassa sig, så att det enbart ska gälla den typen av bostäder som har uppskjuten reavinstbeskattning i Sverige. I Sverige gäller den inte genomgående. Den gäller till exempel inte oäkta bostadsrättsföreningar och därmed i praktiken vissa andelshus. I Sverige har vi inte heller lägenheter med lagfart som man har i andra länder, nämligen ägarlägenheter. Det har nu skett en anpassning till de regler för överlåtelse av bostäder som gäller enligt svensk lag. Det finns naturligtvis anledning att fundera på vad som skulle hända om vi i Sverige skulle införa ägarlägenheter eller om vi ändrade reglerna beträffande äkta och oäkta bostadsrättsföreningar. Från utskottets sida framför vi att om detta sker finns det anledning att grunna lite ytterligare på hur lagstiftningen ska anpassas till EU.

I Vänsterpartiets reservation förs det fram att man närmast bör kunna avveckla hela systemet med uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad. Den frågan hänger i hög grad samman med det som Marie Engström tar upp, nämligen vilken skattesats man har och vad som ska beskattas. Nu säger Marie Engström att här skulle man kanske kunna nöja sig med en beskattning av den reala värdestegringen. Det innebär i praktiken en sänkning av den nuvarande skatten. Det är ingen tvekan om att dessa två frågor hänger ihop. Men vad som därutöver sägs i Vänsterpartiets reservation är att man ska avskaffa systemet helt och hållet, vilket naturligtvis är en ganska dramatisk åtgärd utifrån nuvarande förhållande i Sverige.

Min fråga till Marie Engström är närmast: Är det inte så att om man ska avveckla det här systemet, måste man göra det stegvis och därmed till exempel bevilja uppskov med halva reavinsten eller motsvarande? Om man inte avvecklar systemet stegvis, blir effekten som sagt ganska dramatisk. Tänker ni er att avveckla det stegvis är det ändå nödvändigt att göra denna anpassning utifrån EG-rätten. Det gör att jag är lite förvånad över att ni yrkar avslag på regeringens proposition. Jag tror att det hade varit rimligare för er att i stället föra fram standpunkten att ni i fortsättningen skulle vilja att enbart den reala värdeökningen beskattas och att ni samtidigt skulle se ett minskat behov av uppskov i samband med en sådan förändring.

Anf. 153 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Är det inte så, Lennart Hedquist, att ett sådant system i det här läget skulle uppfattas som orättvist utifrån hur diskussionerna går i dag? Om man köper en fastighet nere i Europa får man uppskov med reavinstskatten, men om man köper en lägenhet får man det inte. Det måste väl ändå upplevas som en orättvisa.

Lennart Hedquist framför lite mer formella invändningar mot Vänsterpartiets förslag. Förslaget kanske inte är hundra procentigt färdigtänkt, men meningen är att det ska bli en renare kapitalbeskattning, att reala värden ska beskattas men inte det som har tillkommit på grund av inflation. Det tycker jag ändå är en utgångspunkt för en diskussion. Det är inte bara vi som lyfter den diskussionen, utan jag har också hört den från annat håll.

Alldeles långt bort i tok är det inte, för det är ju också viktigt att skapa rättvisa mellan olika boendeformer, vilket jag inte riktigt tycker att man gör här. Samtidigt skapar man kanske hinder för unga människor att komma in på den privatägda bostadsmarknaden.

Anf. 154 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Herr talman! Det vore mig fjärran att rubricera det resonemang som Marie Engström förde som långt bort i tok. Jag tycker att hon förde ett mycket intressant resonemang i sitt inlägg om något som inte framgår tydligt av reservationen, nämligen att man skulle kunna förändra reavinstbeskattningen så att man bara beskattar real värdestegring. Det är klart att en sådan förändring möjligen skulle kunna öppna för att överväga en ändring av systemet med uppskov med kapitalvinst eller att åtminstone minska beloppen. Det är ju ingen tvekan om att de uppskjutna beloppen är väldigt stora. I det avseendet är det en något konstig situation vi alltmer hamnar i.

Vad min kritik närmast går ut på är att vi med de regler vi i dag har i Sverige är i den situationen att vi måste ändra lagen så att den även gäller för EES-området. Regeringen har då valt att göra exakt de regler som vi har i Sverige giltiga även för övriga Europa. Marie Engström har en poäng i att det finns vissa bostadstyper som inte finns med då, men så är det ju även i Sverige. Det sker även i dag avyttringar av vissa bostadsrättslägenheter som inte ger detta uppskov. På samma sätt blir det automatiskt så att lagstiftningen inte träffar ägarlägenheter utomlands eftersom vi inte har ägarlägenheter i Sverige. Men, precis som utskottet skriver, kan förhållandena komma att ändras beroende på framtida förändringar av svensk lagstiftning. I så fall får vi ta de frågorna då.

Anf. 155 MARIE ENGSTRÖM (v) replik:

Herr talman! Lennart Hedquist säger hela tiden att vi måste göra det här. Min poäng är att det snarare vore vettigt att ta tillfället i akt att påbörja en förändring i och med att systemet blir alltmer komplicerat. Det byggs ju upp enorma kapital som inte reavinstbeskattas. Vi ska nu utvidga systemet på ett sätt som jag tror att många kommer att uppleva som svårbegripligt och orättvist helt enkelt. Det kommer att medföra mycket krångel.

Jag skulle vilja att Lennart Hedquist ändå säger något om den diskussionen som har startat nu om detta. Det är många som är väldigt oroliga och inte riktigt förstår varför majoriteten föreslår den här typen av beslut.

Anf. 156 LENNART HEDQUIST (m) replik:

Herr talman! Man kan ju inte från den ena dagen till den andra avskaffa hela systemet, och jag skulle kraftigt motsätta mig det. Däremot kan jag tänka mig att pröva en del av Marie Engströms tankegångar här. Men vi är faktiskt tvingade att göra något åt saken. Vi kan inte bara ta emot att vi får en dom i EG-domstolen mot Sverige i det här fallet.

Sedan överdriver Marie Engström ganska kraftigt det merarbete som det här skulle innebära för Skatteverket. Vi har ju redan i dag den situationen att vi har uppskov när det gäller vissa utländska aktier i anslutning till exempelvis förvärv av utländska företag som har gjorts av svenska

Prot. 2006/07:42
18 december

*Ändrade regler för
uppskov med
kapitalvinst vid
avyttring av
privatbostad*

företag och där man har kunnat få uppskov i samband med att man har övertagit aktierna – Pharmacia-Pfizer är ju ett sådant exempel. Det är ju bara att man som skattskyldig då talar om för Skatteverket varje år om man har kvar sina aktier. På samma sätt kommer det att vara för dem som har uppskov för sin bostad: De får tala om för det svenska skatteverket att de har kvar sin bostad fortfarande. Jag tycker därför inte att det borde vara någon sorts kritisk punkt och att det skulle åstadkomma väldigt stort merarbete för det svenska skatteverket.

Anf. 157 FREDRIK OLOVSSON (s):

Herr talman! Frågan om det svenska systemet med uppskov vid försäljning av privatbostad och hur det fungerar i förhållande till EG-rätten har ju varit en fråga som har diskuterats i flera år nu. De flesta kan väl vara överens om att reglerna i dagsläget inte håller i en domstolsförhandling i Luxemburg utan att Sverige alldeles säkert skulle förlora där.

Under den skriftväxling som pågick mellan den förra regeringen och EU under en tid så var det många som oroades över att det här systemet skulle tas bort helt, trots att det inte var den socialdemokratiska regeringens inriktning. Målsättningen var ju att systemet skulle kunna bibehållas genom att utvidgas på ungefär det sätt som regeringen nu föreslår så att vi i Sverige också skulle ha rimliga möjligheter att värna våra skatteinkomster genom att ha koll på de uppskov som på det här sättet kan tänkas flytta utomlands.

Därför tycker vi socialdemokrater att den proposition som regeringen har lagt på riksdagens bord är rimlig och att den i stort sett följer det arbete som vi socialdemokrater påbörjade. Därför yrkar jag också bifall till förslaget i utskottets betänkande.

Vi tycker fortfarande att det är rimligt att man får göra uppskov av kapitalvinst när man säljer en bostad för att köpa en annan. Skulle uppskovet tas bort så skulle i själva verket en flyttskatt skapas som skulle ha flera negativa konsekvenser, både för ekonomins funktionssätt och för många enskilda. En flyttskatt skulle göra det svårare för det äldre paret att sälja sin gamla villa för att i stället flytta till en bättre anpassad bostadsrätt. Det skulle bli svårare för par som separerar att hitta två skilda boenden, och det skulle bli svårare för den unga familjen som växer att också få bostaden att växa. Därför är det i högsta grad rimligt att behålla uppskovssystemet, som gör att rörligheten på bostadsmarknaden och arbetsmarknaden kan vara lite större än vad den annars skulle bli.

Anf. 158 GUNNAR ANDRÉN (fp):

Herr talman! Kapitalbeskattning av bostäder är en djungel.

Av propositionen, nr 19, framgår när det gäller gällande rätt att den första uppskovslagen kom 1968. Sedan har väsentliga förändringar inträffat 1976 och 1978, väldigt väsentliga förändringar 1990 i samband med den stora skattereformen, 1993 och 2001, och nu får vi också 2006 en något mindre förändring. Jag håller med Fredrik Olovsson om att det är en ganska marginell förändring det är fråga om.

Jag tillstyrker denna förändring, naturligtvis. Jag tror också att det skulle vara väldigt olyckligt att avveckla det här systemet i sin helhet. Samtidigt håller jag gärna med de andra debattörerna, som har sagt att den totala mängden av uppskovspengar, 130 miljarder, som Marie Eng-

ström sade, ju också inger bekymmer eftersom det är fråga om en så pass stor summa som det är. Därför måste man, oavsett vilken regering det är, fundera över hur man ska hantera detta i framtiden – om man ska gå över till någon form av mera real värdestegring. Summan 130 miljarder är ju väldigt nominell, måste man säga.

Uppskovsreglerna är väldigt viktiga för att vi ska kunna ha en bostadsmarknad också där det råder brist på bostäder, framför allt villor, i de områden dit många människor flyttar, annars skulle man inte ha möjlighet att flytta till de arbeten som företrädesvis genereras i dessa områden. Jag håller med de insiktsfulla debattörer som säger att om vi skulle få en flyttskatt så skulle det få väldigt negativa konsekvenser för arbetsmarknaden.

Herr talman! Jag tror att det är på det sättet att bostadsbeskattningen överlag behöver ses över för att vi ska få enskilda människor att förstå varför vi har den beskattning som vi har nu. Det grundläggande problemet är att många människor inte uppfattar att de pengar som man placerar i sin bostad är av samma kapitalslag som dem man kanske placerar på aktiemarknaden eller i andra värdetillgångar, utan man har framför allt bostaden för att bo i. På just det området tror jag att det är dags att från den här regeringen och från oppositionen fundera på om vi inte möjligen skulle behöva mera grundläggande förändringar på bostadsområdets beskattning, därför att nuvarande regler uppfattas av väldigt många människor mest som ett hinder. Man vill väldigt gärna så att säga ta sig förbi dem för att kunna upprätthålla sin boendestandard vid flyttningar.

Anf. 159 LENNART SACRÉDEUS (kd):

Herr talman! Jag vill från Kristdemokraternas sida yrka bifall till förslaget i utskottets betänkande och därmed avstyrka den framlagda reservationen. Samtidigt vill jag passa på och tacka Marie Engström för att du på ett väldigt konstruktivt och kreativt sätt har igångsatt en nödvändig debatt, som många andra här i kammaren har bejaktat.

I det här enskilda fallet är det ju så att EG-kommissionen har granskat den svenska skattelagstiftningen. Man har befunnit att den inte lever upp till de krav som gäller för fri rörlighet för människor och kapital inom den europeiska unionen och att inte vi i Sverige kan begränsa denna uppskovsrätt till enbart förvärv av villor eller bostadsrätter i vårt eget land utan att detta måste gälla hela Europeiska unionen.

Samtidigt har den tidigare regeringen och den nytilträdde regeringen gjort ändringen så minimal och så begränsad som möjligt genom att bara överföra denna uppskovsrätt till köp av villor. Därför är det viktigt att utskottets majoritet hänvisar till att vid ett eventuellt införande av ägarlägenheter i Sverige så måste man i det sammanhanget, herr talman, aktualisera en utvidgning av uppskovsreglerna även till lägenhetsformen, i det här fallet ägarlägenheten.

När det gäller att en upplysningsskyldighet införs har utskottets ordförande Lennart Hedquist tidigare pekat på att detta också finns för vissa aktier. Pfizer och Pharmacia nämndes tidigare.

Marie Engström har i debatten tidigare aktualiserat de stora belopp som nu finns ackumulerade inom ramen för uppskovsmöjligheterna. Jag skulle vilja säga, förhoppningsvis utan att spetsa debatten alltför mycket här mot slutet, att det är en typ av svensk kluvenhet att både ha kakan

Prot. 2006/07:42
18 december

*Ändrade regler för
uppskov med
kapitalvinst vid
avyttring av
privatbostad*

och äta den. Vi har en reavinstbeskattning vid avyttring av privatbostad, men samtidigt, för att behålla kakan, har vi en uppskovsmöjlighet. Det är liksom både–och – att både ha en skatt och inte ha en skatt. Det finns goda motiv för de här uppskovsmöjligheterna, till exempel att skapa rörlighet på arbetsmarknaden, där självklart bostaden är en central angelägenhet för den enskilde löntagaren eller för företagaren.

Men att ha en beskattning som innebär att det hela tiden är möjligt att skjuta skatten framför sig – denna skatt har nu ackumulerats till det betydande beloppet av 130 miljarder kronor – gör att man ställer frågan om dessa pengar någonsin, och i så fall vilken volym, kommer att kunna tillföras det allmänna.

I den debatt som har inletts här i dag har vi självklart bara skissat vissa riktlinjer. När det gäller att detta system med uppskovsrätt långsiktigt skulle vara hållbart tror jag innerst inne att det finns en samstämmighet.

Marie Engström har pekat på en modell för hur man kan handlägga detta. Det kan finnas andra sätt.

Men jag tror att det är mer renhårigt att ha en beskattning som verkligen gäller eller att inte ha någon beskattning alls. Men i detta läge har vi en reavinstbeskattning som gäller för en del, men för många andra är det möjligt att skjuta reavinstskatten in i en oändlig framtid, in i något slags oändlighet. Det upplevs knappast som rättvist, långsiktigt eller ens bra för vare sig den enskilda personen eller för den gemensamma statskassan.

Herr talman! Utifrån detta beslut, härtill är vi nödda och tvungna utifrån EU:s regelverk om fri rörlighet, har jag tidigare yrkat bifall. Men jag anser att det finns all anledning för oss att under denna mandatperiod återkomma i sakfrågan när det gäller uppskovsrätten och vad den innebär för framtiden.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 19 december.)

11 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Civilutskottets betänkande
2006/07:CU3 Kompletterande bestämmelser till EG-förordningen om konsumentskyddssamarbete

Arbetsmarknadsutskottets betänkanden
2006/07:AU3 Ändringar i arbetslöshetsförsäkringen
2006/07:AU1 Utgiftsområdena 13 Arbetsmarknad och 14 Arbetsliv

Näringsutskottets betänkande
2006/07:NU3 Utgiftsområde 21 Energi

12 § Anmälan om interpellationer

Prot. 2006/07:42
18 december

Anmäldes att följande interpellationer framställts

den 18 december

2006/07:172 Förebyggande och akuta insatser vid översvämningar

av *Marie Engström* (v)

till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:173 Teckenspråket

av *Alice Åström* (v)

till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:174 Omställningsarbetet i Östersund

av *Stefan Wikén* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 16 januari 2007.

13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmäldes att följande frågor för skriftliga svar framställts

den 18 december

2006/07:385 Kooperativt företagande

av *Ann-Kristine Johansson* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:386 Jämställdhet i vården

av *Eva Flyborg* (fp)

till statsrådet Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:387 Friskolor med konfessionell inriktning

av *Eva Johnsson* (kd)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:388 Massgrav i Turkiet

av *Yilmaz Kerimo* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:389 Byggeförsäkringen för självbyggare

av *Finn Bengtsson* (m)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:390 Lokalt kryddad snaps

av *Jan R Andersson* (m)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:391 Äldrevården i Finspång – ett föredöme

av *Finn Bengtsson* (m)
till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:392 Fredskonferens

av *Anita Brodén* (fp)
till utrikesminister Carl Bildt (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 16 januari 2007.

14 § Kammaren åtskildes kl. 18.11.

Förhandlingarna leddes
av förste vice talmannen från sammanträdets början till och med 4 §
anf. 39 (delvis),
av talmannen därefter till och med 6 § anf. 76 (delvis),
av förste vice talmannen därefter till och med 7 § anf. 112 (delvis),
av talmannen därefter till och med 10 § anf. 157 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ULF CHRISTOFFERSSON

/Eva-Lena Ekman

1 § Justering av protokoll.....	1
2 § Anmälan om fördröjt svar på interpellation	1
3 § Förnyad bordläggning.....	1
4 § Näringsliv	2
Näringsutskottets betänkande 2006/07:NU1	2
Anf. 1 MARIE WEIBULL KORNIAS (m).....	2
Anf. 2 THOMAS ÖSTROS (s).....	2
Anf. 3 KENT PERSSON (v).....	5
Anf. 4 PER BOLUND (mp)	7
Anf. 5 KARIN PILSÄTER (fp).....	9
Anf. 6 THOMAS ÖSTROS (s) replik	12
Anf. 7 KARIN PILSÄTER (fp) replik	12
Anf. 8 THOMAS ÖSTROS (s) replik	13
Anf. 9 KARIN PILSÄTER (fp) replik	14
Anf. 10 PER BOLUND (mp) replik	14
Anf. 11 KARIN PILSÄTER (fp) replik	15
Anf. 12 PER BOLUND (mp) replik	16
Anf. 13 KARIN PILSÄTER (fp) replik	16
Anf. 14 KENT PERSSON (v) replik	17
Anf. 15 KARIN PILSÄTER (fp) replik	17
Anf. 16 KENT PERSSON (v) replik	18
Anf. 17 KARIN PILSÄTER (fp) replik	18
Anf. 18 MARIA PLASS (m).....	19
Anf. 19 THOMAS ÖSTROS (s) replik	20
Anf. 20 MARIA PLASS (m) replik.....	21
Anf. 21 THOMAS ÖSTROS (s) replik	21
Anf. 22 MARIA PLASS (m) replik.....	22
Anf. 23 MIKAEL OSCARSSON (kd)	22
Anf. 24 THOMAS ÖSTROS (s) replik	23
Anf. 25 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik	23
Anf. 26 THOMAS ÖSTROS (s) replik	24
Anf. 27 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik	24
Anf. 28 PER BOLUND (mp) replik	25
Anf. 29 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik	25
Anf. 30 PER BOLUND (mp) replik	26
Anf. 31 MIKAEL OSCARSSON (kd) replik	26
Anf. 32 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c)	26
Anf. 33 THOMAS ÖSTROS (s) replik	30
Anf. 34 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	31
Anf. 35 THOMAS ÖSTROS (s) replik	31
Anf. 36 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	32
Anf. 37 KENT PERSSON (v) replik.....	33
Anf. 38 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	33
Anf. 39 KENT PERSSON (v) replik.....	34
Anf. 40 Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik	34
Anf. 41 PER BOLUND (mp) replik	35

Anf. 42	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	35
Anf. 43	PER BOLUND (mp) replik.....	36
Anf. 44	Näringsminister MAUD OLOFSSON (c) replik.....	37
Anf. 45	THOMAS ÖSTROS (s)	37
	(Beslut skulle fattas den 19 december.).....	38
5 §	Regional utveckling	38
	Näringsutskottets betänkande 2006/07:NU2	38
Anf. 46	KARIN GRANBOM (fp).....	38
Anf. 47	KRISTER ÖRNFJÄDER (s).....	39
Anf. 48	KENT PERSSON (v).....	40
Anf. 49	JAN ANDERSSON (c).....	42
Anf. 50	KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	44
Anf. 51	JAN ANDERSSON (c) replik.....	44
Anf. 52	KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	44
Anf. 53	JAN ANDERSSON (c) replik.....	45
Anf. 54	KENT PERSSON (v) replik.....	45
Anf. 55	JAN ANDERSSON (c) replik.....	46
Anf. 56	KENT PERSSON (v) replik.....	46
Anf. 57	JAN ANDERSSON (c) replik.....	46
Anf. 58	LARS LINDÉN (kd).....	47
Anf. 59	KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	49
Anf. 60	LARS LINDÉN (kd) replik.....	49
Anf. 61	KRISTER ÖRNFJÄDER (s) replik.....	50
Anf. 62	LARS LINDÉN (kd) replik.....	50
	(Beslut skulle fattas den 19 december.).....	50
6 §	Allmän miljö- och naturvård.....	51
	Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07:MJU1	51
Anf. 63	OLA SUNDELL (m)	51
Anf. 64	ANDERS YGEMAN (s).....	51
Anf. 65	WIWI-ANNE JOHANSSON (v)	53
Anf. 66	TINA EHN (mp).....	56
Anf. 67	CLAES VÄSTERTEG (c)	58
Anf. 68	ANDERS YGEMAN (s) replik.....	61
Anf. 69	CLAES VÄSTERTEG (c) replik.....	61
Anf. 70	ANDERS YGEMAN (s) replik.....	62
Anf. 71	CLAES VÄSTERTEG (c) replik.....	62
Anf. 72	WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik.....	63
Anf. 73	CLAES VÄSTERTEG (c) replik.....	63
Anf. 74	WIWI-ANNE JOHANSSON (v) replik.....	63
Anf. 75	CLAES VÄSTERTEG (c) replik.....	63
Anf. 76	SOFIA ARKELSTEN (m)	64
Anf. 77	ANDERS YGEMAN (s) replik.....	66
Anf. 78	SOFIA ARKELSTEN (m) replik.....	66
Anf. 79	ANDERS YGEMAN (s) replik.....	67
Anf. 80	SOFIA ARKELSTEN (m) replik.....	67
Anf. 81	TINA EHN (mp) replik.....	68
Anf. 82	SOFIA ARKELSTEN (m) replik.....	68
Anf. 83	TINA EHN (mp) replik.....	68

Anf. 84	SOFIA ARKELSTEN (m) replik	69	Prot. 2006/07:42
Anf. 85	ANITA BRODÉN (fp)	69	18 december
Anf. 86	ANDERS YGEMAN (s) replik	71	
Anf. 87	ANITA BRODÉN (fp) replik	72	
Anf. 88	ANDERS YGEMAN (s) replik	72	
Anf. 89	ANITA BRODÉN (fp) replik	72	
Anf. 90	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	73	
Anf. 91	ANDERS YGEMAN (s) replik	75	
Anf. 92	SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	76	
Anf. 93	ANDERS YGEMAN (s) replik	76	
Anf. 94	SVEN GUNNAR PERSSON (kd) replik	76	
	(Beslut skulle fattas den 19 december.)	77	

7 § Jord- och skogsbruk, fiske med anslutande näringar..... 77

	Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07: MJU2	77
Anf. 95	SVEN GUNNAR PERSSON (kd)	77
Anf. 96	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s)	78
Anf. 97	JACOB JOHNSON (v)	81
Anf. 98	TINA EHN (mp)	84
Anf. 99	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	85
Anf. 100	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	88
Anf. 101	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	88
Anf. 102	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	89
Anf. 103	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	89
Anf. 104	JACOB JOHNSON (v) replik	90
Anf. 105	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	90
Anf. 106	JACOB JOHNSON (v) replik	91
Anf. 107	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	91
Anf. 108	TINA EHN (mp) replik	92
Anf. 109	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	92
Anf. 110	TINA EHN (mp) replik	93
Anf. 111	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	93
Anf. 112	ERIK A ERIKSSON (c)	94
Anf. 113	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	96
Anf. 114	ERIK A ERIKSSON (c) replik	97
Anf. 115	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	97
Anf. 116	ERIK A ERIKSSON (c) replik	98
Anf. 117	ANITA BRODÉN (fp)	98
Anf. 118	IRENE OSKARSSON (kd)	101
Anf. 119	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	103
Anf. 120	IRENE OSKARSSON (kd) replik	103
Anf. 121	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	103
Anf. 122	IRENE OSKARSSON (kd) replik	104
Anf. 123	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c)	104
Anf. 124	JACOB JOHNSON (v) replik	106
Anf. 125	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	106
Anf. 126	JACOB JOHNSON (v) replik	107
Anf. 127	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	107

Anf. 128	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	107
Anf. 129	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	108
Anf. 130	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m) replik	108
Anf. 131	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	109
Anf. 132	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	109
Anf. 133	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	109
Anf. 134	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	110
Anf. 135	Jordbruksminister ESKIL ERLANDSSON (c) replik	110
Anf. 136	LARS TYSKLIND (fp)	110
Anf. 137	TINA EHN (mp) replik	113
Anf. 138	LARS TYSKLIND (fp) replik	113
Anf. 139	TINA EHN (mp) replik	113
Anf. 140	LARS TYSKLIND (fp) replik	114
Anf. 141	HELENA LEANDER (mp)	114
Anf. 142	ANITA BRODÉN (fp) replik	115
Anf. 143	HELENA LEANDER (mp) replik	115
Anf. 144	ANITA BRODÉN (fp) replik	116
Anf. 145	HELENA LEANDER (mp) replik	116
	(Beslut skulle fattas den 19 december.)	116
8 §	Ändring i inkomstskattelagen (1999:1229) m.m. (förnyad behandling)	117
	Skatteutskottets betänkande 2006/07:SkU9	117
Anf. 146	FREDRIK OLOVSSON (s)	117
Anf. 147	MARIE ENGSTRÖM (v)	117
Anf. 148	HELENA LEANDER (mp)	118
Anf. 149	LENNART HEDQUIST (m)	118
Anf. 150	LENNART SACRÉDEUS (kd)	119
	(Beslut skulle fattas den 19 december.)	120
9 §	Kontroll av postförsändelser	120
	Skatteutskottets betänkande 2006/07:SkU4	120
	(Beslut skulle fattas den 19 december.)	120
10 §	Ändrade regler för uppskov med kapitalvinst vid avyttring av privatbostad	120
	Skatteutskottets betänkande 2006/07:SkU7	120
Anf. 151	MARIE ENGSTRÖM (v)	120
Anf. 152	LENNART HEDQUIST (m)	121
Anf. 153	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	122
Anf. 154	LENNART HEDQUIST (m) replik	123
Anf. 155	MARIE ENGSTRÖM (v) replik	123
Anf. 156	LENNART HEDQUIST (m) replik	123
Anf. 157	FREDRIK OLOVSSON (s)	124
Anf. 158	GUNNAR ANDRÉN (fp)	124
Anf. 159	LENNART SACRÉDEUS (kd)	125
	(Beslut skulle fattas den 19 december.)	126

11 § Bordläggning.....	126	Prot. 2006/07:42
12 § Anmälan om interpellationer.....	127	18 december
13 § Anmälan om frågor för skriftliga svar.....	127	
14 § Kammaren åtskildes kl. 18.11.....	128	

Tryck: Elanders, Vällingby 2007